

Årsredovisning 2022

Region Västmanland

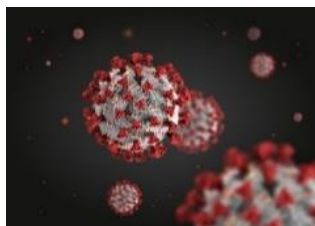
Innehåll

Året i korthet.....	3
Ett omvälvande år för Region Västmanland.....	5
Regiondirektören har ordet	6
Styrning och uppföljning av regionens verksamhet ..	7
Översikt och samlad bedömning av måluppfyllelse ..	8
Översikt fullmäktigeuppdrag	9
Översikt måluppfyllelse bolag	10
Översikt över verksamhetens utveckling	11
Region Västmanlands organisation.....	13
Region Västmanlands samlade verksamhet.....	14
Viktiga förhållanden för resultat och ställning	15
Händelser av väsentlig betydelse	16
Förväntad utveckling	17
Ett välmående Västmanland.....	18
Ett tillgängligt Västmanland.....	22
Ett nyskapande Västmanland	25
En effektiv verksamhet av god kvalitet	28
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare - Väsentliga personalförhållanden ..	37
En stark och uthållig ekonomi.....	43
Bolag, nämnder och samverkansorgan	53
Driftredovisning.....	58
Investeringsredovisning.....	59
Resultaträkning	62
Kassaflödesanalys.....	62
Balansräkning	63
Noter	64
Redovisningsprinciper	68
Revisionsberättelse 2022 för Region Västmanland ..	72
Det här är Region Västmanland	73

Året i korthet

Kriget i Ukraina

Kriget i Ukraina har påverkat hela omvärlden. Under våren bistod hälso- och sjukvården flyende ukrainare som anlände till Västmanland med vård och medicin. Flyktingmottagandet utfördes i tät samverkan med länets kommuner, Länsstyrelsen, Migrationsverket och andra frivilligorganisationer.

Pandemin präglade även 2022

Efter ett inledande högt smittläge, fortsatte 2022 med ett mer stabilt läge i pandemin. Restriktioner inom vård och kollektivtrafik kunde hävas. Smittspridningen var dock inte över och en kraftsamling gjordes med mobila vaccinationer, flerspråkiga informatörer och extra öppet för drop-in, för att öka vaccinationsgraden. Smittspridningen ökade dock under sommaren och året avslutades med att regionen gick in i stabsläge under december. En kombination av covid-19, RS-virus, och säsongsinfluensa ledde till stor press på sjukvården.

Valår – ny politisk ledning och organisation

Efter valet 2022 övertog Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna den politiska ledningen av Region Västmanland. Den politiska organisationen ändrades samtidigt och två nya nämnder infördes; en för hälso- och sjukvården i länet och en för regional utveckling.

Invigning av lågtröskelmottagning

En lågtröskelmottagning startade vid Västerås sjukhus. Mottagningen erbjuder lättillgänglig hälso- och sjukvård för hemlösa och människor i utanförskap samt en sprututbytesverksamhet för människor som injicerar narkotika.

Mobilt närvårdsteam

Region Västmanland har tillsammans med Fagersta kommun och Surahammars kommun startat ett pilotprojekt - Mobilt närvårdsteam. Teamet erbjuder vård i hemmet till patienter med stora behov av

vård. Syftet är att minska antalet akuta vårdbesök, återinläggningar och stärka kvaliteten på vården. Under 2023 kommer även Norbergs och Skinnskattebergs kommun ingå i piloten.

Nytt sjukhus i Sala

I november invigdes det nya sjukhuset i Sala. Den nya sjukvårdsbyggnaden ger Sala mer verksamhet på halverad yta, högre tillgänglighet, fler vårdplatser i form av enpatientsrum samt en helt ny rehbassäng.

Digitalt vådrum

Sjukhuset i Fagersta har startat ett digitalt vådrum, vilket bidrar till att patienter som är osäkra på appar också får möjlighet att möta vårdpersonal via nätet. Hittills är det onkologipatienter i Fagersta som kan få kontakt med kliniken i Västerås samt patienter som är inskrivna vid njurmedicin i Köping.

Smidigare att resa med kollektivtrafiken

Nya biljetter och färre zoner har införts för att göra det mer smidigt att resa. Nu finns två zontyper; kommunzon och länszon. "Res med betalkort" har införts vilket innebär att resenärerna blipper sitt betalkort ombord på bussen och får en enkelbiljett laddad på kortet. Betalsättet går i dagsläget att använda för enkelbiljetter giltiga inom en kommun.

Nya elbussar rullar i Västerås

Nya elbussar har börjat köras i Västerås. Införandet är ett samarbete mellan Region Västmanland, Svealandstrafiken och Västerås stad. Elbussarna bidrar till minskade utsläpp samt en tystare miljö.

Säkrare bedömning vid nödsamtal

Sjukvårdens larmcentral i Region Västmanland var först i landet att införa video vid nödsamtal, tillsammans med larmcentralerna i Region Uppsala och Region Södermanland. Videosamtalen ger kompletterande information vid olyckor eller allvarliga sjukdomar, vilket bidrar till att sjuksköterskor på larmcentralen kan göra en säkrare bedömning.

HPV-självprovtagning

Region Västmanland införde självprovtagning av HPV för att minska risken för livmoderhalscancer. I en första etapp har provtagningsmaterial skickats till kvinnor mellan 30 och 70 år. Fler etapper följer och cirka 15 000 kvinnor beräknas få provtagningsmaterial skickat till sig under 2023.

Kompetensutveckling av industrianställda

React-EU Industrilyft är en ny satsning som erbjuder kompetensutveckling för mindre och medelstora industriföretag i Västmanland. Satsningen ska bidra till att förbättra kompetensförsörjningen som i sin tur är en strategisk framgångsfaktor för tillväxt för länets företag. Projektet omfattar utbildningar i exempelvis digital mognad, förbättringsarbete, LEAN och ledarskap. Projektet pågår till april 2023.

Påbörjad byggnation av nytt akutsjukhus i Västerås

Byggnationen av det nya akutsjukhuset i Västerås påbörjades i november. De politiska partiernas representanter la tillsammans med barn och unga ett pussel som symbol för det första spadtaget. Det nya sjukhuset ska bland annat rymma akutmottagning, vårdavdelningar, operation, röntgen, förlossningar och intensivvård.

Ny turistsatsning

Ett nytt projekt startades med fokus på att göra Västmanland mer attraktivt. Fyra mountainbikeleder och fem vandringsleder runt om i Västmanland kommer att byggas och rustas upp. Kungsör, Norberg, Sala och Skinnskatteberg ingår i projektet och förhoppningen är att satsningen ska locka fler turister. Projektet pågår till 2024.

Hubbla

Region Västmanland har under året utvecklat en mobilapp, Hubbla. Via appen kan invånare i Västmanland ta del av kulturhistoria och konst digitalt via sin mobiltelefon. Mobilappen är en del av projektet Kulturarvsberättarna.

Kraftsamling för ökad hälsa i länet

Ökad hälsa är en nyckelfaktor för en god utveckling i Västmanlands län. En jämlik och god folkhälsa är en komplex utmaning där flera aktör behöver samverka. Under 2022 har därför en "kraftsamling" för ökad upplevd hälsa startats. Regionen har samlat aktörer från olika delar av samhället för att tillsammans driva arbetet för en bättre hälsa.

Ett omvälvande år för Region Västmanland

2022 blev ett historiskt år. Den 24 februari verkställde Ryssland en fullskalig invasion av Ukraina, en händelse som medfört förödande konsekvenser för invånarna i Ukraina, men också starkt påverkat hela omvärlden och även oss i Region Västmanland. Invasionen var inte bara en attack mot Ukraina, utan mot hela den fria och demokratiska världen, och uppslutningen bakom Ukraina har varit stor. Här i Västmanland mobiliserade hela länet under våren för att ta emot flyende ukrainare. Flyktmottagandet utfördes i tät och god samverkan med kommunerna i regionen, Länsstyrelsen, Migrationsverket och andra frivilligorganisationer. Från regionen bistod vi framför allt med sjukvårdsinsatser och medicin.

Pandemins effekter påverkade regionen även under 2022, framför allt hälso- och sjukvården. Positiva händelser under året var att det nya sjukhusbygget i Sala färdigställdes, samtidigt som de första spadtagen togs för det nya akutsjukhuset i Västerås. Arbetet med nära vård fortskred och mobila när-vårdsteam har startats med syftet att stärka kvaliteten i vården och minska antalet akuta vårdbesök samt återinläggningar.

Det allmänna valet till regionfullmäktige i september i fjol resulterade i att Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna tog över styret av Region Västmanland. Maktskiftet möjliggjordes genom valteknisk samverkan med Sverigedemokraterna. Under hösten förändrades den politiska organisationen, bland annat infördes två nya nämnder, en nämnd för hälso- och sjukvården i regionen och en nämnd för den regionala utvecklingen. Samtidigt har nämnden för kultur- och folkbildning avvecklats.

Trots Region Västmanlands goda resultat 2022, finns en hel del orosmoln inför de kommande åren. Rysslands invasion av Ukraina, en hög inflation och en kommande lågkonjunktur påverkar just nu regionen i stor utsträckning och kommer under den kommande tiden fortsätta påverka hela regionen. Sedan 2008 har regionen gjort avsättningar i eget kapital för att kunna möta tillfälliga framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar, detta kapital kommer att behövas ianspråk tas för att hantera de kraftiga kostnadsökningarna inom pensionsskulden till följd av den höga inflationen. Men för att

klara framtida investeringar och åtaganden måste kostnadsökningstakten sänkas under de kommande åren så att den understiger intäkternas utveckling.

Slutligen vill vi här även passa på att framföra ett stort tack till all personal inom hela Regionen Västmanland. Från den politiska ledningen förstår vi att det emellanåt är tufft ute i verksamheterna, men tillsammans i ett gemensamt arbete kan vi göra Västmanland ännu bättre för alla västmanlänningar. Återigen stort tack till all personal som under de gångna åren har bidragit till en fantastisk regional service och sjukvård för alla invånare i regionen, varje dag.

Denise Norström (S)
Regionstyrelsens ordförande
t o m 2022-10-14

Mikael Andersson Elfgrén (M)
Regionstyrelsens ordförande
fr o m 2022-10-15

Regiondirektören har ordet

När man ska summera 2022 (en bit in på det nya året) är det i skuggan av frågor som till stor del varit bortom vår påverkan. Vem hade kunnat tro att vi när vi såg pandemin minska i styrka i början av året skulle hamna i ett krig i Europa för första gången på 80 år? Något som initialt ledde till att vi, liksom övriga offentliga Sverige och även Europa, fick hantera flyktingströmmen från Ukraina. Den blev under 2022 inte så stor som vi ett tag befارade och återigen visade vi att vi kan hantera ett bra mottagande, när vi samarbetar över organisatoriska gränser. Covid-smittan gjorde sig åter påmind under slutfasen av året och det, tillsammans med vanliga säsongsinfluensan samt en ökad frekvens av RS-viruset fick stor påverkan på vården och dess medarbetare. Jag förstår känslan av att pandemin aldrig tar slut och den trötthet bland medarbetare som måste hantera effekterna av de toppar som känns återkommande. Vi behöver hjälpas åt för att ha en hållbar arbetsmiljö för våra medarbetare.

De senaste åren har präglats av osäkerhet och det ser ut som att det kommer fortsätta vara ett slags vardag för oss – alltifrån kriget i vår närhet och säkerhetsläget i Europa, till klimathot och hur det ekonomiska läget, prisökningar, inflation och elbrist ska påverka oss som nation, region och privatperson. Samtidigt har vi på många sätt lärt oss att leva med osäkerheten under de senaste åren och har hanterat det väl. Och framför allt, vi fortsätter att åstadkomma mycket för västmanlänningarna. Vår förmåga att vara flexibla och kreativa har varit en framgångsfaktor när det gäller att även i osäkra tider erbjuda våra tjänster till västmanlänningarna. Vi fortsätter vår strävan att göra ett fantastiskt jobb och ta vår verksamhet framåt. Med stort engagemang, omtanke och resultatfokus.

Utöver den svåra ekonomiska situationen vi ser framför oss, främst under 2023 och 2024, är även kompetensförsörjningen ett problem som blir alltmer kännbart. Vi får svårare att rekrytera nya medarbetare – inom alla verksamheter. Det är ett nationellt problem och vi behöver fortsätta utgå och planera från att det inte kommer att finnas kompetens till det sätt vi arbetar på idag framöver. Vi ska förstås fortsätta rekrytera men också säkra att vi behåller de duktiga medarbetare vi har.

Vilka arbetssätt vill vi hålla fast vid, vad vill vi utveckla – och vad behöver vi avveckla? I detta arbete behöver vi hjälpas åt att tänka till, det är viktigt att ta tillvara kunskapen och erfarenheten som finns bland alla medarbetare och chefer. Det är viktigt att vara nyfiken, våga testa, prova och lära nytt. Och, inte minst, våga ta bort, minska och utmönstra. Till sammans har vi större chanser att klara alla utmaningar som finns och det blir också roligare på jobbet!

Morgondagens välfärd kommer bara kunna säkras genom att vi tänker annorlunda än idag, kring hur arbetet ska utföras och organiseras och vi ska ha ambitionen att själva ligga ett steg före i vår egen utvecklingsresa. Viktigt att vi lär oss av allt det vi gör. Ibland blir det inte som vi har tänkt oss eller planerat, men vi lär oss av det också. Det finns många goda exempel på allt bra regionen gör för västmanlänningarna och det utvecklingsarbete som pågår i alla verksamheter, där vi kan lära av varandra. Under 2022 togs till exempel flera utvecklingssteg med nya vårdbyggnader, digitala vårdrum och elbussar på plats samt igångsättande av nya verksamheter.

Jag vill tacka alla som bidragit till regionens arbete under året! Var stolt över din insats och ditt bidrag till vår vision Livskraft för framtiden! Det är tack vare er som regionen, trots allt, mår bra och att vi fortsätter att utveckla vår verksamhet.

Anders Åhlund
Regiondirektör

Styrning och uppföljning av regionens verksamhet

Årsredovisning 2022 följer upp och beskriver hur regionen som helhet¹ uppfyllt de mål och uppdrag som beslutades i Regionplan 2022-2024. Den formella förvaltningsberättelsen omfattar innehållet på sidorna 7-57.

Målstyrning

I regionplanen beslutar regionfullmäktige om inriktning, mål och ekonomiska ramar. För att förverkliga den politiska viljan använder regionen målstyrning som styrmetod.

Sex övergripande målområden har varit utgångspunkt för styrningen och de aktiviteter som planerades och genomfördes under verksamhetsåret 2022. Sedan 2020 används också specificerade uppdrag som del i målstyrningen.

Regionplanens sex målområden:

- Ett välmående Västmanland
- Ett tillgängligt Västmanland
- Ett nyskapande Västmanland
- En effektiv verksamhet av god kvalitet
- Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare
- En stark och uthållig ekonomi

Uppföljning

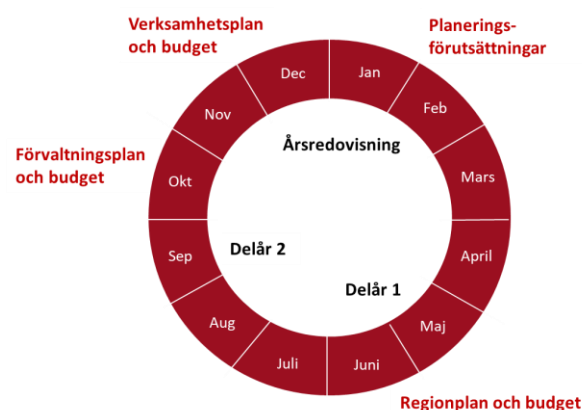
Årsredovisningen är ett kunskapsunderlag i styrningen av regionen. Den ger återkoppling till fullmäktige och länets invånare om hur väl beslutade mål och uppdrag har utförts, och resultaten används också i planeringen framåt.

Beskrivningarna är i huvudsak regionövergripande och tar avstamp i ett befolknings- och finansärperspektiv utifrån fullmäktiges ansvar för helheten. Mer specificerade beskrivningar av nämnders, förvaltningars och verksamheters aktiviteter och resultat finns i deras egna årsredovisningar.

Internkontrollplan upprättas av respektive nämnd/styrelse och resultat av kontrollmoment följs upp årligen och rapporteras i samband med delårsrapport 2.

¹ Regionen som helhet (koncern) omfattar alla delar regionen ansvarar för och finansierar. Se avsnitt om organisation med grafiska scheman.

Planerings- och uppföljningsdokument

- Planeringsdokument • Uppföljningsdokument

Så redovisas utfallet

På följande sidor redovisas 2022 års utfall inom de olika målområdena. Allra först finns en övergripande sammanställning av måluppfyllelsen inom samtliga fem målområden liksom av de specificerade uppdragen.

Därefter redovisas, målområde för målområde, utfallet för både mål, indikatorer och uppdrag. I en inledande målmatris finns en sammanställning i tabellform, där utfallet visualiseras med hjälp av "trafikljus" med följande innebörd:

- Grönt = utveckling i önskad riktning
- Gult = oförändrad eller otillräcklig utveckling
- Rött = utveckling i oönskad riktning

⊗ = Mätning ej genomförd

Färgsättningen bygger på en samlad bedömning av utfallet på bakomliggande indikatorer och eventuella andra betydelsefulla faktorer i arbetet med att nå målen.

Inom varje målområde kommenteras mål och indikatorer, både vad gäller 2022 års utfall och i relation till föregående år. Uppdragen kommenteras baserat på utfall 2022.

Översikt och samlad bedömning av måluppfyllelse

Ett välmående Västmanland	
Invånarnas hälsoläge ska vara gott och jämlikt	Gul
Invånarna ska ha förtroende för regionens tjänster inom hälso- och sjukvården	Röd
Ett tillgängligt Västmanland	
Invånarna ska ha förtroende för regionens tjänster inom kollektivtrafiken	Röd
Länets arbetsmarknad blir mer sammanhållen	Grön
Invånarna i hela länet ska ha god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter	Grön
Hela länet ska ha tillgång till snabbt bredband	Grön
Ett nyskapande Västmanland	
Länet ska ha god ekonomisk utveckling	Gul
Länet ska ha god innovationskraft	Grön
Länet ska ha rätt kompetens	Röd
En effektiv verksamhet av god kvalitet	
Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet	Gul
Verksamheten ska bedrivas på rätt nivå	Grön
Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet	Gul
Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna	Gul
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	
Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare	Gul
Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare	Grön
En stark och uthållig ekonomi	
Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat	Gul
Regionens finansiella ställning ska vara god	Gul

Regionen har 17 resultatmål, varav 6 mål är nytillkomna sedan 2021.

Av dessa nya är flertalet gröna förutom målet "Länet ska ha rätt kompetens" som är rött.

Av de 11 ursprungliga målen är utvecklingen för de flesta oförändrad, det vill säga gula. Förtroendet för såväl vård som kollektivtrafik har dock försämrats under 2022. Detta förklaras delvis med den uppgång i förtroende för vården som sågs under pandemiåren, men som nu börjar återgå till nivån före pandemin. Positivt är att målet "Verksamheten ska bedrivas på rätt nivå" rör sig i rätt riktning under 2022 och har gjort det sedan 2020, då detta är en

viktig del i hälso- och sjukvårdens förändringsarbete. Dessvärre är de två ekonomiska målen, som under en lång period bakåt varit gröna, nu gula.

Samlad bedömning av måluppfyllelse

Då flertalet mål och övervägande delen av uppdragen är gröna eller gula, är bedömningen att regionen under 2022 uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning.

För att klara framtida utmaningar kommer det dock att behövas en ökad utveckling i positiv riktning för de verksamhetsmål som regionen själv kan påverka, samtidigt som kostnadsutvecklingstakten behöver sänkas.

Översikt fullmäktigeuppdrag

Uppdrag: Ett välmående Västmanland	
1. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet och personcentrerade arbetssätt stärks i den västmanländska vården.	Grön
2. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att de insatser som stärker föräldraförmågan utvecklas så att barns start i livet stärks.	Grön
3. Under 2022 ska regionstyrelsen enligt program för hälsoinriktat arbete prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade mot målgrupper och geografiska områden som riskerar hög ohälsa.	Grön
4. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.	Grön
5. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ledtider inom cancervården för-bättras.	Gul
6. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras och att insatser för att stärka den psykiska hälsan inkluderas i arbetet.	Grön
Uppdrag: Ett tillgängligt Västmanland	
7. Under planperioden ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.	Röd
8. Under planperioden ska regionstyrelsen genomdriva åtgärder inom ramen för länstransportplanen samt verka för ökad statlig finansiering.	Grön
9. Regionstyrelsen ska i samverkan med andra aktörer verka för en ökad utbyggnad av bredband och för en ökad användning av digitala tjänster i Västmanlands län.	Grön
10. Uppdrag att ta fram en ny regional kulturplan för perioden 2023-2026.	Grön
Uppdrag: Ett nyskapande Västmanland	
11. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.	Grön
12. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet i länet för näringslivets utveckling.	Grön
13. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet för en god kompetensförsörjning.	Grön
Uppdrag: En effektiv verksamhet av god kvalitet	
<i>Tillgänglighet</i>	
14. Regionstyrelsen ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i kömiljarden och andra överenskomelser för att klara vårdgarantin.	Grön
15. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för att regionen tillsammans med länets kommuner realiserar sammanhållen journalföring.	Grön
<i>Rätt nivå</i>	
16. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.	Grön
17. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.	Grön
<i>Kvalitet</i>	
18. Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en internt i regionen och tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.	Grön
19. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att primärvårdsprogrammet följer och skapar förutsättningar för utveckling mot en god och nära vård.	Gul
<i>Hushållning</i>	
20. Regionstyrelsen ska säkra förutsättningarna för att klara målsättningen enligt miljöprogrammet/kommande hållbarhetsprogram.	Gul
21. Under 2022 ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.	Gul
22. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets-, brandskydds- och materialförsörjningsområdet.	Gul
23. Under 2022 och hela planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter kontinuerligt förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.	Grön
Uppdrag: Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	
24. Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står långt från arbetsmarknaden.	Grön

25. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.	Grön
26. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.	Grön
27. Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet.	Röd
28. Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.	Röd
29. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarepolitik.	Grön
30. Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vården och övriga berörda avtalsparter blir involverade i utvecklingen av nära vård.	Grön
Uppdrag: En stark och uthållig ekonomi	
31. Under 2022 ska regionstyrelsen utvärdera styrning, redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag och vid behov ytterligare utveckla detta.	Grön
32. Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja arbetet med att identifiera kostnadsdämpande åtgärder för att uppnå ekonomi i balans inom regionen och samtliga förvaltningar.	Gul

Översikt måluppfyllelse bolag

Bolag	Mål	Utfall
Folk tandvården AB	Det ekonomiska resultatet före bokslutsdispositioner och skatt ska vara 1,7 mnkr	7,6 mnkr
Svealandstrafiken AB	Det ekonomiska resultatet före bokslutsdispositioner och skatt ska vara 10,8 mnkr	7,2 mnkr
Nya Västerås Flygplats AB	Det ekonomiska resultatet ska exklusive kostnads- täckning från ägarna lägst vara – 22 mnkr	-21,6 mnkr

Måluppfyllelsen redovisas för de bolag som ingår i sammanställda räkenskaper, förutom Västmanlands lokaltrafik AB som är under avveckling.

Folk tandvården AB och Nya Västerås Flygplats AB klarar sina mål medan Svealandstrafiken AB inte riktigt når upp till målet. Kriget i Ukraina, pandemi och därmed ökade drivmedelspriser och höjd ränta påverkade utfallet.

Översikt över verksamhetens utveckling

KONCERNEN

Nyckeltal/mått	2018	2019	2020	2021	2022
Årets resultat exkl finansnetto, mnkr	83	196	694	314	386
Årets resultat, mnkr	218	871	1 007	1 313	-359
Omsättning, mdkr	10,0	10,6	11,5	12,1	12,4
Investeringar (netto), mnkr	337	685	594	739	794
Soliditet, %	32%	39%	44%	48%	45%
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser, %	-17%	0%	11%	20%	19%
Antal anställda	7 827	8 587	8 661	8 652	8 639

REGION VÄSTMANLAND

Nyckeltal/mått	2018	2019	2020	2021	2022
Folkmängden i länet 31/12	273 929	275 845	277 141	278 967	280 713
Skattesats, kr	10,88	10,88	10,88	10,88	10,88
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 627	1 787	2 239	2 515	2 343
Verksamhetens kostnader, mnkr	-9 497	-9 900	-10 202	-11 194	-11 360
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	8 251	8 615	8 970	9 296	9 726
Verksamhetens resultat	77	184	679	289	367
Skatteintäkter och generella statsbidrag förändring jämfört med föregående år, %	3,3%	4,4%	4,1%	3,6%	4,6%
Nettokostnadsandel, %	99%	98%	92%	97%	96%
Nettokostnader inkl avskrivningar, förändring jämfört med föregående år, % ¹⁾	3,6%	3,2%	-1,7%	5,8%	6,7%
Förändring arbetad tid, exkl jour/beredskap, %	2,3%	1,8%	0,8%	2,7%	0,4%
Personalkostnader inkl sociala avgifter exkl jämförelsestörande poster, mnkr ²⁾	4 635	4 811	4 957	5 258	5 370
därav lönekostnader exkl sociala avgifter, mnkr ²⁾	2 956	3 081	3 320	3 423	3 511
Förändring av lönekostnader jämfört med föregående år, %	4,9%	4,2%	7,8%	3,1%	2,6%
Kostnader för inhyrd personal, mnkr	234	242	196	244	354
Årets resultat enligt balanskravet, mnkr	215	207	789	468	422
Årets resultat enligt balanskravet/skatter och statsbidrag, %	2,6%	2,4%	8,8%	5,0%	4,3%
Finansnetto, mnkr ³⁾	138	-27	-39	86	-54
Investeringar (netto), mnkr	323	393	550	710	691
Soliditet, %	36%	41%	45%	49%	47%
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser, % ⁴⁾	-12%	0%	11%	20%	19%
Långfristig låneskuld, mnkr	300	250	200	0	0
Kassalikviditet, exklusive pensionsplaceringar %	42%	50%	65%	57%	59%
Konsolideringsgrad pensioner %	62%	73%	82%	98%	90%
Antal anställda	6 968	7 139	7 206	7 265	7 310

¹⁾ Exkl. jämförelsestörande ökade pensionskostnader för förändrade livslängdsantaganden

²⁾ Förtroendevalda och ökade pensionskostnader för förändrade livslängdsantaganden har exkluderats

³⁾ Finansnetto exkl. realiserade vinster/förluster

⁴⁾ Soliditeten för 2021 är justerad jämfört med årsredovisning 2021 på grund av felavrundning.

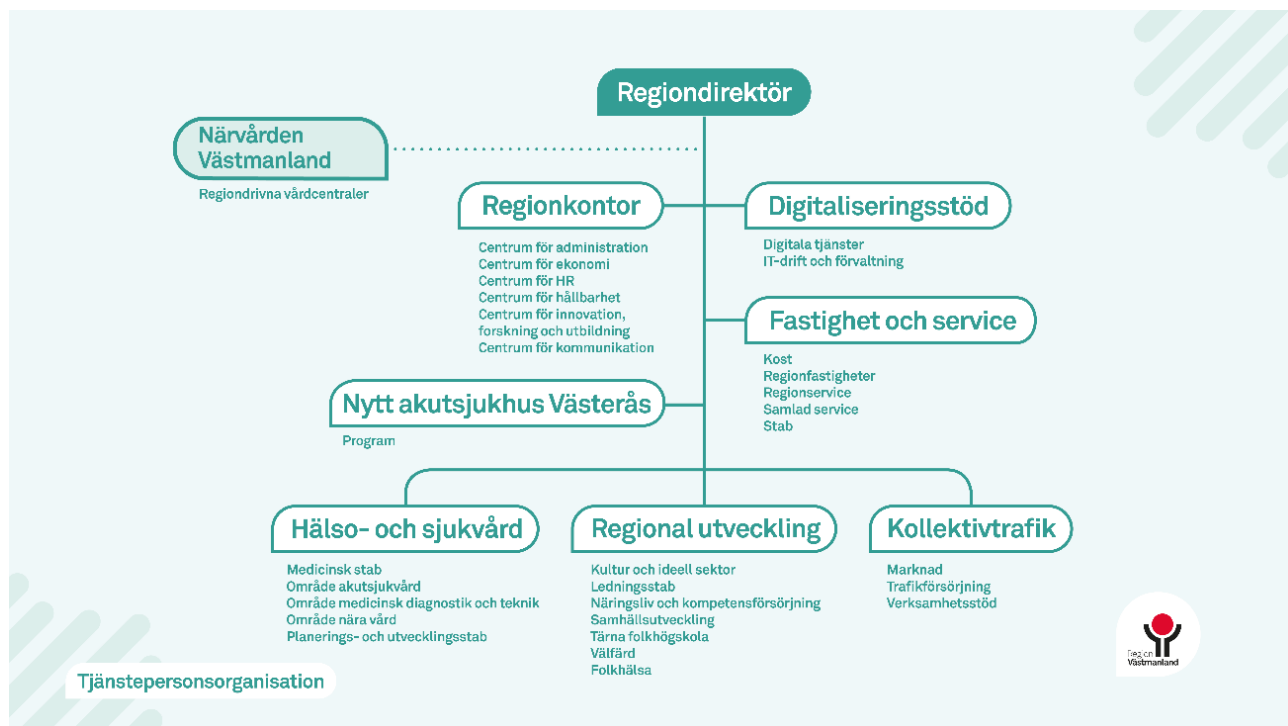
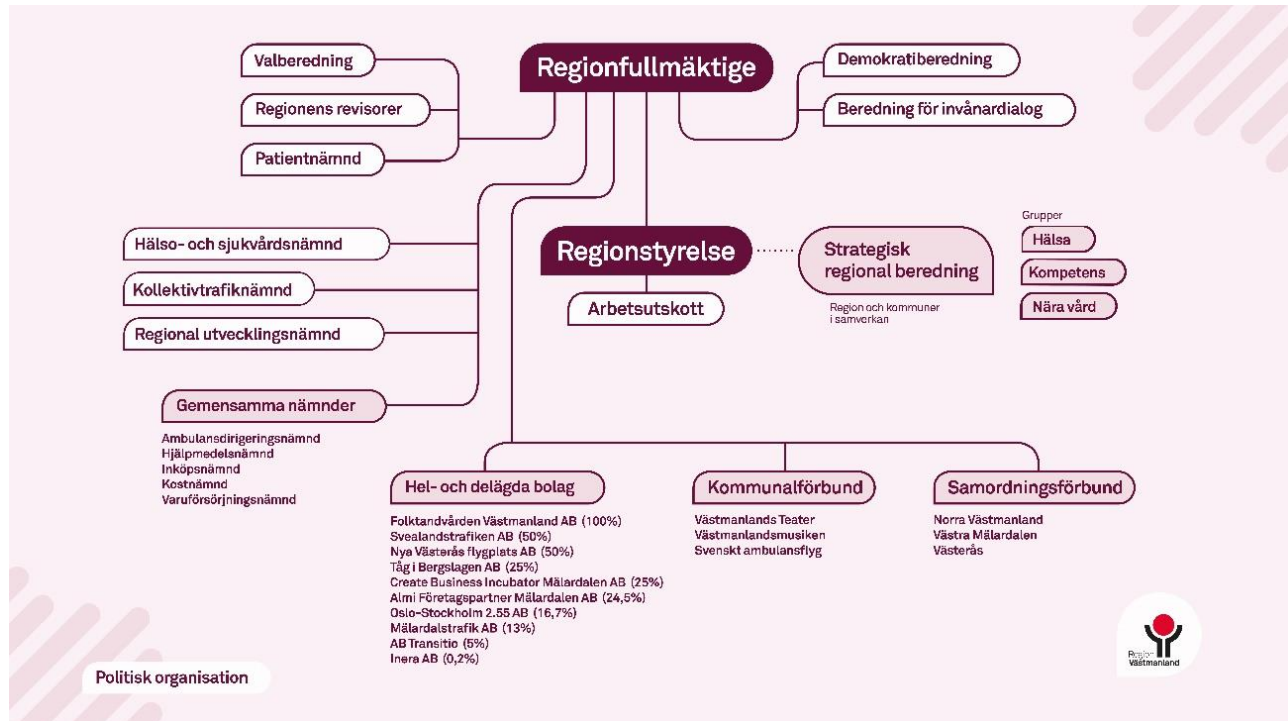
Region Västmanland redovisade ett positivt resultat enligt balanskravet på 422 miljoner kronor. Det positiva resultatet förklaras främst av högre skatteintäkter än budgeterat till följd av en fortsatt stark arbetsmarknad. Regionens skattesats har varit oförändrad sedan 2013.

Verksamhetens nettokostnader ökade med 6,7 procent jämfört med föregående år. Verksamhetens intäkter uppgick till 2 343 miljoner kronor, jämfört med föregående år minskade intäkterna med 6,9 procent på grund av lägre covid-relaterade statsbidrag. Verksamhetens kostnader uppgick till 11 360 miljoner kronor och var något högre jämfört med

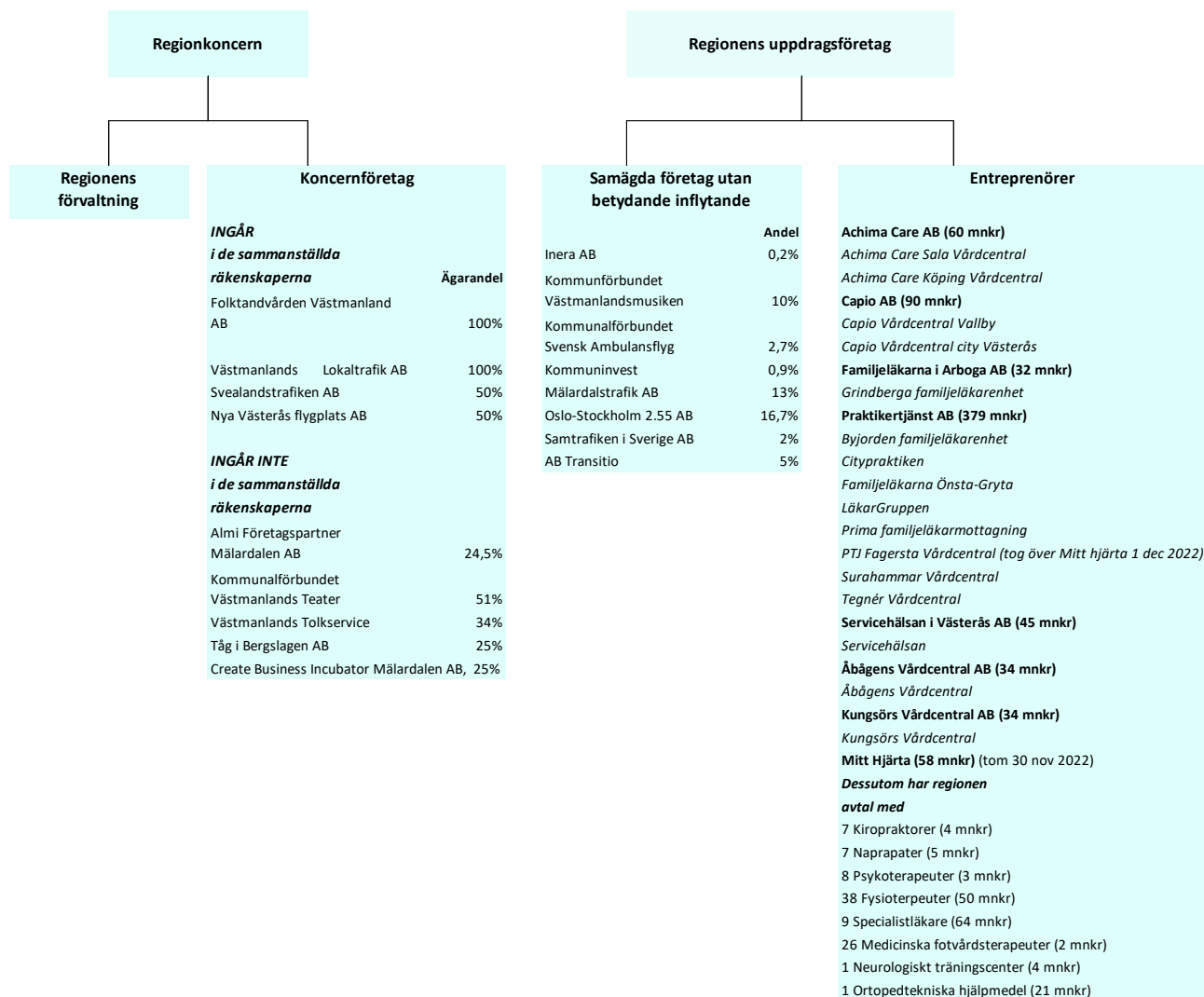
samma period föregående år. Borträknat den ökade pensionskostnaden 2021 på grund av ändrat livslängdantagande (238 miljoner kronor) så var ökningen 3,7 procent. Skatter och generella statsbidrag ökade med 4,6 procent från föregående år.

Årets nettoinvesteringar uppgick till 691 miljoner kronor. Årets investeringar finansierades med egna medel och regionen hade inga låneskulder under år 2022. En negativ börsutveckling under året ledde till höga orealiserade förluster och ett negativt finansnetto och årsresultat, vilket även försämrade soliditeten. Antal anställda ökade med 45 personer.

Region Västmanlands organisation

Region Västmanlands samlade verksamhet

Uppföljning av entreprenörer

Kontroller och utbildningar genomfördes hos flertalet entreprenörer med gott resultat. Endast mindre avvikelser gällande framförallt registrering av ko-

der kopplat till ersättningar återfanns. Återbetalning har skett från två entreprenörer. Särskilt fokus var också vaccinationsregistreringar där vissa brister framförallt hos kommuner återfanns och arbete pågår för att rätta till dessa.

Viktiga förhållanden för resultat och ställning

Ekonomi och tillväxt

Den höga inflationen, liksom den snabba ränteuppgången har gett och ger fortsatt stora negativa effekter för global konjunktur. Den ekonomiska tillväxten fortsätter att mattas av, såväl globalt som i Sverige. Fallande BNP syns inte på bred front, men i slutet av 2022 sjönk BNP både i Tyskland och Sverige. För de svenska hushållen blir pris- och ränteuppgången mycket kännbar. Det dröjer dock något innan de ekonomiska effekterna slår igenom fullt ut. Ännu väntas fler räntehöjningar från centralbankerna. Under 2023 förväntas inflationen sjunka, bland annat som en följd av sjunkande energipriser. Lägre inflation innebär inte sjunkande priser utan dessa förväntas i många fall ligga kvar på högre nivåer. Det innebär att det tar tid innan realinkomsterna återhämtas. Hittills har svensk arbetsmarknad stått sig stark, men tecken på försvagning börjar nu skönjas. Hur mycket sysselsättningen kommer att dämpas i nedgången blir avgörande för konjunkturen framöver.

Under 2023 och 2024 väntas ekonomiskt svåra tider till följd av inflationen och den annalkande lågkonjunkturen. Regionsektorn behöver nu både hantera ett ekonomiskt tufft läge samtidigt som utmaningen med att hitta arbetskraft med rätt kompetens är svår på många håll och ökar väsentligt kommande år. Demografins utveckling innebär att sjukvårdens kapacitet, i synnerhet personaltillgången, får svårt att matcha de ökande vårdbehoven.

Befolkningsutveckling

Folkmängden i länet fortsätter att öka. Det är framför allt inflyttningar som bidrar till ökningen. Länet har ett positivt flyttnetto både från övriga landet och utlandet.

Totalt bodde 280 713 personer i Västmanlands län vid utgången av 2022. Det var drygt 1 700 personer fler än vid samma tidpunkt föregående år.

Folkökningen i Västerås stad under 2022 var 1 815 personer och utgör således en stor del av den totala ökningen i länet. Hallstahammar hade störst folkökning av länets övriga kommuner, 103 personer. Under 2021 ökade nästan samtliga länets kommuner sin folkmängd vilket var ett trenderbrott mot tidigare år. Så ser det inte ut för 2022, då flera av länets

kommuner i stället uppvisar en lägre folkmängd. Allra tydligast är nedgången i Surahammar och Norberg, men även i Arboga, Kungsör, Sala och Köping har folkmängden minskat.

Folkökningen i länet motsvarar 0,6 procent, vilket är en nedgång jämfört med år 2021, då siffran var 0,7 procent. Ökningen under 2022 ligger på strax under riksgenomsnittet.

Tabell: Antal invånare i Västmanlands län per kommun 2022 och förändring jämfört med 2021.

	Folkmängd 2022	Förändring 2021-2022	Förändring %
Västerås	158 653	1 815	1,2%
Hallstahammar	16 711	103	0,6%
Skinnskatteberg	4 402	31	0,7%
Fagersta	13 341	22	0,2%
Köping	26 120	-13	0,0%
Sala	22 981	-17	-0,1%
Arboga	14 083	-17	-0,1%
Kungsör	8 762	-25	-0,3%
Surahammar	10 033	-66	-0,7%
Norberg	5 627	-87	-1,5%
Västmanland	280 713	1 746	0,6%
Hela landet	10 521 556	69 230	0,7%

Källa: SCB befolkningsstatistik – kommun, län, riket

Risker och osäkerhetsfaktorer

Omvärldsutvecklingen under 2022 med en skenande inflation, kraftiga prisökningar på bland annat bränsle och energi men även brist på material, reservdelar med mera har påverkat koncernen. En osäkerhet råder inför 2023, men arbete pågår för att säkra tillgång till nödvändigt material samt energieffektiviseringar.

Personalbristen börjar bli kännbar inom hela koncernen. Det är svårt att rekrytera personal med rätt kompetens, bland annat biomedicinska analytiker, sjuksköterskor, tandsköterskor, bussförare, tågförare. Det är därför viktigt att jobba med att vara en attraktiv arbetsgivare, se över arbetsflöden och möjlighet till digitalisering. Det är också viktigt att säkra att utbildning till bristyrken finns genom exempelvis samarbete med Mälardalens universitet eller förarutbildning i egen regi.

Se även sidorna 49-50 avseende finansiella risker, regionens pensionsförpliktelser och uppföljning av fullmäktiges riktlinjer för förvaltningen av pensionsmedel.

Händelser av väsentlig betydelse

Kriget i Europa och dess konsekvenser

Krigsutbrottet i Ukraina 24 februari 2022 har starkt påverkat det europeiska säkerhetsläget och ekonomin. Framförallt höga priser på energi och drivmedel medförde hög inflation med efterföljande räntehöjningar. Detta har påverkat regionen redan under 2022, men effekterna förstärks under de närmast kommande åren, då Sverige under 2023 kommer att gå in i en lågkonjunktur. Hög nivå på räntor och inflation kommer att bestå under åtminstone 2023, vilket får betydande konsekvenser för samhällsekonomin och därmed också för regionens ekonomiska förutsättningar framöver.

Börsoro

De globala börserna vände ned under 2022 och särskilt svagt gick den svenska börsen som stängde året på minus 23 procent. Ett globalt världsindex avslutade också året svagt, men för en svensk investerare mildrades nedgången av en tydlig kronförsvagning mot dollarn. Krigsutbrott, hög inflation och ränteuppgångar påverkade tydligt riskviljan negativt och bland centralbankerna svängde penningpolitiken om från låga till snabbt höjda styrräntor. Från Riksbankens håll gick man från att prata om en första räntehöjning 2024 till att genomföra flera räntehöjningar som tog styrräntan från 0 procent till 2,5 procent vid slutet av året.

Organisation

I samband med valet skedde ett majoritetsskifte och en ny decentraliserad förtroendemannaorganisation infördes. Med hjälp av nämnder för regionens kärnverksamheter: hälso- och sjukvård och regional utveckling förbättras förutsättningarna att fokusera på dessa områden.

Nytt pensionsavtal

SKR, Sobona och de fackliga organisationerna har kommit överens om ett moderniserat pensionssystem med höjda avsättningar. Det innebär att kommuner och regioner 1 januari 2023 går från ett förmånsbestämt till ett avgiftsbestämt pensionssystem. Pensionsavsättningen höjs från 4,5 till 6 procent på den pensionsgrundande lönen till och med 7,5 inkomstbasbelopp och från 30 till 31,5 procent

på lönedelar överstigande detta belopp. Anställda som har ett pågående intjänande av förmånsbestämd pension kvarstår i KAP-KL (befintligt avtal) men erbjuds att gå över till AKAP-KR (nytt avtal).

Hälsa och sjukvård

Hälso- och sjukvården i Region Västmanland har genomfört stora och breda insatser för att hantera uppskjuten vård och öka tillgängligheten. Parallellt pågår en förflyttning mot nära vård med utveckling och förändring av arbetssätt för att uppnå bättre kvalitet och effektivitet. Sammantaget har situationen satt kostnadsutvecklingen inom hälso- och sjukvård under press även om vissa insatser finansierats med tillfälliga ersättningar under året.

Stora investeringar och fastighetsfrågor

Koncernen står inför stora investeringar, bland annat pågår förberedelse och byggnation av nytt akut-sjukhus i Västerås (NAV) och ny sjukvårdsbyggnad färdigställdes i Sala under 2022. Tåginvesteringar har skett under året och kommer att ske under 2023 för ökad kapacitet samt att säkra befintlig kapacitet. Under året har fler elbussar införskaffats och ytterligare tillkommer 2023.

Västerås stad beslutade i maj 2022 att marken där nuvarande bussdepån i Västerås finns, ska exploateras och ett projekt har startat för att se över hur framtidens kollektivtrafik ska se ut, samt utformning och placering av ny bussdepålösning. Projektet sker gemensamt med Västerås stad.

Västerås flygplats

Region Västmanland blev från 1 april 2022 delägare i Nya Västerås Flygplats AB tillsammans med Västerås stad. Samgåendet är ett led i det regionala utvecklingsansvaret, i ansvaret för katastrof och beredskap samt i att säkra samhällsviktiga flygtransporter.

Västerås Science park AB

Under 2022 såldes aktieinnehavet i Västerås Science park AB av (som ett led i likvidationen av bolaget) och regionen gick istället in som delägare i Create Business Incubator Mälardalen AB.

Förväntad utveckling

Region Västmanland ska ha en god ekonomisk hushållning och en stark och uthållig ekonomi. Det är en förutsättning för att långsiktigt trygga verksamheten och därmed ge regioninvånarna en god service över tid. Region Västmanlands samlade intäkter sätter gränsen för hur stora kostnaderna kan tillåtas vara. Utgångspunkten är att varje generation ska bära kostnaderna för den service den själv beslutar om.

När regionerna gick in i budgetarbetet inför 2020 såg det ekonomiskt sett kärvt ut i många verksamheter och effektiviseringar var på gång. Effektiviseringsarbetet lades i stor utsträckning på is för hantering av pandemin. De ekonomiska förutsättningarna 2021 och 2022 blev ändå goda och skatteunderlaget ökade starkt till följd av snabb återhämtning efter konjunkturnedgången 2020. Regionerna fick stora resurstillskott i form av riktade, mestadels tillfälliga, statsbidrag till följd av pandemin. För 2023 och 2024 är utsikterna betydligt sämre till följd av inflation och begynnande lågkonjunktur. Den höga prisnivån förväntas bestå även om ökningstakten avtar successivt under 2023. Hög inflation påverkar förutom priser och ränteläge även pensionsskulden kraftigt och i Regionplanen 2023-2025 budgeterar Region Västmanland ett negativt resultat för både 2023 och 2024. Regionen behöver nu hantera ett ekonomiskt tufft läge, komma igång

med effektiviseringar och förändringsarbete samtidigt som utmaningen att hitta arbetskraft med rätt kompetens är svår på många håll och ökar väsentligt kommande år. Kompetensförsörjningen är jämte de tuffa ekonomiska förutsättningarna regionens främsta utmaning.

Kvarstående stort underskott i hälso- och sjukvården, full effekt av förändrade parametrar i kostnadsutjämnningen och kommande stora investeringar gör att Region Västmanlands samtliga verksamheter behöver arbeta med omställningen till framtidens hälso- och sjukvård och fortsatt utveckling av nya arbetssätt och tjänster. Detta i syfte att säkra en god ekonomisk hushållning långsiktigt, vilket är en förutsättning för att klara bland annat investeringen i Nytt Akutsjukhus Västerås.

Inom kollektivtrafiken är stora kostnadsökningar att vänta inför 2023 och 2024. Även stora osäkerheter kring leveransen inom tågtrafiken kvarstår. Planeringsarbetet med var en framtida bussdepålösning ska vara belägen och hur den ska vara utformad har startat och kommer intensifieras under 2023. Depålösningen ska stå klar i slutet av 2029.

De kraftigt försämrade ekonomiska förutsättningarna de närmaste åren kan komma att leda till behov av politiska omprioriteringar.

Ett välmående Västmanland

Resultatmål		Indikator	
Invånarnas hälsoläge ska vara gott och jämnt	Gul	Andel vuxna invånare med självupplevd god hälsa	Gul
		Skillnader i självupplevd hälsa mellan socio-ekonomiska grupper	Gul
		Andel ungdomar med fullgod psykisk hälsa i årskurs 9 och år 2 i gymnasiet	⊗
		Genomsnittligt antal skadade tänder hos den mest sjuka tredjedelen av undersökta 12-åringar	Grön
Invånarna ska ha förtroende för regionens tjänster inom hälso- och sjukvården	Röd	Andel invånare som har förtroende för hälso- och sjukvården	Röd
		Andel invånare som anser att väntetiderna i hälso- och sjukvården är rimliga	Röd
Måldokument			
Framtidens hälso- och sjukvård 2030 (Se målområde ”Effektiv verksamhet”)			-
Program Nära vård (Se målområde ”Effektiv verksamhet”)			-
Primärvårdsprogram (Se målområde ”Effektiv verksamhet”)			-
Regional utvecklingsstrategi RUS (Se målområde ”Ett nyskapande Västmanland”)			-
Uppdrag			
1. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet och personcentrerade arbetssätt stärks i den västmanländska vården.			Grön
2. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att de insatser som stärker föräldraförmågan utvecklas så att barns start i livet stärks.			Grön
3. Under 2022 ska regionstyrelsen enligt program för hälsoinriktat arbete prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade mot målgrupper och geografiska områden som riskerar hög ohälsa.			Gul
4. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.			Grön
5. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ledtider inom cancervården förbättras.			Gul
6. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras och att insatser för att stärka den psykiska hälsan inkluderas i arbetet.			Grön

Mål: Gott och jämnt hälsoläge

Tre av fyra indikatorer har mätts under 2022. Den gällande tandstatus hos unga har förbättrats medan de som gäller hälsoläge i den vuxna befolkningen inte har förändrats nämnvärt på totalen. Det går dock att se vissa förändringar på gruppnivå som indikerar en minskad hälsoklyfta. Målet som helhet bedöms som gult.

Rapporten "Skillnader i livsvillkor och hälsa i Västmanland" från 2021, visade att skillnaderna i upplevd hälsa hos västmanlänningarna ökat över tid. Rapporten tog också upp det faktum att covid-19 påverkat alla invånare i Västmanland, och där fanns skillnader mellan olika grupper, kopplat till insjuknande och dödlighet.

"Liv och hälsa" 2022 visar att den självskattade hälsan i Västmanland är jämförbar med tidigare år. Undersökningen, "Hälsa på lika villkor" 2021 visade

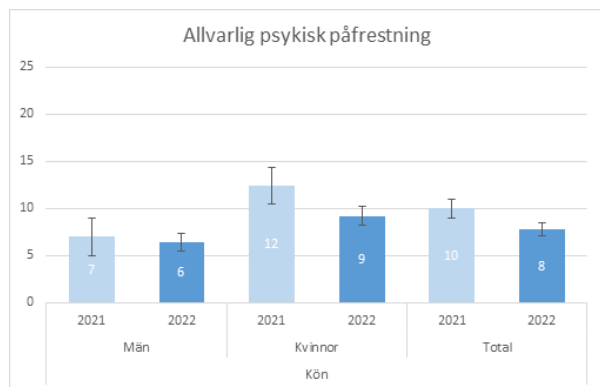
på en ökad psykisk påfrestning jämfört med undersökningen 2020. Den senaste undersökningen, "Liv och hälsa" 2022 visar att den psykiska påfrestningen bland vuxna 18-84 år har minskat signifikant sedan undersökningen 2021. Detta gäller för kvinnor och för totalen.

Den senaste undersökningen visar också att hälsan bland invånare med förgymnasial utbildning tenderar att bli bättre. Detta är ett resultat som innebär en minskad hälsoklyfta mellan utbildningsgrupperna.

Indikator: Andel vuxna med självupplevd god hälsa

Indikatorn har på totalen inte förändrats mellan de senaste mättillfällena. Värdet 2021 var 73 procent och 2022 blev det 68 procent. Förändringen ligger inom felmarginalen. Indikatorn bedöms därmed som gul.

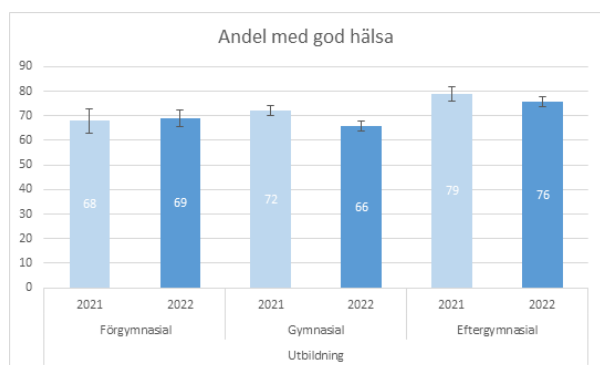
68 procent av länets befolkning har ett gott eller mycket gott självskattat allmänt hälsotillstånd. Förändringarna i allmänt hälsotillstånd mellan 2021 och 2022 ligger inom felmarginalen för en urvalsundersökning.

Mätningen 2022 visar på signifikanta skillnader för allvarlig psykisk påfrestning. Andelen som upplever psykisk påfrestning har minskat hos kvinnor och på totalen. Detta påverkar regionens hälsoläge som helhet positivt.

Indikator: Skillnader i självupplevd hälsa mellan socioekonomiska grupper

2021 var skillnaden mellan gruppen med lägst nivå av gott hälsotillstånd och gruppen med högst nivå av gott hälsotillstånd 11 procentenheter. Motsvarande skillnad mellan grupperna 2022 är 7 procentenheter, vilket innebär att hälsogapet har minskat med 4 procentenheter mellan grupperna med kortast respektive längst utbildning, och att indikatorn har utvecklats i önskad riktning. Skillnader finns dock fortfarande mellan grupperna och indikatorn bedöms som gul.

Av förändringarna i indikatorn är det en signifikant skillnad för gruppen med gymnasial utbildning. Där

är andelen som skattar sin hälsa som god lägre 2022 än 2021.

Indikator: Andel ungdomar med fullgod psykisk hälsa

Indikatorn har ej mätts under 2022 och bedöms därmed inte.

Undersökningen Liv och hälsa ung genomfördes senast 2020. Den visade då att 35 procent av länets flickor ansåg sig ha fullgod hälsa, medan motsvarande siffra för pojkar var 48 procent. Nästa undersökning genomförs våren 2023.

Indikator: Tandhälsa hos tolvåringar

Indikatorvärdet för 2022 har sjunkit från 1,98 2021 till 1,62 2022. 95 procent av alla 12-åringar har blivit undersökta. Då indikatorn utvecklats i rätt riktning bedöms den som grön.

Under 2022 har revisionsintervallet för barn och unga som bedömts vara friska individer återgått till ordinarie intervall om 24 månader, vilket medfört att fler 12-åringar blivit undersökta.

Förebyggande insatser på individ- och populationsnivå har utförts enligt tandvårdsprogram för den avgiftsfria tandvården för barn och unga.

Uppdrag 2. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att de insatser som stärker föräldraförmågan utvecklas så att barns start i livet stärks.

Arbetet kring föräldraskapsstöd har fortsatt under 2022. Under året har en samordnare för föräldraskapsstöd genom uppsökande verksamhet i länets kommuner bidragit med kunskapshöjande insatser. En digital plattform för föräldraskapsstöd har lanserats genom en ny sida på 1177 Vårdguiden. Hälsoekonomiska beräkningar har genomförts, workshops och föreläsningar har givits under året. I samverkan med länsstyrelsen har också en gruppleddarutbildning i Föräldraskap i Sverige genomförts.

Uppdrag 3. Under 2022 ska regionstyrelsen enligt program för hälsoinriktat arbete prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade mot målgrupper och geografiska områden som riskerar hög ohälsa.

Under 2022 har en "kraftsamling" för ökad upplevd hälsa startats. Regionen har under ett antal workshops hösten 2022 samlat aktörer (Länsstyrelsen, kommunerna, civilsamhälle, näringsliv och akademi) från länet för att tillsammans kartlägga vilka insatser som finns idag, var organisatoriska mellanrum finns och vilka aktörer som har behov av att samverka och stödja varandra. En jämlik och god

folkhälsa är en komplex utmaning där ingen enskild aktör har full rådighet över frågan, det behövs en mängd olika aktörer och olika perspektiv. Hösten ses som en kunskapsinhämtning och under kommande år går arbetet in i en genomförandeprocess.

Inom ramen för Program Nära vård drivs projektet "Barn med fetma" från barnkliniken i samverkan med flera aktörer. Projektet har lett fram till ändrade arbetssätt, utbildningar och flöden för att förbättra omhändertagandet av målgruppen. Projektet övergår i ordinarie verksamhet efter årsskiftet då de framtagna aktiviteterna implementeras.

I projekt "Vägar framåt" har unga i åldern 15–29 år med behov av stöd kopplat till studier och mående fått hjälp. Projektet avslutades december 2022 med goda resultat. Olika stödinsatser har byggt upp individernas motivation till studier och ökad hälsa. Erfarenheterna från projektet kommer användas i arbetet med att minska inflödet till målgruppen genom förebyggande och hälsofrämjande arbete, bland annat inom skolan.

Uppdrag 4. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.

Inom Program nära vård, som drivits i två år, pågår flera samverkansprojekt mellan regionen och länets kommuner i syfte att förbättra samverkan och nya arbetssätt för grupper med stort vårdbehov:

- I länet har fyra mobila team för vuxna med komplex sjukdomsbild varit igång under 2022. Teamen ligger i olika fas och testas med olika struktur. De fyra projekten förlängs nu ett år till för att i slutet av 2023 summeras i ett tydligt länsuppdrag med samma vårdutbud för invånarna. Målet är att kunna ge vård och behandling i hemmet eller på särskilt boende till personer som inte kräver akutsjukhusets resurser.
- Projektet hemsjukvård för barn har drivit sin verksamhet i snart ett år och ger länets svårt somatiskt sjuka barn möjlighet till sjukvårdande insatser i hemmet i stället för på sjukhus.
- Projektet Mottagning för tidiga insatser möter barn 0–6 år, med utvecklingsrelaterad problematik. Alla verksamheter som tidigare mött målgruppen bidrar med resurser som samlas vid mottagningen. Mottagningen övergår vid årsskiftet från projekt till stationär verksamhet.
- Projektet Vuxenpsykiatrisk äldreomsorg är ett samarbete mellan vuxenpsykiatri, primärvården och geriatriken. Mottagningen startade i september 2022. Målet är att hitta en bra samverkansform mellan de olika vårdgivarna och

etablera mottagningen där psykiatrisk specialistvård erbjuds till personer som är äldre än 65 år och lever med svårare psykiatrisk problematik. Projektet fortsätter under 2023.

En överenskommelse mellan hälso- och sjukvården och länets kommuner gällande barn och ungas hälsa har arbetats fram och implementerats. Översyn gällande vuxna i behov av samordnade insatser har påbörjats under året. Nya rutiner för implementeringen av förbättrad SIP (samordnad individuell plan) och utbildningsinsatser inom förskola/skola har genomförts.

Uppdrag 5. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ledtider inom cancervården förbättras.

Fler patienter har inkluderats och utretts enligt ett standardiserat vårdförlopp (SVF) under 2022 jämfört med 2021, och Region Västmanland har klarat nationellt uppställda mål och fått ta del av statsbidrag.

Ledtidsmålet innebär att minst 80 procent av de patienter som utreds och får en cancerdiagnos ska behandlas inom utsatta ledtidsgränser. Ingen hänsyn tas om utredning och behandling ges i eller utanför egen region.

På detta ledtidsmål har Region Västmanland backat något jämfört med föregående år men ligger fortfarande i nivå med riket, 43 procent. Detta kan förklaras med att fler har utretts med välgrundad misstanke för cancer, vilket medför att fler resurser tas i anspråk såsom mottagningstider, undersökningar och analyser. Ännu ett syfte med SVF är att kunna avskrika en cancermisstanke snabbt, vilket görs, men det innebär också att fler utreds inom samma befintliga resurser (och därmed påverkar ledtiderna).

Ytterligare ett förlopp har införts under året. Totalt har 32 SVF implementerats sedan starten i oktober 2015.

Uppdrag 6. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras och att insatser för att stärka den psykiska hälsan inkluderas i arbetet.

Förstudie gällande unga vuxnas psykiska hälsa resulterade i att inget projekt påbörjades. Gruppen beaktas och inkluderas i andra sammanhang. Handlingsplan för suicidprevention är klar.

Under januari 2022 startades ett utvecklingsarbete i samverkan med Folkhälsomyndigheten. Arbetet ska pågå till och med 2024 och är inom ramen för stigma kopplat till psykisk hälsa och suicid. Det

övergripande målet är att alla som arbetar med och möter barn och unga samt äldre ska känna sig bekväma med att fråga och tala om psykisk ohälsa. Vidare syftar utvecklingsarbetet till att befolkningsinriktade insatser ska leda till öppenhet att tala om psykisk ohälsa som en del av att minska stigma.

Mål: Förtroende för vårdtjänster

Under pandemin steg förtroendet för regionens tjänster, när restriktionerna släppt under året och samhället återgått till ett mer normalt läge har även resultaten sökt sig till ett läge närmare det innan pandemin. Eftersom indikatorerna för så väl förtroendet för vårdcentraler och väntetider gått ner sedan 2021 bedöms indikatorn som röd.

Indikator: Förtroende för vården

Pandemiåren 2020-2021 steg förtroendet påtagligt för vården. Under 2022 har resultatet gått tillbaka, från 70,5 procent 2021 till 64,5 procent, men ligger fortfarande högre än före pandemin. Indikatorn bedöms som röd eftersom utvecklingen i jämförelse med föregående år varit negativ.

Andelen som har förtroende för vårdcentraler är lägre än de som har förtroende för sjukhus, detta är inget unikt för Västmanland, samma mönster finns i övriga riket. Av västmanlänningarna svarar 61 procent att de har förtroende för vårdcentralerna och 72 procent att de har förtroende för sjukhusen. Innan pandemin låg dessa på 57 respektive 70 procent.

Indikator: Syn på väntetider

Även när det gäller uppfattningen om väntetider i vården har en tillbakagång skett efter de två pandemiåren. 2022 ansåg 62,5 procent att väntetiderna var rimliga jämfört med 67 procent 2021. Indikatorn bedöms därmed som röd.

För synen på väntetider till sjukhus är tillbakagången större än för uppfattningen av väntetider till vårdcentral. 2020 uppmättes det högsta värdet för de bägge frågorna, synen på väntetider hos vårdcentralerna fick då 76 procent positivt svarande medan synen på sjukhusens väntetider fick 61 procent. Vid 2022 års mätning är de positivt svarande 72 respektive 53 procent. Trots tillbakagången befinner sig Västmanlands resultat något över rikets resultat.

Uppdrag 1. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet och personcentrerade arbetssätt stärks i den västmanländska vården.

I utvecklingen av den framtida nära vården behövs nya arbetssätt. I Västmanland görs en satsning på användardriven innovation genom ökad kunskap om tjänstedesignmetoden. Tjänstedesign innebär att slutanvändaren involveras i utvecklingsarbetet av en tjänst, i hälso- och sjukvården innebär det ofta att patienten involveras. Cirka 80 personer i regionen har hittills fått grundutbildning i metoden. Under 2022 har även ett tiotal coacher utbildats i tjänstedesign och en grundintroduktion online är under framtagande. Flera av projekten som ingår i "Program Nära Vård" har använt delar av tjänstedesignmetoden och involverat patient och anhörig i utvecklingsarbetet. Exempel på sådana projekt är "Mottagning för tidiga insatser" och "Barn med fetma".

Ett tillgängligt Västmanland

Resultatmål		Indikator	
Invånarna ska ha stort förtroende för regionens tjänster inom kollektivtrafiken	Röd	Andel invånare som är nöjd med kollektivtrafiken	Röd
Länets arbetsmarknad blir mer sammanhållen	Grön	Antal lokala arbetsmarknader	Grön
Invånarna i hela länet ska ha god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter	Grön	Andel unga som regelbundet deltar i fritidsaktiviteter med ledare	⊗
		Antal besökare till Läns museet, Västmanlandsmusiken och Västmanlands teater ska öka	Grön
Hela länet ska ha tillgång till snabbt bredband	Grön	Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 1Gbit/s	Grön
Måldokument			
Trafikförsörjningsprogram			Gul
Länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033			Grön
Regional utvecklingsstrategi (RUS)			-
Regional digital agenda			Grön
Regional kulturplan 2019-2022			Grön
Uppdrag			
7. Under planperioden ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.			Röd
8. Under planperioden ska regionstyrelsen genomdriva åtgärder inom ramen för länstransportplanen samt verka för ökad statlig finansiering.			Grön
9. Regionstyrelsen ska i samverkan med andra aktörer verka för en ökad utbyggnad av bredband och för en ökad användning av digitala tjänster i Västmanlands län.			Grön
10. Uppdrag att ta fram en ny regional kulturplan för perioden 2023-2026			Grön

Mål: Förtroende för trafiktjänster

Förtroendet för trafiktjänster har minskat och därmed bedöms måluppfyllelsen som röd. Det har varit stora bekymmer med inställda turer i tågtrafiken under året och problemen eskalerade under hösten. Orsaken är framför allt lokförarbrist. Ersättningsbussar har till viss del satts in.

Indikator: Nöjdhet kollektivtrafiken

Allmänhetens nöjdhet visade ett resultat år 2022 på 50 procent, vilket är en lägre nivå jämfört mot förra årets resultat (53 procent). Indikatorn bedöms därför som röd.

Det finns flera skäl till att nöjdheten har minskat. Dels har det varit en generell nedgång av nöjdheten till följd av pandemin, dels genomfördes prishöjningar i Västerås i början av år 2021. I samband med det togs den populära produkten 40-resorskortet

ett bort och 10-resorskortets övergångstid minskades från tre timmar till en timme. Rabattsatsen ändrades också från 50 procent till 25 på ungdoms- och seniorbiljetter. Dessa förändringar gjordes för två år sedan men effekten syns sannolikt fortfarande. Andra faktorer som sannolikt har påverkat nöjdheten negativt är de många tågstörningarna.

Under året har realtidsinformationen förbättrats och förändringar gällande nya zoner, priser och biljetter har införts. "Res med betalkort" lanserades vilket har varit en efterfrågad funktion och innebär att resenärerna blipper sitt betalkort ombord på bussen och får en enkelbiljett laddad på kortet.

Kunderna upplever att informationen ombord har blivit bättre, resultatet ökade från 70 procent år 2021 till 76 år 2022.

Nöjdheten med sjuk- och färdtjänstresor (hela resan) ligger på ungefär samma nivåer som föregående år. Resultatet uppgår till 89 procent vilket är strax under målet på 90.

Program Trafikförsörjning

Marknadsandelen har ökat från 9 procent 2021 till 15 procent år 2022. Målet för året var 16 procent. Målet för år 2030 är 30 procent. I och med att marknadsnadeln har ökat i jämförelse med föregående år men inte riktigt når årets mål bedöms därför programmet som gult.

Uppdrag 7. Under planperioden ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.

Antal och andel inställda turer inom busstrafiken är i stort sett oförändrat i jämförelse med föregående år. På Bergslagspendeln har antal inställda turer minskat kraftigt sedan föregående år. Däremot har inställda turer på Svealandsbanan och framför allt Uven ökat avsevärt. Orsakerna är främst brist på lokförare och underhållspersonal. Ersättningsbussar sätts in vid vissa planerat inställda tågturer sedan december 2022. Det gäller Uven på sträckorna Västerås – Sala och Västerås – Eskilstuna. Sedan oktober 2022 förstärks busslinje 569 mellan Sala och Västerås med sex turer varje vardag under morgon och kväll.

Mål: Sammanhållen arbetsmarknad

Antalet lokala arbetsmarknader i länet har minskat till en. Därmed bedöms måluppfyllelsen som grön.

Att antalet lokala arbetsmarknader i länet minskat till en tyder på att förutsättningarna för att arbeta på en ort och bo på en annan förbättras. Faktorer som bidragit till detta är bättre pendlingsförutsättningar samt bättre tillgång till bredband. Pandemin har också inneburit nya arbetssätt som möjliggör en ökad grad av distansarbete och därmed bättre förutsättningar att arbeta på en annan ort än bostadsorten.

Indikator: Lokala arbetsmarknader

Antalet lokala arbetsmarknader i länet har minskat från 2 (2021) till 1 2022. Indikatorn bedöms därför som grön.

Program Länstransportplan för infrastruktur

Som en del av det regionala utvecklingsansvaret har Region Västmanland under 2022 upprättat en länsplan för regional transportinfrastruktur. Länsplanen för 2022-2033 blev fastställd av regionfullmäktige i september efter att regeringen hade fastställt planramen om 990 miljoner kronor. Processen för

framtagandet av länsplanen innefattade flera tillfällen för dialog med länets kommuner samt en omfattande remiss som gick ut till ett hundratal intressenter. Under perioden av framtagandet av den nya planen genomfördes arbete i enlighet med gällande plan.

Uppdrag 8. Under planperioden ska regionstyrelsen genomdriva åtgärder inom ramen för länstransportplanen samt verka för ökad statlig finansiering.

Under våren 2022 intensifierades påverkansarbetet inför beslut av nationell plan, där Mälmarbanan och Hjulstabron är av största vikt för Västmanland. Detta som ett led i att verka för ökad statlig finansiering. Dessutom har ett PM som belyser frågan om medelstilldelning för Västmanland tagits fram samt redovisats för regionstyrelsen.

Genomförandet av tidigare beslutad länsplan har fortlöpt under året. Arbetet med att förbättra Bergslagspendeln har vidareutvecklats utifrån genomförd funktionsutredning. Åtgärdsvalsstudien gällande mobilitet till Finnsletten har pågått under året och beräknas något försenad bli klar strax efter sommaren.

Under hösten påbörjades ett förarbete för en kommande regional systemanalys, samtidigt som arbetet med den storregionala systemanalysen inom "En Bättre Sits" har tagit fart.

Mål: Tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter

Indikatorvärdet över antal besökare till kulturinstitutionerna fördubblades under 2022. Verksamheterna har haft betydligt fler besök på utställningar, programaktiviteter, konserter och scenkonstföreställningar. Pandemin bedöms ha haft endast en mindre effekt under året.

Föreningslivet har också börjat återgå till normala nivåer, såsom före pandemin.

Sammantaget bedöms därmed måluppfyllelsen som grön.

Kultur- och folkbildning

Under 2022 har två långsiktiga planer antagits av Regionfullmäktige. Regional Idrottsplan Västmanland 2022-2030 samt länets fjärde kulturplan. Från ord till handling, Regional kulturplan för Västmanland 2023-2026. Båda planerna tar avstamp i visionen om Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling.

Indikator: Unga som deltar i aktiviteter med ledare

Indikatorn har ej mätts under 2022 och bedöms därmed inte.

Indikator: Antal besökare till museum, musik och teater

Totalt antal besökare till de tre institutionerna uppgick 2021 till 101 051 personer. 2022 fördubblades antalet och uppgick till 205 736. Av dessa utgör drygt en fjärdedel barn. Den positiva förändringen innebär att indikatorn bedöms som grön.

Program Regional kulturplan 2019-2022

Arbetet med aktuell kulturplan har fortlöpt enligt plan. Extra statliga medel från Kulturrådet har möjliggjort en satsning på ett regionalt resurscentrum för konst i samverkan med länets kommuner.

Under året har samverkan med länets kommuner utvecklats inom olika kulturområden såsom Regional bibliotekssamverkan, Resurscentrum för konst, Resurscentrum Film Västmanland samt Kulturarv Västmanland (en digital plattform för länets kulturarv). Förvaltningen kommer att stötta Regional kulturskola samt utveckla ett långsiktigt och hållbart samarbete för läsfrämjande som syftar till en ökad läskunnighet och likvärdig tillgång till lärande och läsning i länet.

Uppdrag 10. Uppdrag att ta fram en ny regional kulturplan för perioden 2023-2026.

Den Regionala Kulturplanen för Västmanland 2023-2026, Från ord till handling, antogs på Regionfullmäktige den 14 juni 2022.

Mål: Tillgång till bredband

Utbyggnaden av bredband har fortsatt under 2022. Fortfarande återstår arbete för att uppnå en god tillgång i hela länet, men indikatorn har förbättrats och utvecklingen går åt rätt håll. Sammantaget bedöms därmed måluppfyllelsen som grön.

Tillgången till snabbt bredband är en förutsättning för att kunna bo och verka i hela länet och för att kunna ta del av digitaliseringens fördelar fullt ut. Tillgången varierar fortfarande stort mellan olika områden liksom mellan stad och landsbygd. Men

under 2022 syns en fortsatt utbyggnad även på landsbygden i samtliga kommuner. Detta även om utbyggnaden saktar in något, liksom i övriga landet, när utbyggnaden når allt längre ut och kvarvarande byggnader blir dyrare och dyrare att ansluta. I många fall krävs någon form av offentligt stöd till utbyggnaden. Glädjande är därför att Post och Telestyrelsens (PTS) investeringsstöd 2022 till bredband har utfallit mycket bra för länet, vilket torde hjälpa till att minska skillnaderna och höja tillgången under kommande år och därmed bidra till måluppfyllelsen.

Indikator: Andel hushåll och företag med tillgång till snabbt bredband

Mellan 2020 och 2021² ökade tillgången till snabbt bredband för hushåll och företag med cirka 1 procentenhet, från 93 till 94 procent. Indikatorn bedöms därmed som grön.

Program Regional digital agenda

Sedan 2017 finns en regional digital agenda för Västmanland som syftar till att ge samsyn och gemensam kraft för den digitala utvecklingen i länet. Den ökade digitaliseringen kräver kompetens. Utan digital kompetens skapas klyftor i samhället när det ställs alltmer långtgående krav på att människor själva ska kunna orientera sig och använda tekniken. Digital kompetens är också en förutsättning för att utveckla och använda digitala tjänster. Aktiviteterna har löpt på enligt plan, och därför bedöms programmet som grönt.

Uppdrag 9. Regionstyrelsen ska i samverkan med andra aktörer verka för en ökad utbyggnad av bredband och för en ökad användning av digitala tjänster i Västmanlands län.

Aktiviteter knutna till hanteringen av bredbandsstöd från PTS har genomförts. Detta arbete förutsätter en nära samverkan med aktörer verksamma inom bredbandsutbyggnaden, privata och offentliga, både på kommunal, regional och nationell nivå. För att öka kunskap hos politiker och tjänstemän i regionen och kommunerna har ett regionalt bredbandslyft i samverkan med PTS genomförts. Vidare har en kartläggning av behov och problem kopplat till bredbandsutbyggnaden hos länets kommuner genomförts. Vidare har dialoger genomförts med kommunerna om säker digital kommunikation, öppna data och kompetensutveckling inom digitalisering.

² Redovisningen släpar ett år.

Ett nyskapande Västmanland

Resultatmål		Indikator	
Länet ska ha god ekonomisk utveckling	Gul	Tillväxt/BRP	Gul
		Andel sysselsatta	Grön
Länet ska ha god innovationskraft	Grön	Innovationsindex: förnyelseförmåga ³	⊗
Länet ska ha rätt kompetens	Röd	Andel företag och organisationer som har svårt att hitta rätt kompetens vid rekrytering	Röd
		Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram	Röd
Måldokument			
Forsknings- och innovationsstrategi			Grön
Regional utvecklingsstrategi (RUS)			Röd
Affärsplan Västmanland			Grön
Uppdrag			
11. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.			Grön
12. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet i länet för näringslivets utveckling.			Grön
13. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet för en god kompetensförsörjning.			Grön

Mål: Länet ska ha god ekonomisk utveckling

De flaskhalsar som uppstått under återhämtningen efter pandemin och den efterföljande inflationen har påverkat den ekonomiska utvecklingen negativt. Rysslands invasion av Ukraina är också en mycket negativ händelse. Den ekonomiska utvecklingen i Västmanlands län bedöms ha försämrats under 2022. Måluppfyllelsen bedöms som gul.

Indikator: Tillväxt/BRP

Data för indikatorn finns inte tillgänglig på länsnivå för 2022. Senast tillgängliga data för tillväxten i Västmanlands län (BRP) avser 2021. Då uppgick tillväxten till 1,9 procent vilket är en ökning jämfört med 2020 då tillväxten var -2,2 procent.

Tillväxten i riket har totalt sett under 2022 varit förhållande vis god. Under slutet av året föll dock tillväxten tillbaka och BNP minskade. Utsikterna inför 2023 är negativa. Bedömningen är att utvecklingen

varit snarlik i Västmanlands län. Indikatorn bedöms därmed som gul.

Indikator: Andel sysselsatta

Under 2022 ökade andelen sysselsatta i åldern 20-64 år. Västmanland ligger något under riksgenomsnittet men hade större procentuell ökning än riket under 2022. Sammantaget ökade andelen sysselsatta från 78,3 procent 2021 till 79,8 procent 2022. Indikatorn bedöms som grön.

Program Regional utvecklingsstrategi

Uppföljning av RUS visade att strax under hälften av delmålen har en gynnsam utveckling. Måluppfyllelsen bedöms därmed som röd.

Inom målområdet "Ett tillgängligt Västmanland" nåddes drygt hälften av delmålen vilket även gäller för målområdet "Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt". Inom målområdet "Ett välmående Västmanland" var måluppfyllelsen låg och endast en knapp tredjedel av delmålen nåddes.

³ Förnyelseförmåga mäts genom fem nyckelindikatorer: andel nystartade företag per 100 befintliga företag, andel elever som deltagit i Ung Företagsverksamhets utbildningskoncept av totala antalet gymnasieelever, andel som instämmer att företaget är innovativt i Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet, forskningsmedel som andel av totala medel vid universitet/högskola och FoU-resurser vid privata arbetsställen som andel av BRP.

Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en internt i regionen och tillsammans med länets kommuner och andra intressenter. Detta är ett arbete som fortskrider enligt plan. Den regionala utvecklingsstrategin ska uppdateras varje mandatperiod och planeringsarbetet för detta påbörjades under 2022.

Program Affärsplan Västmanland

Arbetet med Affärsplan Västmanland har löpt plan enligt under 2022.

Uppdrag 12. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet i länet för näringslivets utveckling.

Beslut om Affärsplan Västmanland fattades under våren 2022. Region Västmanland håller samman det gemensamma arbetet i länet. Träffar har genomförts regelbundet, både inom länet och inom ÖMS (Östra MellanSverige).

Mål: Länet ska ha god innovationskraft

Västmanland hör till ett område i Östra Mellansverige som av EU bedöms ha hög innovationskraft. Här finns starka företag med utvecklad forsknings- och utvecklingsverksamhet, liksom tillgång till akademi och forskningsmiljöer, klusterbildningar med nationella och internationella samarbeten med mera. I samband med bildandet av Mälardalens universitet har en genomlysning gjorts av det gemensamma innovationsstödsystemet i Västmanlands och Södermanlands län i syfte att utveckla ett system på nationell framkant. Satsningar görs på vassa aktörer med kopplingar till akademi och näringsliv, så som Automation Region, Electrification Hub, Robotdalen, med flera. Regionen har under året gått in som delägare i Create Business Incubator. Måluppfyllelsen för detta område bedöms som grön.

Indikator: Innovationsindex: förnyelseförmåga

Indikatorn mäts vartannat år och utfallet på indikatorn var 2019 98,2 och 2021 102,0.

Indikatorn har ej mätts under 2022 och bedöms därmed inte.

Program Forsknings- och innovationsstrategi

Syftet med Region Västmanlands forsknings- och innovationsstrategi är att skapa ett strukturerat arbete med forskning och innovation samt att öka

Region Västmanlands kapacitet att bedriva forskning och vara innovativ inom organisationen, i samverkan med andra samhällssektorer, men också till att öka Region Västmanlands förmåga att bidra till ett starkt forsknings- och innovationssystem i länet.

Arbetet med att implementera regionens forsknings- och innovationsstrategi fortskrider. Förnyat avtal skrevs med Uppsala universitet samt förberedande arbete för ett avtal gällande forskning, innovation och utbildning togs fram i samverkan med Mälardalens universitet.

Både klinisk och annan forskning är idag beroende av en fungerande infrastruktur som säkerställer legala, ekonomiska såväl som metodologiska aspekter av verksamheten. Mycket av den övergripande strukturen för att bedriva forskning och innovation innefattar professioner och delar av regionens verksamhet som nu samverkar för att säkerställa en smidig och lätthanterlig process.

En annan viktig aspekt av forskning är tid och resurser. Här ses en stadig behovsökning ute i verksamheterna och glädjande nog har resurstilldelningen fått avsedd effekt. Allt fler bedriver forskning, fler verksamheter ser forskning, innovation och verksamhetsutveckling som en viktig del i att behålla befintliga och attrahera nya medarbetare.

Utvecklingen på området gör att forskning och innovation blir en alltmer integrerad del av verksamheterna.

Uppdrag 11. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.

Genom utvecklingsprojektet "Rättssäker forskningsprocess" (RSFP), har regionen samlat ett mycket omfattande regelverk i en övergripande process med visionen "Det ska vara lätt att göra rätt". Genom bred involvering, aktivt förarbete, förenkling och stöd som underlättar för forskande medarbetare att fokusera på den kreativa forsknings- och utvecklingsprocessen, har projektet visat att det går utmärkt att arbeta över gränserna mot gemensamma mål.

Ett annat exempel på prioriterad utveckling har handlat om förbättrad datainsamling genom digitalisering. Flera utvecklingsarbeten har genomförts så att det blivit lättare att prioritera och hantera data. Det finns nu förutsättningar för sömlös interaktion mellan klinik- och forskningsdata, och att skapa lokala kvalitetsregister.

Uppdraget att främja och stödja forskning och innovation har löpt på väl under året. 2022 hade 24 doktorander, 13 biträdande forskare (post doc) och 8 forskare (docent/lektor/professor) förordnanden, en typ av tjänst där kliniskt arbete kombineras med regionfinansierat forskningsarbete. Utöver detta erhöll 20 personer forskarveckor under 2022. Genom fler förordnanden och forskarveckor har regionen skapat en stabilare ekonomisk grund för många som bedriver utvecklingsarbete genom klinisk forskning. Det har även ökat regionens attraktionskraft och flera verksamheter som står inför nyrekryteringar har haft nytta av regionens forsknings- och innovationssatsningar.

Mål: Länet ska ha rätt kompetens

Andelen företag och organisationer som möter svårigheter vid rekryteringar har ökat under 2022. Samtidigt har andelen behöriga till gymnasiet minskat. Utfallet på de två indikatorerna visar att utvecklingen inte rört sig i rätt riktning och målet bedöms därmed som rött.

Indikator: Hitta rätt kompetens

Andelen företag och offentligt finansierade företag som upplevde svårigheter att hitta rätt kompetens vid rekrytering ökade under 2022. För offentliga verksamheter från nära 50 procent 2021 till strax över 50 procent 2022. För privata företag från 26,8 procent 2021 till strax över 40 procent 2022. Indikatoren bedöms därmed som röd.

Tillgång till kompetent personal är en förutsättning för näringslivets och offentlig sektors utveckling. Många arbetsgivare i länet har fortsatt utmaningar att hitta rätt kompetenser vid rekrytering, såväl i företag som i offentlig sektor. En regional arbetsmarknads- och utbildningsprognos visar att allt färre utbildar sig inom vård, omsorg och industriteknik, samtidigt som stora pensionsavgångar väntas de kommande åren.

Under året har tillsammans med viktiga nyckelaktörer inom kompetensförsörjningsområdet fokuserats på att matcha och bygga kompetens, strategisk kompetensförsörjning och att skapa en effektiv samverkan i länet med kommuner, myndigheter, bransch- och utbildningsaktörer med flera.

Indikator: Andel behöriga till yrkesprogram

Andelen behöriga till gymnasiets yrkesprogram minskade 2022 för pojkar från 84,2 till 80,5 procent. Även för flickorna minskade andelen från 85,5 till 83,8 procent. Indikatoren bedöms därmed som röd.

Uppdrag 13. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet för en god kompetensförsörjning.

Beslut om Kompetensplan Västmanland fattades under våren. Region Västmanland håller samman det gemensamma arbetet i länet. Träffar har genomförts regelbundet, både inom länet och inom ÖMS (Östra MellanSverige).

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Resultatmål	Indikator		
Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet	Gul	Andel patienter som får sin vård minst enligt vårdgarantin (0, 3, 90, 90)	Grön
Verksamheten/vården ska bedrivas på rätt nivå	Grön	Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård	Grön
Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet	Gul	Medicinsk kvalitet: Andel utvalda sjukdomsområden som når av Socialstyrelsen uppsatt målvärde	Gul
Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna	Gul	Nyttjande av e-tjänster/andel anslutna	Grön
		Miljö- och klimatpåverkan: Måluppfyllelse enligt miljöprogram	Gul
Program			
Framtidens hälso- och sjukvård 2030			Grön
Program Nära vård			Grön
Primärvårdsprogram			Röd
Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik (Kommenteras under målområde "Tillgängligt Västmanland")			Grön
Regional kulturplan (Kommenteras under målområde "Tillgängligt Västmanland")			Grön
Miljöprogram			Gul
Digitaliseringsstrategi 2021-2024			Grön
Regional utvecklingsstrategi (RUS) (Kommenteras under målområde"Nyskapande Västmanland")			-
Uppdrag redovisas per mål nedan			

Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet

Uppdrag	
14. Regionstyrelsen ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i kömiljarden och andra överenskomelser för att klara vårdgarantin.	Grön
15. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för att regionen tillsammans med länets kommuner realiserar sammanhållen journalföring.	Grön

Mål: Tillgänglighet

Tillgängligheten i vården har under 2022 legat på en tillfredsställande nivå och till och med förbättrats något, trots att vården brottats med upprepade virusvågor (covid, influensa och RS).

Inom primärvården förbättrades tillgängligheten jämfört med föregående år, vilket kan relateras till ett minskat arbete med covid-vaccinationerna. Även inom specialistvården förbättrades tillgängligheten initialt men sjönk senare, bland annat till följd av kraftigt ökande inflöde av remisser och sänkt kapacitet på grund av smittoläget.

Inom BUP har framförallt effektivisering av utredningar gett ökad tillgänglighet medan tillgänglighet till behandling försämrats.

Tillgängligheten har förbättrats sedan förra året men vårdgarantimålen nås inte. Sammantaget bedöms resultatmålet som gult.

Åtgärder för ökad tillgänglighet

I ambition att förbättra tillgängligheten har överenskomelser gjorts med de vårdcentraler som inte nått målen gällande telefontillgänglighet, och uppföljningar kommer att genomföras under 2023. För att säkerställa att registreringar görs på rätt sätt har vårdcentraler erbjudits e-utbildning med fokus på diagnos- och KVÅ-kodning samt avvikelregistre-ring. Effekter av detta har redan kunnat ses.

Inom specialistvården har översyn av det höga remissinflödet påbörjats. Andra förbättringsaktiviteter gällande första besök är extra mottagningar, översyn av arbetssätt samt samverkan med andra regioner.

När det gäller operation/åtgärd har ett omfattande paket med satsningar inom de opererande verksamheterna initierats. Här ingår bland annat start av en ny ortopedisk verksamhet för planerade slutenvårdsoperationer. Avtalet med de inhyrda operationsresurserna förlängdes.

Flera av tillgänglighetsåtgärderna har gjorts med stöd av statsbidrag för tillgänglighet. Vårdgarantien har fokuserat på att utveckla och bredda tjänsterna och har stöttat allt fler verksamheter.

Indikator: Nationell vårdgaranti 0-3-90-90

Indikatorn jämför utvecklingen av decemberutfall, motsvarande det som visas i de nationella uppföljningarna av vårdgarantin.

Vårdgarantivärdet inom primärvårdens båda mätningar förbättrades som helhet 2022. Decemberutfallet för telefontillgängligheten ökade med 4 procentenheter och besök inom tre dagar med 6 procentenheter.

Inom specialistvårdens mätningar ses i december en förbättring inom första besök med 2 procentenheter efter en sämre utveckling tidigare under året.

För operation/åtgärd har decembervärdet sjunkit med 5 procentenheter samtidigt som utvecklingen tidigare under året visade på avsevärd förbättring.

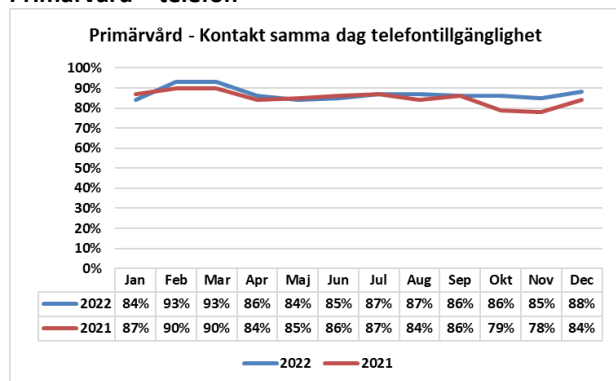
Då tre av fyra tillgänglighetsvärden förbättrats detta år bedöms indikatorn som grön.

Översikt utfall 2022 jämfört 2021 samt riket:

(Andel patienter som fått hjälp inom uppsatta tidsgränser decembervärde)

Primärvård		Riket	2022	2021
0	Kontakt samma dag	85 %	88 %	84 %
3	Besök inom 3 dagar	89 %	84 %	78 %
Specialiserad vård		Riket	2022	2021
90	Första besök inom 90 dagar	69 %	80 %	78 %
90	Operation/åtgärd inom 90 dgr	62 %	68 %	73 %

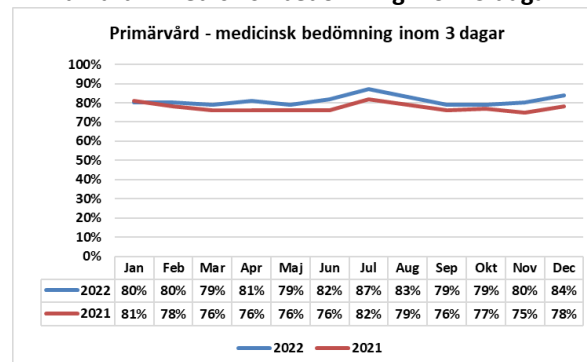
Primärvård – telefon

Telefontillgänglighet i primärvården.

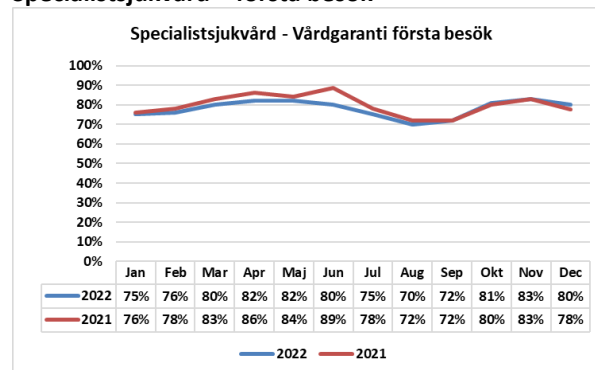
Trots en fortsatt ökning av inkommande samtal förbättrades medelvärdet för telefontillgänglighet detta år och hamnade på 87 procent. En stor spridning mellan de olika enheterna kan ses där vissa ligger på 100 procent. Nationellt var Västmanland bättre än riksgenomsnittet de flesta månaderna.

Primärvård – medicinsk bedömning inom 3 dagar

Det genomsnittliga vårdgarantivärdet för året blev 81 procent, i december uppnådde 13 av 28 vårdcenter ett värde på 85 procent eller mer.

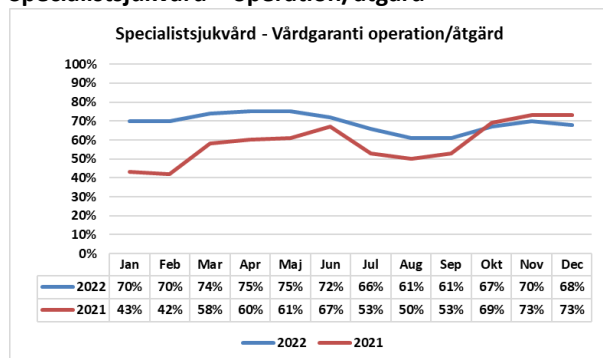
Specialistsjukvård – första besök

Första besök specialistvård

Trots ett betydligt högre remissinflöde har vårdgarantivärdet hållits på en likvärdig nivå mot föregående år. Utfallsvärdena i både tabell och diagram är beräknade utifrån det nya beräkningssättet där alla yrkesroller numera ingår. I den sista nationella jämförelsen för året placerade sig regionen på en fjärdeplats med ett tillgänglighetsvärde som var elva procentenheter bättre än rikssnittet.

Specialistsjukvård – operation/åtgärd

Operation/Åtgärd

Året startade med en positiv utveckling av vårdgarantivärdet. På grund av reducerad kapacitet på operationskliniken samt ett högt inflöde blev värdet sämre under hösten. Även för Operation/Åtgärd är alla värden nu beräknade enligt den nya uppföljningsmodellen, här har polikliniska operationer tillkommit. Medelvärde för året är betydligt bättre än föregående år (10 procentenheter), och i jämförelse mot övriga regioner har Västmanland varit bättre än riksnittet alla månader.

Övriga väntetider

Förstärkt vårdgaranti Barn- och ungdomspsykiatri (30+30+30)

Även detta år har det varit svårt att uppnå de tuffa 30-dagarskraven till besök, behandling och utredning inom BUP. Merparten av patienterna har dock omhändertagits inom 90 dagar. Ett flertal aktiviteter för att korta köerna har genomförts så som effektivisering av den centraliserade enheten "BUP Start" samt upphandling av ett nytt ramavtal gällande köp av utredningar. Flera insatser görs även för att öka den egna kapaciteten, en stor utmaning är det svåra rekryteringsläget.

Återbesök

Medelvärdet för andel patienter som får ett återbesök inom medicinskt måldatum 2022 blev 80 procent vilket är samma som 2021 samt marginellt lägre än riket.

Akutmottagning

Medelvärdet för andel patienter som väntat högst 4 timmar på akuten (somatik) ligger på 64 procent vilket är en minskning till följd av bland annat högre

patientflöden samt ökning av mer avancerade röntgenundersökningar. Nationellt står sig Västmanland fortsatt bra.

Telefontillgänglighet hos 1177

Västmanland	Medelväntetid 1177 (min)											
	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2021	17,4	15,2	24,4	33,3	27,4	23,4	30,2	25,0	22,4	27	25,3	32,3
2022	33,5	17,2	11,5	15,1	18,3	21,4	23,4	18,1	13,5	14,4	14,6	23,1

Medelväntetid för besvarade samtal 1177 Vårdguiden på telefon, målvärde 8 minuter.

Medelväntetid för sjukvårdsrådgivning 1177 visar en förbättring med 17,7 procent i jämförelse mot föregående år och Västmanland har även lägre väntetid än riket.

Uppdrag 14: Regionstyrelsen ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i komiljarden och andra överenskommelser för att klara vårdgarantin.

Under året har tre statsbidrag kunnat nyttjas till att förbättra tillgängligheten.

- Överenskommelsen om ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården 2022, inklusive tilläggsöverenskommelsen från april 2022.
- Medel riktade till kommuner och regioner till följd av covid-19 pandemin.
- Medel till regionerna för riktade insatser för att omhänderta de uppdämda vårdbehoven.

Statsbidragen har främst använts till att köpa vård från externa vårdgivare, hyra in personal och till extra mottagningar under kvällar och helger.

Uppdrag 15: Under planperioden ska regionstyrelsen verka för att regionen tillsammans med länets kommuner realiserar sammanhållen journalföring.

Under 2022 har Fagersta, Köping, Norberg och Sala kommun anslutits till sammanhållen journal. Västerås kommun är sedan tidigare ansluten. Arbetet med att ansluta Arboga och Skinnskattebergs kommuner är påbörjat, och anslutning av Hallstahammar, Kungsör samt Surahammar påbörjas under kvartal 2 och 3 2023.

Kollektivtrafik

Se uppdrag 7 under målområde 2 "Ett tillgängligt Västmanland".

Regional utveckling

Se uppdrag 9 under målområde 2 "Ett tillgängligt Västmanland".

Verksamheten ska bedrivas på rätt nivå

Uppdrag	
16. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.	Grön
17. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.	Grön

Mål: Vård på rätt vårdnivå

Mycket återstår i omställningsarbetet, men då indikatorn för primärvårdens kostnadsandel har ökat och pågående utvecklingsarbete framskrider positivt bedöms resultatmålet som grönt.

Fram till år 2030 kommer antalet personer som är 80 år och äldre ha ökat med nästan 50 procent jämfört med 2020. Den arbetsföra delen av befolkningen ökar under samma tid med endast 3,9 procent. För att motverka att vårdbehovet ökar i samma takt som den åldrande befolkningen, krävs en omställning av hälso- och sjukvården i både regioner och kommuner. Det innebär bland annat att mer vård ska ges i primärvård och öppenvård. Patienterna behöver också göras mer delaktiga i sin vård, exempelvis genom en ökad användning av e-tjänster.

Indikator: Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård

Kostnadsandelen har enligt Kolada ökat de senaste åren, från 16,8 procent 2018, 17,1 procent 2019, 17,5 procent 2020 till 18,1 procent 2021⁴. Indikatorn bedöms därmed som grönt.

Program Framtidens hälso- och sjukvård 2030

I "Målbild 2030" beskrivs framtidens hälso- och sjukvård med fyra fokusområden. Under året har en förflyttning gjorts, framförallt inom digitalisering, där nyttjande av ny digital teknik och mot öppna vårdformer utvecklats. Även samarbete och samverkan mellan verksamheter, sjukhus, primärvård och regionens kommuner har utvecklats. Detta ger goda förutsättningar för det fortsatta arbetet mot en nära vård.

Program Nära vård

Uppdrag 16. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.

Nio projekt pågår inom ramen för Program Nära Vård: 1–4) Mobila närvårdsteam i moderna Västerås, Sala, Fagersta, Köping, 5) Hemsjukvård för barn, 6) Äldrepsykiatrisk specialistvård, 7) Barn med fetma, 8) Vuxna med förvärvad hjärnskada, och 9) Fokus personcentrerad-patientkontrakt.

Projekten 1-6 innefattar pilotverksamheter där samtliga är igång, testas och fortsätter utvecklas och utvärderas till och med årsskiftet 2023/2024. Tidiga effekter av projekten 1-4 visar på en minskning av behovet av slutenvård för målgruppen. Projekt 7 avslutas första kvartalet 2023 och har resulterat i nya arbetssätt och utbildnings-/kompetenshöjande insatser i samverkan inom och mellan region och kommuner. Projekt 8 är nystartat och bygger på en tidigare genomförd förstudie med syfte att etablera ett tvärprofessionellt stödteam/resursteam som främjar en rehabiliteringskedja för personer med förvärvade hjärnskador. Projekt 9 är ett långsiktigt projekt och innefattar den kulturförändring som behöver ske i omställningsarbetet, att flytta fokus från organisation till person, och pågår till och med 2027.

I slutet av 2022 avslutades två projekt/uppdrag: Mottagningen för tidiga insatser samt Förstärkt föräldrastöd. Mottagning för tidiga insatser, för barn 0-6 år med utvecklingsavvikelse, etableras som ordinarie verksamhet från och med 2023. Det andra uppdraget handlar om att öka tillgängligheten i föräldraskapsstödande insatser i länet och på så sätt förstärka föräldraskapsstödet i Västmanland. Uppdraget fortsätter inom enheten för Folkhälsa.

Utöver projekten och uppdragen inom programmet finansieras även aktiviteter övergripande för förflyttningen i länet likväl som insatser inom välfärd, elevhälsa, primärvård och andra områden som in-

⁴ Redovisningen släpar ett år.

nefattas av nära vård. Exempel på aktiviteter i primärvården är förbättringar i omhändertagandet vid psykisk ohälsa genom utveckling av bland annat gruppbehandlingar och utökning av digitala behandlingar. Stort fokus läggs även på att fler patienter ska få tillgång till fast läkarkontakt. Inom elevhälsa finansieras regionala elevhälsosamordnare, läkare och sjuksköterska, där avtal med länets samtliga kommuner tecknats. Inom välfärdsområdet finansieras en uppdragsledare vars syfte är att förbättra SIP-processen.

Uppdrag 17. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.

Kunskapsstyrning är svensk vårds gemensamma system för att leverera en kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Kunskapsstyrningssystemet handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Målet är att bästa kunskap ska finnas tillgänglig och användas i varje patientmöte.

Som ett led i detta har under året tio personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp implementerats, och ytterligare tio är på gång.

Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet

Uppdrag	
18. Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en internt i regionen och tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.	Grön
19. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att primärvårdsprogrammet följer och skapar förutsättningar för utveckling mot en god och nära vård.	Gul

Mål: Kvalitet i regionens verksamheter

Inom regionens hälso- och sjukvård följs den medicinska kvaliteten utifrån andel utvalda sjukdomsområden som når, av Socialstyrelsen, uppsatt målvärde. 2022 uppnådde 69 procent av sjukdomsområdena uppsatta målvärden, vilket är oförändrat jämfört med 2021. Resultatmålet bedöms därmed som gult.

Hälso- och sjukvård

God vård utgår från Socialstyrelsens definition. I regionens verksamhet bygger kvalitetsarbetet på *God vård i rätt tid med patienten i centrum*. Arbetet ska ge mervärde för patienten.

God vård för regionens invånare är:

- kunskapsstyrd
- säker
- patientfokuserad
- jämlik
- vård i rimlig tid
- effektiv

Kunskapsstyrning är svensk vårds gemensamma system för att kunna leverera en kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Kunskapsstyrningssystemet handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Målet är att bästa kunskap

ska finnas tillgänglig och användas i varje patientmöte.

Indikator: Medicinsk kvalitet

Indikatorn Medicinsk kvalitet ligger kvar på en hög nivå. 69 procent av de indikatorer som ingår i mätningen har uppnått uppsatta målnivåer 2022, samma värde som 2021, vilket innebär att indikatorn markeras som gult.

Socialstyrelsens målnivåer och indikatorer ligger till grund för det medicinska kvalitetsarbetet. Det bygger på resultat från kvalitetsregister för enskilda sjukdomar och presenteras på sidan "Vården i siffror".

Rådet för kunskapsstyrning analyserar tillsammans med verksamheternas sakkunniga regionens resultat. Om det är negativt arbetar verksamheten fram förslag till åtgärd. Om det kommit en ny nationell riktlinje eller ett personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp studeras skillnaderna genom en så kallade GAP-analys. Om det är stora skillnader i behandlingspraxis tas en handlingsplan fram.

Patientsäkerhet

Patientsäkerhetsarbetet i Region Västmanland följer den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvård via en regional handlingsplan knuten till Hälso- och sjukvårdsför-

valtningens förvaltningsplan. Patientsäkerhetsarbetet under året beskrivs utförligt i Region Västmanlands Patientsäkerhetsberättelse 2022. I det följande återges en kort sammanfattning.

Vårdplatsbrist och kompetensförsörjning har under året allt mera framträtt som högt prioriterade frågor i sjukvården såväl på nationell nivå som i Region Västmanland. Antalet lex Maria-anmälningar minskade något under 2022 jämfört med föregående år, men slutsatser måste dras med stor försiktighet på grund av små tal och stor normalvariation. Att andelen anmälningar som gäller händelser som kunnat leda till allvarlig vårdskada ligger konstant samtidigt som inträffade allvarliga vårdskador minskat, är dock positivt och motsvarar en utveckling i önskvärd riktning. Mätning av förekomst av vårdrelaterade infektioner (VRI) har fortsatt visat förbättrat resultat i relation till tidigare år men regionen når inte målvärdena för vare sig basala hygienrutiner och klädregler (BHK) eller VRI. Andelen patienter med trycksår i slutenvård ligger på oförändrad nivå sedan föregående år. Under 2022 ökade antibiotikaanvändningen såväl i Västmanland som nationellt efter att ha legat på historiskt låga nivåer under pandemin.

Forskning

Se avsnitt i målområde "Ett nyskapande Västmanland".

Primärvårdsprogram

Uppdrag 19. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att primärvårdsprogrammet följer och skapar förutsättningar för utveckling mot en god och nära vård.

Arbetet med nytt primärvårdsprogram pausades efter att fullmäktige återremitterat ärendet juni 2022 och återupptogs igen efter valet. Bedömningen är att det kommer kunna färdigställas under 2023.

Kollektivtrafik

Se målområde 2 "Ett tillgängligt Västmanland".

Regional utveckling

Uppdrag 18. Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en internt i regionen och tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.

Arbete sker enligt årshjulet och planering inför RUS 2024 pågår.

Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna

Uppdrag	Prognos
20. Regionstyrelsen ska säkra förutsättningarna för att klara målsättningen enligt miljöprogrammet/kommande hållbarhetsprogram.	Gul
21. Under 2022 ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.	Gul
22. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets-, brandskydds- och materialförsörjningsområdet.	Gul
23. Under 2022 och hela planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter kontinuerligt förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.	Grön

Mål: Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna

Invånarnas nyttjande av regionens e-tjänster har ökat något. Samtidigt ligger arbetet med regionens miljöprogram kvar på samma nivå som förra året. Målet bedöms som gult.

Uppdrag 23: Under 2022 och hela planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter kontinuerligt förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.

Under året har ett flertal åtgärder för effektivisering genom bland annat ökad digitalisering genomförts i

regionens olika verksamheter. Förutom fortsatt nyttjande av digitala utbildningar och möten för minskat resande, har digitalt stöd för effektivare arbetssätt utvecklats som samtidigt medför nytta för regionens invånare. Se vidare Handlingsplan för digitalisering nedan.

Indikator: Nyttjande av e-tjänster, andel anslutna

Andel anslutna till 1177 ökade till 93 procent 2022 jämfört med 92 procent 2021. Indikatoren bedöms därmed som grön.

93 procent av regionens invånare har nu användarkonto på 1177. Utbudet av e-tjänster är stort och drygt 300 000 ärenden inkom till vården under året. Receptförnyelse är den mest använda ärendetypen.

Vårdinitierade ärenden till invånare/patient har ökat stort; smittspårning, meddelanden, länkar till bilagor, formulär, provsvar, instruktionsfilmer och kallelser med möjlighet till chatt är exempel. Utbildning och andra stödprogram har utökats, samt möjligheten att boka tid via webben, bland annat webbtidbokning för vaccination mot influensa.

Digitaliseringsstrategi/Handlingsplan

Utifrån handlingsplan för digitalisering har följande projekt bedrivits under året:

Fagersta, Köping, Norberg och Sala kommun har anslutits till "Sammanhållen journal". Västerås kommun är sedan tidigare ansluten.

Arbete med införande av digitala kallelser pågår. Vid årsskiftet 2022/23 hade cirka 75 procent av regionens totala kallelseflöde anslutits till det digitala flödet. Resterande del av kallelseflödet planeras anslutas under våren 2023.

Ett utvecklingsarbete har bedrivits för att erbjuda kvinnor självprovtagning för HPV. Förutom att fler personer förväntas kunna screenas för livmoderhalscancer, innebär den egna provhanteringen tidsbesparing för vården i och med att patienten själv genomför provtagning.

Vårdpersonal lägger idag mycket tid och resurser på rapportering till nationella kvalitetsregister. Under året har arbete kring automatiserad överföring till medicinskt prioriterade kvalitetsregister genomförts.

I syfte att frigöra tid i sjukvården har under året ett arbete med att införa taligenkänning genomförts. Förutom att spara tid för vårdpersonalen bidrar taligenkänning till att dokumentation snabbare blir tillgänglig för övriga specialiteter.

I takt med den ökade digitala användningen har ett anpassat och balanserat säkerhetsarbete bedrivits inom Region Västmanland för att möta och hantera de risker och sårbarheter som införandet och användningen av digital teknik medför.

Indikator: Miljö- och klimatpåverkan

Tre av fem områden i Miljöprogrammet har utvecklats i rätt riktning mellan 2021 och 2022, men när

trots det inte programmets uppsatta målvärden. Indikatorn bedöms därför som fortsatt gul.

Region Västmanland är miljöcertifierat enligt miljöledningssystemet ISO 14001 sedan 2015 och arbetar systematiskt och dokumenterat med förbättringar.

Programmet omfattar fem områden där utfallet bedömts enligt följande:

- Energi - grön (röd 2021)
- Transporter - röd (grön 2021)
- Resursförbrukning och inköp - gul (röd 2021)
- Läkemedel - grön (gul 2021)
- Finansförvaltning - gul (gul 2021)

Klimatpåverkan från regionens energiförbrukning (el, värme och fjärrkyla) har minskat under året. Arbete pågår enligt regionens riktlinje för energianvändning med fokus på energieffektivisering.

Klimatpåverkan från transporter har under pandemin minskat betydligt till förmån för en förflyttning mot digitala möten. Tyvärr kan det konstateras att utvecklingen inte har fortsatt i en positiv riktning och det finns en oroväckande ökning av användning av egen bil i tjänst, trots tydliga riktlinjer om tjänsteresor i organisationen. Klimatutsläpp från särskild kollektivtrafik har ökat. Andelen tjänsteresor med flyg utomlands har också ökat markant under året.

Arbetet med resursförbrukning och inköp, att ställa om regionens materialflöden till att bli mer cirkulära, har fortsatt under perioden och ett antal flöden har påbörjats (möbler, utökning av utsortering av plast med flera). Andelen upphandlingar där fördjupade miljökrav ställts har minskat från 14 procent 2021 till 7 procent 2022, vilket innebär en utveckling i helt fel riktning. Regionens två mål kring avfall ligger på samma nivåer som för 2021 och under målvärdena för 2022.

Miljöprogrammets mål avseende läkemedel har ett positivt resultat. Antalet fördjupade läkemedelsgenomgångar har ökat jämfört med föregående år, likadant med fysisk aktivitet på recept. Antibiotikaförskrivningen ligger inom målvärdet och även andelen läkemedelsupphandlingar med fördjupade miljökrav som var 100 procent.

Inom finansförvaltningen har arbetet blandat resultat. Gällande miljömålen för pensionsmedelsportföljens koldioxidintensitet ligger resultatet i linje med målet vid mätningen relativt index. Koldioxidintensiteten per miljon kronor i intäkt ligger dock en bra

bit under målet, vilket beror på att bolagen som är investerade i pensionsmedelsportföljens fonder inte klarat sänka utsläppen som förväntat.

Uppdrag 20: Regionstyrelsen ska säkra förutsättningarna för att klara målsättningen enligt miljöprogrammet/kommande hållbarhetsprogram.

Regionfullmäktige tog beslut om regionens hållbarhetsprogram för perioden 2023-2030 i april 2022. Under året har fokuserats på dialog för att säkra genomförandet av programmet utan framtagande av handlingsplaner kopplade till områdena i hållbarhetsprogrammet.

Köptrohet

Uppdrag 21: Under 2022 ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.

Ett regionövergripande arbete pågår med att för enkla för regionens verksamheter att handla elektroniskt på upphandlade avtal vilket bidrar till ökad köptrohet. Pandemin har försvårat och i viss mån fördröjt utvecklingen. Från 2022 har projektet gått in i förvaltning och en ny organisation är satt. Från maj 2023 är bemanningen fulltalig och arbetet kan intensifieras. Köptroheten ökade under året till 83 procent köp från rätt leverantör. Antalet e-beställningar uppgick till 58 400 stycken och 254 leverantörer var anslutna vid årets slut.

Säkerhet, beredskap och försörjning

Uppdrag 22: Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets-, brandskydds- och materialförsörjningsområdet.

Ett viktigt arbete är robusthet, lagernivåer och nationell samverkan kring beredskapsfrågor. Flera initiativ har tagits kring att stärka försörjningsberedskapen för hälso- och sjukvård och inriktningen är att det ska finnas mer sjukvårdsprodukter i Sverige genom lagerhållning i flera nivåer.

- Säkerhetslager på 6 månader har upprätthållits för vissa kritiska skyddsartiklar.
- Under hösten har det pågått ett arbete med att ta fram en försörjningsstrategi för regionen. Strategin kommer att presenteras under första kvartalet 2023.
- Arbete med uppbyggnad av ökad uthållighet avseende läkemedel inleddes under hösten. Arbetet ska vara klart under 2023.

Fastighetsfrågor

Rådande omvärldssituation och hög inflationstakt har medfört materialbrist och ökade priser på material och energi, vilket påverkar investeringsprojekt framöver. De projekt som redan pågår har dock löpt på utan större störning.

Flera fastighetsärenden har beslutats av regionstyrelsen under året.

I februari beslutades om ombyggnation av vuxen- och barnpsykiatri vid Köpings vårdcentral, liksom projektering för ombyggnation av vårdavdelning 1 i Fagersta. I december fattades även beslut om ny fläktarmsvåning och installation av nya ventilationsaggregat vid Västmanlands sjukhus Fagersta.

I maj beslutades om finansiellt igångsättningstillstånd för ombyggnation av den medicinska dagvården och jourlaboratoriet vid Västmanlands sjukhus Västerås.

Båda ombyggnationerna pågår och beräknas vara klara 2023. I juni fattades också beslut rörande projektering inför byggnation av en rättspsykiatrisk vårdenhets med klass 3-platser i Sala. Projekteringen beräknas vara klar sommaren 2023.

Ny sjukvårdsbyggnad Sala

Salaprojektet har slutförts och den 23:e november invigdes den nya vårdbyggnaden. Projektet har löpt enligt plan och det ekonomiska utfallet följer budget. Om- och nybyggnationer har färdigställts och under hösten flyttade verksamheterna in i nya lokaler.

Den nya sjukvårdsbyggnaden ger Sala mer verksamhet på en halverad yta, högre tillgänglighet, fler vårdplatser i form av enpatientsrum samt en helt ny rehabbassäng. Tre konstnärer för fast konst är upphandlade och har utformat konst i yttre- och innermiljöerna, bland annat en större staty utanför huvudentrén av konstnären Mathieu Pelletier.

Program Nytt Akutsjukhus Västerås

Arbetet med Nytt Akutsjukhus Västerås (NAV) har under 2022 i huvudsak gått planenligt och omfattning, tidplan samt beslutad budgetram kvarstår.

Arbete med att säkerställa elförsörjning för sjukhusområdet, uppförande av en ny kulvert samt förberedande arbeten inför uppförandet av vårdbyggnaderna har genomförts. Regionfullmäktige beslutade i februari 2022 om att genomföra akutsjukhusets första etapp och efter det har arbetet startat med att sammanställa bygghandlingar. Entreprenören har hägnat in arbetsområdet och påbörjat schaktning av jordmassor inför kommande grundläggning.

I december 2022 fattade regionfullmäktige ett beslut om att starta projektering av akutsjukhusets andra etapp, innehållandes diagnostik, öppenvård

och strålbehandling. Dessutom har programmet arbetat med att ta fram ett underlag för att kunna uppföra tillfälliga paviljonger och sammanställt ett underlag till en detaljplan för att så småningom kunna uppföra en ambulansstation i Erikslund. Regionfullmäktige fattade i december även beslut om start av projektering av paviljongerna.

Under året har upphandlingar startat av viss utrustning utifrån fastställd upphandlingsstrategi.

Programmet har under året sammanställt en fastighetsutvecklingsplan för sjukhusområdet i Västerås.

Relaterat till omvärldssituationen finns en betydande risk för en ökad kostnadsutveckling. För att möta osäkerheten i kostnadsutvecklingen för såväl entreprenörer som kommande utrustningsleverantörer arbetar programmet med att identifiera effektiviseringar och prioriteringar.

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare - Väsentliga personalförhållanden

Intention: Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande arbetsplatser och en professionell uppdragsgivare.

Resultatmål	Indikator		
Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare	Gul	Attraktiv arbetsgivarindex	Grön
		Hållbart medarbetarengagemang (HME-index)	Grön
		Sjukfrånvaro	Röd
Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare	Grön	Uppdragstagarindex	⊗
Måldokument			
24. Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står långt från arbetsmarknaden.			Grön
25. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.			Grön
26. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.			Grön
27. Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet.			Röd
28. Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.			Röd
29. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik.			Grön
30. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vården och övriga berörda avtalsparter blir involverade i utvecklingen av nära vård.			Grön

Attraktiv arbetsgivare

Mål: Attraktiv arbetsgivare

Målområdet mäts med tre kompletterande indikatorer. Attraktiv arbetsgivarindex (AGI) och Hållbart medarbetarengagemang (HME) uppvisade en positiv utveckling sedan förra året, medan sjukfrånvaron utvecklades negativt. Sammanvägt bedöms därmed målet som gult.

Att vara en attraktiv arbetsgivare innebär för Region Västmanland att ha goda arbetsvillkor och vara en hälsofrämjande arbetsplats, vilket bidrar till att medarbetare vill stanna kvar i regionen, att sjukfrånvaron är låg samt att regionen attraherar nya medarbetare.

Uppdrag 29. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik.

Arbetet har slutförts under perioden och fastställdes på Regionfullmäktiges respektive Regionstyrelsens möte i juni. Styrdokumentet gäller från och med 2023-01-01.

Indikator: Attraktiv arbetsgivarindex

Indikatorn Attraktivarbetsgivarindex redovisas med visst eftersläp vilket innebär att utfallet för 2021 följs upp under 2022. Värdet 2021 för AGI var 107 poäng, vilket var en liten förbättring från 2020 (105 poäng). Värdet påverkades kraftigt av pandemin 2020 och utvecklingen 2021 får ses som en liten återhämtning. Indikatorn utvecklades i positiv riktning även om inte samma värden som före pandemin uppnåddes och bedöms som grön.

AGI mäter arbetsvillkoren i organisationen. Nyckeltalen för tid för kompetensutveckling, korttidssjukfrånvaro och medianlön har förbättrats något. Antal avgångar och lika möjlighet till chefskarriär har försämrats något. Övriga nyckeltal är oförändrade. Avgångarna som minskade under pandemin har återigen ökat, dock inte till samma nivå som tidigare. I jämförelse med övriga i branschen har Region Västmanlands värde återhämtat sig bra, då branschmedianen fortsatt försämrats även 2021.

Indikator: Hållbart medarbetarengagemang

Värdet för Hållbart medarbetarengagemang förbättrades 2022 jämfört med 2021 och ligger nu på samma nivå som före pandemin (79 poäng). Indikatoren har utvecklats i positiv riktning och bedöms som grön.

Indikatoren mäter motivation, ledarskap och styrning, som tillsammans utgör det samlade värdet HME. Uppföljningen 2022 visade på att samtliga områden skattades högre än 2021. Värdena är nu tillbaka på motsvarande nivåer som före pandemin.

Indikator: Sjukfrånvaro

Regionens totala sjukfrånvaro under 2022 uppgick till 7,9 procent, vilket är en ökning från föregående år med 0,5 procentenheter. Indikatoren bedöms som röd.

Sjukfrånvaron har under 2022 ökat jämfört med föregående år till i genomsnitt cirka 25 sjukdagar per anställd. Ökningen är framförallt relaterad till den korta sjukfrånvaron (dag 1-14) och de inledande månaderna av året då smittspridningen i samhället var hög. Den samlade utvecklingen av sjukfrånvaron under resterande delen av året följde samma trend som året före. Sjukfrånvaron ökade i samtliga förvaltningar, med undantag från Närvården, för både kvinnor och män samt i samtliga åldersgrupper. Ökningen var dock högre bland kvinnor och i den yngre åldersgruppen (upp till 29 år). Även frisktalet utvecklades i önskad riktning då andelen medarbetare som hade högst fem sjukdagar fördelat på max tre tillfällen minskade under 2022 jämfört med 2021.

Utmaningarna kopplade till sjukfrånvaron varierar inom regionen vilket ställer krav på att fortsättningsvis kunna erbjuda stöd i att analysera rotorsaker och sjukfrånvaromönster på olika organisatoriska nivåer och identifiera åtgärder anpassade till behov.

Sjukfrånvaro mätt i procent, ackumulerat helår	2021	2022
Total sjukfrånvaro	7,4	7,9
Långtidssjukfrånvaro*	32,2	30,1
Kvinnor	8,1	8,7
Män	4,8	5,2
0-29 år	7,1	8,0
30-49 år	7,3	7,6
50 år -	7,6	8,2

*Andel av den totala sjukfrånvaron som är 60 dagar eller längre.

Frisktal mätt i procent	2021	2022
Andel medarbetare med högst 5 sjukdagar totalt fördelat på högst 3 tillfällen under året	45,4	35,0

Sjukdagar per anställd i genomsnitt	2021	2022
Totalt	23,8	25,5
Kvinnor	25,9	28,0
Män	15,4	16,4

Uppdrag 27: Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet

Under planperiodens första år ökade sjukfrånvaron i jämförelse med föregående år vilket inte är i enlighet med önskad riktning och målet om att regionen ska nå en låg och stabil sjukfrånvaro. För att uppdraget ska kunna genomföras enligt önskad riktning och i enlighet med formulerat mål är kommande år viktiga.

I arbetet med att minska sjukfrånvaron har regionen fortsatt erbjuda riktat stöd till arbetsplatser med hög och ökande sjukfrånvaro genom det riskorienterade arbetet, ROA. Syftet har varit att analysera orsaker till sjukfrånvaro samt ge stöd till framtagande av handlingsplan för att komma till rätta med identifierade orsaker. Utöver detta finns ett behov av att komplettera med insatser till medarbetare i risk, vilket kommer att kunna erbjudas via Regionhälsan med start 2023.

Arbetsmiljö

Under 2021 genomförde Arbetsmiljöverket en inspektion av regionens samlade arbetsmiljöarbete. Resultatet visade att regionen i grunden har en bra struktur för arbetsmiljöarbetet men att det fanns områden som behövde vidareutvecklas. Arbetet under 2022 har därmed fokuserat på att hantera de brister som identifierades, och det fortsätter under 2023. Den uppföljande inspektionen från Arbetsmiljöverket visade att de åtgärder som vidtagits och handlingsplanen för fortsatt arbete uppfyllde deras krav.

Regionhälsan har haft i uppdrag att med hjälp av stöd och olika verktyg stötta i arbetet med återhämtning på arbetet. Målgruppen har varit första linjens chefer och medarbetare.

För att förenkla för chefer att samordna och hantera lagkrav inom arbetsmiljö och patientsäkerhet har det under året genomförts dialoger om integrerade

arbetssätt och det planeras för pilottestning av ett verktyg för detta under 2023. Även situationer där medarbetare upplever sig utsatta för diskriminering eller hotfulla situationer av patienter behöver hanteras för att säkerställa en god arbetsmiljö för medarbetaren och rätten till god och säker vård för patienten.

Digitalisering är ett viktigt utvecklingsområde framöver. För att säkerställa ett förebyggande arbetsmiljöarbete i samband med digitalisering genomfördes under hösten en kartläggning av arbetsmiljöarbetet i samband med införande av IT-stöd i verksamheterna.

Kompetensförsörjning

Resultatet av kompetensförsörjningsplanen har legat till grund för olika insatser under året, till exempel prioritering av medel via "Investera för framtiden" (IFF), riktade rekryteringsinsatser och kompetensförsörjningskommunikation. Arbetet med kompetensförsörjningskommunikation har fokuserat på att behålla medarbetare i regionen. Regionens medarbetare är den viktigaste kanalen utåt och arbetet med närvaro i sociala medier har fortsatt. Intresset för att vara aktiv inom regionens sociala medier ökar för varje år.

Det var fortsatt högt söktryck till att få sponsrad utbildningsplats genom IFF och de som beviljades att studera till specialistsjuksköterska fick bibehållen lön.

Ett arbete med att utöka möjligheten att ta emot personer som har utländsk läkarutbildning har provats inom Närvården då detta är en viktig grupp att fånga upp i det långsiktiga kompetensförsörjningsarbetet.

I syfte att väcka intresse för yrken inom hälso- och sjukvården har samarbetet med "Competence" fortsatt under året. De erbjuder högstadieskolor en generell föreläsning om hälso- och sjukvårdens yrken och gymnasieskolornas naturprogram erbjuder en föreläsning om yrket biomedicinsk analytiker. Regionen har för första gången genomfört en praovecka där femton elever från årskurs 9 deltog. Länets studie- och yrkesvägledare bjöds in på besök för att få ökad kunskap om regionens yrken.

Uppdrag 24: Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står långt från arbetsmarknaden.

En process har tagits fram för att kanalisera behov från arbetssökande om yrkespraktik för förankring på arbetsmarknaden. Processen är ännu ej använd i någon större utsträckning.

Fastighet- och serviceförvaltningen har på olika sätt samarbetat med andra aktörer gällande personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och erbjudit olika typer av praktik och arbetsträning.

Uppdrag 25: Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.

De utbildningsinsatser för chefer och ledningsgrupper som pausats under pandemin har under året kunnat återupptas i normal omfattning.

Som en del i att stärka chef- och ledaruppdraget särskilt för nya chefer har mötesarenor och nätverk skapats, som handledningsgrupper där nya chefer handledts av erfarna särskilt utbildade chefer samt ett mentorprogram i samverkan med Eskilstuna kommun och Region Sörmland.

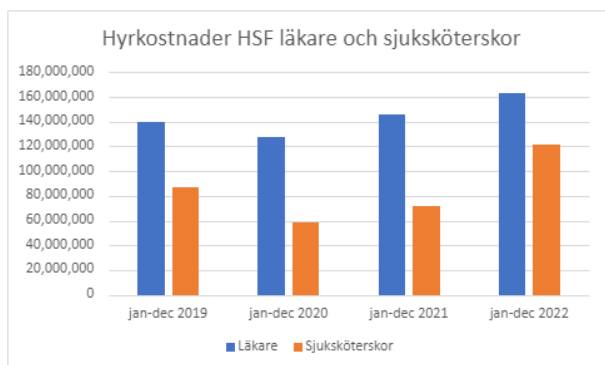
Uppdrag 26: Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.

Regionen har tillsammans med lärosäten och utbildare arbetat med insatser för att lyfta fram handledning och handledare under året, exempelvis har ett antal utbildningsdagar genomförts och årets handledare har utsetts. Ett nytt arbetssätt avseende psykologstudenters VFU-placering samt instruktion för mottagande har implementerats under året. För första gången har regionen levererat antalet platser enligt avtal för Örebro läkarstudenter.

Uppdrag 28. Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.

Regeringens riktade statsbidrag för att öka tillgängligheten när vården fått anstå under pandemin har bidragit till en kraftig ökning av kostnader för hyrpersonal under 2022, men samtidigt har fler västmanlänningar fått vård. Efter flera år av stabil nedåtgång har kostnaderna för inhyrning av läkare ökat med 22 procent från 2020 till 2022. Kostnaden för inhyrning av sjuksköterskor har under samma period ökat med 50 procent.

Den totala kostnaden för hyrpersonal under 2022 var 353 miljoner kronor, varav 91 miljoner kronor finansierades av statsbidraget "Tillgänglighet". De tre största kostnaderna kopplat till detta statsbidrag är grovt fördelat 49 miljoner kronor till operationslag, 16 miljoner kronor till Barn- och ungdomspsykiatri samt 13 miljoner kronor till Vuxenpsykiatri.

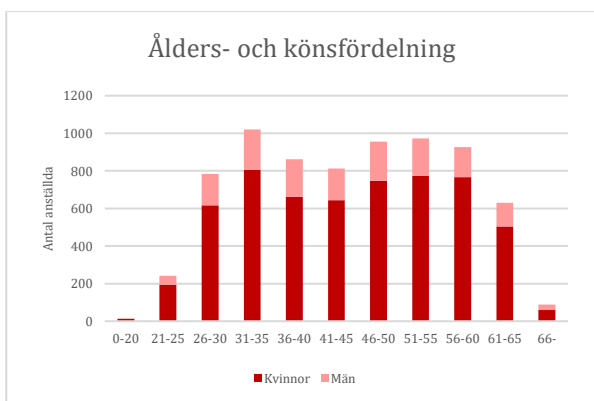

Personalvolym och rörlighet

Anställda	2019	2020	2021	2022
totalt				
Anställda	7 139	7 206	7 265	7 310
Årsarbetare	6 904	6 990	7 062	7 134

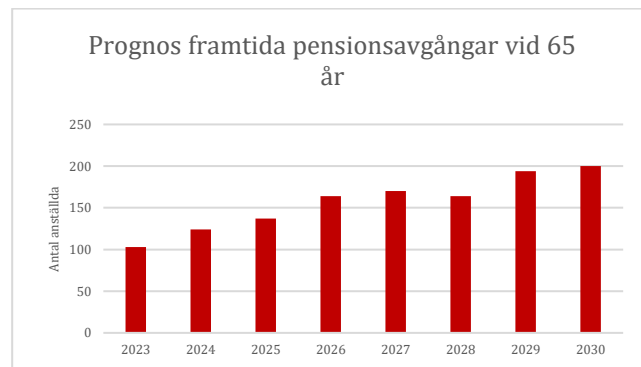
Antal anställda, exklusive timavlönade. En årsarbetare motsvarar en heltidsarbetare per år.

Totalt 5 784 kvinnor (79 procent) och 1 526 män (21 procent) var anställda i december 2022. Medelsysselsättningsgraden har ökat från 97 procent 2021 till 97,6 procent 2022. Män har fortsatt en högre sysselsättningsgrad än kvinnor med 98,6 procent jämfört med 97,3 procent. I Region Västmanland erbjuds alla som vill arbeta heltid och ökningen av sysselsättningsgraden är positiv.

Medelåldern har minskat från 45,2 år 2021 till 45 år 2022 och 35,8 procent av de anställda är över 50 år. Antalet anställda minskar i åldersgrupperna 26-30,

41-50 och 61 och äldre, i övriga grupper ökar antalet anställda i jämförelse med 2021. Cirka 100 anställda fyller 65 år under 2023.

Antal anställda per yrke	Antal 2021	Antal 2022	Andel av totalt antal (%)	Andel kvinnor (%)
Ledning	383	389	5,3	77
Handläggare, administratörer	1 039	1 062	14,5	84
Läkare	785	802	11	52
Sjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor	1 900	1 848	25,3	88
Undersköterskor, skötare m.fl.	1 671	1 712	23,4	84
Biomedicinska analytiker, lab arbete m.fl.	203	200	2,7	87
Tandvård	77	79	1,1	89
Rehabilitering, förebyggande	686	687	9,4	87
Skola, kultur	57	61	0,8	79
Teknik m.fl.	208	212	2,9	27
Måltidsarbete	51	53	0,7	62
Lokalvård m.fl.	204	205	2,8	65

I relation till totalt antal anställda är det små förändringar mellan 2021 och 2022, den största förändringen återfinns i gruppen *Sjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor* som minskat från 26,2 procent till 25,3 procent. Samtliga av regionens yrkesgrupper består av minst 60 procent kvinnor, undantaget *Teknik m.fl.* med 27 procent kvinnor och *Läkare* med 52 procent. Förändringarna i fördelning män-kvinnor inom yrkesgrupperna över tid är små.

Under 2022 har cirka 750 tillsvidareanställda lämnat regionen, vilket motsvarar en omsättning på 10,9 procent. Det är en ökning från 2021 då omsättningen var 9,7 procent. Andelen medarbetare som lämnat regionen på egen begäran har ökat från 7

procent 2021 till 8,5 procent 2022. Antalet avgångar på egen begäran har ökat i majoriteten av yrkesgrupper men i olika omfattning. Grupperna *Sjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor* och *Rehabilitering, förebyggande* utgör en större andel av avgångarna än de utgör av totalt antal anställda och har därmed en högre rörlighet. *Läkare* och *Undersköterskor, skötare m.fl.* har en lägre rörlighet.

Arbetad tid

Den arbetade tiden ökade under 2022 med cirka 42 700 timmar, vilket motsvarar 25 årsarbetare. Ökningen på 0,4 procent är lägre än föregående år och de fem senaste åren. Arbetad tid utförd av egen personal minskade på grund av ökad frånvaro, främst sjukfrånvaro i början av året och semester. Arbetad tid genomförd på övertid/mertid ökade något och tid utförd av timavlönade minskade. Däremot har tid utförd av inhyrd personal ökat, vilket bidrar till ökningen på total nivå. Ökningen av inhyrd personal beror till viss del på inhyrning av operationslag för ökad tillgänglighet för vård som fått anstå under pandemin.

Jämställdhet

Ett mått på jämställdhet i en organisation är lika karriärmöjligheter för män och kvinnor. Det mäts genom att andelen chefer som är kvinnor motsvarar andelen medarbetare som är kvinnor i organisationen i stort.

I regionen är 79 procent av de anställda kvinnor och 21 procent är män. För chefer är 77 procent kvinnor och 23 procent män, det vill säga kvinnors karriärmöjligheter är något sämre än männens. Värdet har förbättrats från föregående år då andelen chefer som är kvinnor var 76 procent och andelen anställda kvinnor totalt var 79 procent.

Andelen kvinnor varierar inom chefsgruppen, bland första linjens chefer är 83 procent kvinnor och bland högre chefer är 59 procent kvinnor. En möjlig förklaring till variationen kan vara att rekrytering av chefer sker från olika grundprofessioner. Första linjens chefer rekryteras ofta från yrkesgruppen *Sjuksköterskor* som till 88 procent består av kvinnor. Högre chefer rekryteras till viss del från gruppen *Läkare* som har en relativt jämn könsfördelning (52 procent kvinnor). I jämförelse kvarstår ändå skillnaden mellan män och kvinnors karriärmöjligheter.

Lönebildning

Löneöversyn 2022 försenades till viss del av avtalsförhandlingar mellan SKR och Vårdförbundet, nytt avtal slöts i början av april och ny lön kunde betalas ut i juni. Löneöversyn för Läkarföreningen blev förskjuten och ny lön betalades ut i november. För övriga medarbetare följdes den ordinarie tidplanen och ny lön betalades ut i maj.

Regionövergripande lönekriterier för regionens medarbetare och chefer har tagits fram och implementering har påbörjats under 2022 och de kommer användas som grund för lönesättning i löneöversyn 2023.

Utfall löneöversyn 2022 per facklig organisation

Organisation	Utfall i procent
Kommunal	2,2
DIK	3,1
Arbeterapeuterna	2,8
Ledarna	2,9
Fysioterapeuterna	3,3
Naturvetarna	2,9
Psykologförbundet	2,9
SRAT	2,8
Sv. Ingenjörer	2,6
Vårdförbundet	2,8
Vision	2,7
SSR	2,6
AKAVIA	2,8
Sv. Farmaceuter	2,8
Lärarnas riksförbund	2,4
Läraryrket	2,6
Tjänstetandläkare	2,7
Läkarförbundet	1,9

Medianlön för olika grupper (2022-12-01)

Befattning	Total	Kvinnor	Män	Antal K/M
Administratör, vård	28 060	28 125	26 015	288/6
Överläkare	95 100	94 700	96 200	140/141
Distriktsläkare	95 750	92 100	97 500	21/21
Specialistläkare	77 350	77 650	77 175	58/64
ST-läkare	53 500	53 300	53 750	115/104
Psykolog	44 500	44 900	43 000	89/36
Barnmorska, vårdavd.	39 922	39 922	-	72/0
Barnmorska, mott/råd	44 725	44 725	-	60/0
Anestesijüksköterska	41 725	43 000	39 250	51/29
Distriktsköterska	40 750	40 750	-	82/0
Psykiatrisjuksköterska	39 862	39 800	41 700	101/11
Ambulanssjüksköterska	38 000	36 400	38 750	26/23
Intensivvårdssjuksköterska	41 800	43 252	41 650	36/9
Operationssjuksköterska	41 825	41 825	-	50/0

Sjuksköterska, barn och ungdom	39 200	39 387	34 600	50/1
Sjuksköterska, annan specialistinriktning	39 000	38 900	39 900	63/3
Sjuksköterska, specialfunktion	40 800	40 735	41 550	74/7
Sjuksköterska, allmän	34 067	34 100	34 000	891/132
Röntgensjuksköterska	35 650	34 000	37 400	54/7
Undersköterska, vårdavd.	26 767	26 817	26 150	923/94
Undersköterska, mott.	28 100	28 275	26 600	258/17
Ambulanssjukvårdare	30 700	28 000	31 650	9/24
Skötare, vårdavd.	27 050	26 850	27 767	100/73
Biträdesarbete, annat	24 500	24 597	24 025	131/60
Biomedicinsk analytiker	34 845	35 675	31 700	110/16
Tandsköterska	29 000	29 000	25 800	48/1
Arbetssterapeut	33 700	33 825	29 200	94/4
Fysioterapeut	35 275	35 500	34 650	119/23
Logoped	34 100	34 200	30 200	47/1
Audionom	32 400	32 650	32 220	22/1
Dietist	33 900	34 000	29 000	31/1
Hjälpmedelskonsulent	36 000	36 000	36 950	23/1
Kurator	36 725	36 725	35 050	106/10
Systemutvecklare	43 475	42 250	46 075	20/18
Vaktmästare	26 566	26 607	26 532	9/37
Måltidspersonal	25 363	25 250	25 477	13/11
Lokalvårdare	24 542	24 618	24 232	101/21

Statistiken baseras på månadsavlönade. Chefer ingår inte i statistiken.

Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare

Mål: Professionell uppdragsgivare

I rollen som uppdragsgivare har regionen det yttersta ansvaret för en god kvalitet i vården och att skattemedel används väl, oavsett om verksamheten drivs i privat eller offentlig regi. Regionens målsättning är att vara en professionell uppdragsgivare och att lämpliga forum för dialog och samverkan finns. Detta har säkerställts och fungerat bra. Målet bedöms därför som grönt.

Indikator: Uppdragstagarindex

Indikatorn har ej mätts under 2022.

Uppdragstagarindex mäts vartannat år genom en enkät till vårdgivarna inom Vårdval primärvård där varje verksamhetschef på de 28 vårdcentralerna ges möjlighet att svara. Nästa mätning sker 2023.

Uppdrag 30: Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vårdvalet och övriga berörda avtalsparter blir involverade i utvecklingen av nära vård.

Omställningen till nära vård berör hela hälso- och sjukvården. Under 2022 har flera seminarier om omställningen genomförts med deltagare från många olika verksamheter.

En stark och uthållig ekonomi

Resultatmål		Indikator	
Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt balanskravsresultat (2022=188 mkr)	Gul	Ekonomiskt balanskravsresultat regionövergripande	Grön
		Ekonomiskt resultat per förvaltning och nämnd	
		-Hälso- och sjukvårdsnämnden (inkl HMC)	Röd
		-Regionala utvecklingsnämnden	Grön
		-Förvaltningen för fastigheter och service (inkl Kost)	Grön
		-Förvaltningen för digitaliseringsstöd	Grön
		-Förvaltningen för nytt akutsjukhus	Grön
		-Närvården Västmanland	Grön
		-Regionkontoret	Grön
		-Kollektivtrafiknämnden	Grön
		-Politiskt verksamhet och patientnämndens kansli	Grön
		Nettokostnadsökningstakt	Röd
Regionens finansiella ställning ska vara god	Gul	Soliditet	Gul
Uppdrag			
31. Under 2022 ska regionstyrelsen utvärdera styrning, redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag och vid behov ytterligare utveckla detta.			Grön
32. Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja arbetet med att identifiera kostnadsdämpande åtgärder för att uppnå ekonomi i balans inom regionen och samtliga förvaltningar.			Gul

Mål: Ekonomiskt resultat

Med ett balanskravsresultat på 422 miljoner kronor, nådde regionen på övergripande nivå det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning. Fortsatta obalanser fanns emellertid inom Hälso- och sjukvårdsnämnden som visade ökande underskott och nettokostnadsökningstakten var högre än målet. Negativt finansnetto gav lägre soliditet. Det sammanvägda resultatet blir gult.

Indikator: Ekonomiskt resultat övergripande + förvaltnings- och nämndnivå

Resultatet enligt balanskravet uppgick till 422 miljoner kronor motsvarande 4 procent av skatter och generella statsbidrag, vilket innebar att regionen på övergripande nivå, med god marginal, överträffade det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning på 2 procent över en konjunkturcykel. Budgeterat balanskravsresultat var 188 miljoner kronor. Indikatoren på övergripande nivå bedöms därmed som grön.

Att regionen, trots ett fortsatt underskott i Hälso- och sjukvårdsnämnden, hade ett resultat på verksamhetsnivå på 367 miljoner kronor, berodde

främst på högre skatteintäkter och generella statsbidrag än budgeterat, lägre pensionskostnader än budgeterat, outnyttjade medel i regionstyrelsens anslag och ett samlat överskott i övriga förvaltningar och nämnder. Det underliggande resultatet på förvaltnings- och nämndnivå (-403 miljoner kronor) redovisas nedan:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden (inkl HMC): -481 mnkr
- Regionala utvecklingsnämnden: 0 mnkr
- Fastighets- och servicefv (inkl Kost): 1 mnkr
- Förvaltningen för digitaliseringsstöd: 10 mnkr
- Förvaltningen för nytt akutsjukhus: 0 mnkr
- Närvarlden Västmanland: 14 mnkr
- Regionkontoret: 20 mnkr
- Kollektivtrafiknämnden: 29 mnkr
- Politisk verksamhet: 3 mnkr

I tabellverket ovan är resultaten färgbedömda.

Indikator: Nettokostnadsökningstakt

Nettokostnadsutvecklingen för helåret var 6,7 procent (exklusive jämförelsestörande poster) att jämföra med 2021 som var 5,8 procent. Indikatorbedömningen blir därför röd.

Mål: God finansiell ställning

Till följd av det negativa resultatet försämrades den långsiktiga betalningsförmågan, soliditeten, under året, från 49 procent till 47 procent. Regionen har inga externa lån (exklusive långfristig leasingskuld) men har utnyttjat checkräkningskrediten regelbundet då den genomsnittliga likviditeten varit negativ under årets samtliga kvartal. Det sammanvägda resultatet blir gult.

Indikator: Soliditet

Soliditeten inklusive pensionsförmåner som intjänats före 1998, vilka redovisas som ansvarsförbindelse, försämrades 2022 till 19 procent, jämfört med 2021 då den var 20 procent. Indikatorn bedöms därmed som gul.

Uppdrag 31: Under 2022 ska regionstyrelsen utvärdera styrning, redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag och vid behov ytterligare utveckla detta.

Under 2022 har det, under föregående år påbörjade arbetssättet, gällande riktade statsbidrag för hälso- och sjukvård, fortsatt och förfinats. Statsbidragsgruppen bereder och fördelar statsbidragen och regionstyrelsen informeras löpande om planeringen för användandet av respektive bidrag. Uppföljning sker dels i hälso- och sjukvårdsnämndens uppföljningsrapporter, dels till styrelsen i samband med återrapporteringen till staten. Processen är transparent och följer riktlinjen för riktade statsbidrag.

Uppdrag 32: Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja arbetet med att identifiera kostnadsdämpande åtgärder för att uppnå ekonomi i balans inom regionen och samtliga förvaltningar.

Arbete pågår i alla regionens förvaltningar och nämnder (se även uppdrag 23). Hälso- och sjukvårdsnämnden har bland annat med hjälp av extern konsult tagit fram en uppdaterad och fördjupad analys med förslag och åtgärder i syfte att långsiktigt nå balans mellan verksamhet och finansiering. Åtgärderna har efter politisk beredning arbetas in i lämpliga delar i förvaltningsplan 2023-2025.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning utifrån en stark och ut hållig ekonomi ska vara grunden för regionens verksamhet. Det skapas genom att verksamheten drivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och be-

tyder att dagens kostnader inte skjuts över på framtida generationer. För både verksamhet och ekonomi finns ett antal regionövergripande mål. I strävan mot en god ekonomisk hushållning ska såväl verksamhetsmässiga som ekonomiska mål beaktas. Uppföljningen av regionens verksamheter och dess mål finns beskrivet i tidigare avsnitt under respektive målområde och i en inledande sammanfattning av målluppfyllelsen.

Den långsiktiga finansiella målsättningen enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning är att det ekonomiska resultatet (balanskravsresultatet) över en konjunkturcykel ska motsvara 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Det ekonomiska resultatet i bokslutet för 2022 motsvarade 4 procent av skatter och generella statsbidrag. De senaste åtta åren har resultatet överstigit 2 procent.

Den sammantagna bedömningen är att regionen under 2022 uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning, men förbättring krävs i vissa delar och kostnadsutvecklingstakten behöver sänkas för att klara framtida utmaningar.

Resultatanalys

Verksamhetens resultat (resultat före finansiella poster) uppgick till 367 miljoner kronor. Resultatet föregående år var 289 miljoner kronor. I resultatet 2021 ingick kostnader för ökade livslängdsantaganden på 238 miljoner kronor vilket betraktas som jämförelsestörande. Exkluderas den jämförelsestörande posten uppgick resultatet 2021 till 527 miljoner kronor. Stora tillfälliga statsbidrag ledde till osedvanligt starka ekonomiska resultat för åren 2020 och 2021.

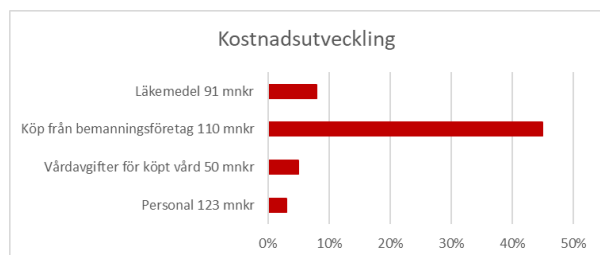
Intäkts- och kostnadsutveckling

Jämfört med föregående år minskade verksamhetens intäkter med 172 miljoner kronor (-6,9 procent), vilket i huvudsak berodde på lägre covidrelaterade statsbidrag. Samtidigt ökade biljettintäkterna från kollektivtrafiken med 43 miljoner kronor och även patientavgifter och försäljning av övriga tjänster ökade under 2022.

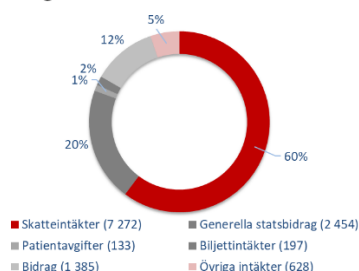
Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar, exklusive jämförelsestörande poster, ökade med 417 miljoner kronor (3,7 procent). Poster som ökade 2022 var kostnader för personal, köpt vård, köp från bemanningsföretag och läkemedel. Regionens kraftigt ökade kostnader 2021 finansierades med tillfälliga statsbidrag. Trots att de tillfälliga

statsbidragen minskade under 2022 fortsatte kostnadsökningen.

Tabellen nedan jämför kostnadsutvecklingen mellan 2021 och 2022 i miljoner kronor samt procent.

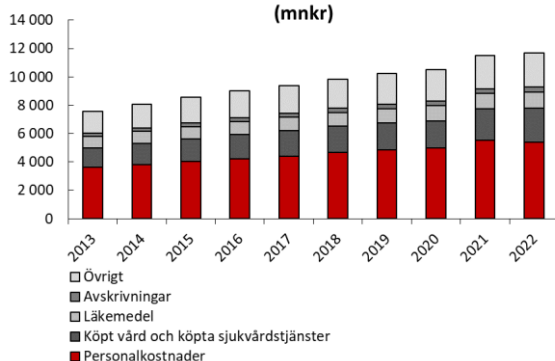

Fördelning av intäkter 2022 exkl finansiella intäkter

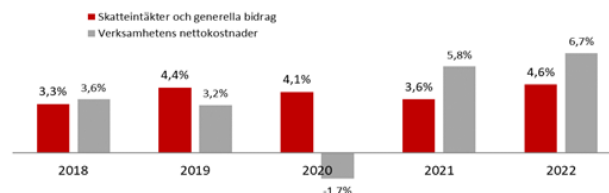
Skatteintäkter och generella statsbidrag är regionens största inkomstkälla. De utgör 81% av regionens intäkter.

Fördelning av kostnader exkl finansiella kostnader (mnkr)

Kostnaderna har ökat från 7,6 mdkr 2013 till 11,7 mdkr 2022 (54 %). Mellan 2021 och 2022 är ökningen 0,2 mdkr (1,6 %). Personalkostnaderna är nästan hälften av kostnaderna 5,4 mdkr. Köpt vård och köpta sjukvårdstjänster är 2,4 mdkr.

Utveckling av nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag (jämfört med samma period föregående år justerat för jämförelsestörande poster)

Nettokostnadsutveckling – ökning med 589 miljoner

Verksamhetens nettokostnader (verksamhetens intäkter minus verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar) ökade med 589 miljoner kronor, exklusive jämförelsestörande poster. Det motsvarar en ökning med 6,7 procent (se diagrammet nedan). Den negativa nettokostnadsutvecklingstakten 2020 var huvudsakligen en effekt av tillkommande pandemirelaterade riktade statsbidrag samt betydligt lägre pensionskostnader.

Högre ökningstakt för skatter och statsbidrag

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade med 430 miljoner kronor (4,6 procent), vilket är 1,0 procentenhet högre än föregående år. Vid jämförelsen av utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag bör det beaktas att det 2020 prognostiserades ett stort tapp i skatteintäkterna som kompenseras genom extra generellt statsbidrag på cirka 210 miljoner kronor.

Kraftigt negativt finansnetto

Finansnettot inklusive realiserade vinster och förluster var negativt och uppgick till -737 miljoner kronor, vilket innebar en kraftig försämring mot föregående år med -1 739 miljoner kronor. Främsta orsaken var att börsen 2022 föll som en effekt av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, höga energipriser, hög inflation och därtill en kraftigt stigande ränta.

Finansnetto, exklusive realiserade vinster och förluster uppgick till -54 miljoner kronor. Främsta orsaken till ett negativt finansnetto var den negativa börsutvecklingen med realiseringar i en nedåtgående marknad. Även inflationen påverkade räntan på pensionsavsättningen negativt.

Prognoser visar att Sverige sannolikt kommer in i en lågkonjunktur med sämre tillväxt under 2023 vilket kommer att påverka den framtida avkastningen på pensionsmedelsportföljen. Troligtvis bli avkastningen högre än den var under 2022. Men det är fortsatt viktigt att ha rimliga förväntningar på framtida avkastningsmöjligheter från börserna och ha

beredskap för att återhämtningen från en förestående lågkonjunktur kan komma att ta tid.

Regionens resultat enligt balanskravet

När årets resultat fastställs enligt balanskravet ska realisationsvinster och orealiserade vinster/förluster räknas bort och orealiserade vinster tidigare år samt särskilt sparande återföras. De orealiserade förlusterna uppgick till 683 miljoner kronor. Under 2022 har återföring skett av tidigare orealiserade vinster i samband med försäljning. Efter justering blev resultatet 421,9 miljoner kronor, vilket innebär att regionen klarade balanskravet 2022.

Av överskottet avsätts 10 miljoner kronor till forskningsfonden och 1,5 miljoner kronor till Salbergafonden. Den resterande delen, 410,4 miljoner kronor, avsätts för att möta tillfälliga intäktsminskningar eller kostnadsökningar i framtiden enligt den modell som tillämpats sedan 2008.

Resultat enligt balanskravet (mnkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Balanskravsutredning på prognos					
Årets resultat enligt resultaträkningen	-370,5	1 291,5	997,6	864,0	215,0
Avgård realisationsvinster	0,0	-15,9	-0,4		-0,2
Avgår orealiserade vinster och förluster	683,4	-916,0	-357,2	-707,5	
Återföring av orealiserade vinster tidigare år	109,1	108,6	148,9	50,0	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	421,9	468,2	788,9	206,5	214,8
Avsättning forskningsfond	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Avsättning Salberga	-1,9	-1,9	-1,6	-1,4	-1,5
Tidigare avsatt	2 566,7	2 110,4	1 333,1	1 138,0	934,7
Avsatt för att möta tillfälliga framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar	2 976,7	2 566,7	2 110,4	1 333,1	1 138,0

Avvikelse från budget i 2022 års resultat

Fortsatt underskott

Förvaltningarnas och nämndernas samlade resultat uppgick till -403 miljoner kronor, se ytterligare beskrivning nedan.

Högre skatteintäkter än budgeterat

Skatteintäkterna blev 254 miljoner kronor högre än budget och berodde på en fortsatt stark arbetsmarknad. De generella statsbidragen blev 92 miljoner kronor högre än budgeterat. Se tabell över skatter och statsbidrag.

Överskott inom övriga gemensamma kostnader och intäkter

Avvikelsen för övriga gemensamma kostnader och intäkter uppgick till 208 miljoner kronor. Överskottet beror främst på outnyttjade medel i regionstyrelsens reserverade anslag och lägre pensionskostnader än budgeterat för 2022.

Avvikelse från verksamhetens budget i 2022 års resultat (Mnkr)

Budgeterat resultat	216
Positiva avvikelser	554
Negativa avvikelser	-403
Verksamhetens resultat 2022	367

	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förvaltningar och nämnders resultat		-403
Skatteintäkter	254	
Generella statsbidrag och utjämnning	92	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	208	
Totala avvikelser	554	-403

Skatter och statsbidrag år 2022 (Mnkr)

	Budget	Utfall	Avvikelse
Preliminära månatliga skattebetalningar	7 018	7 029	11
Prognos slutavräkning 2022		189	189
Slutavräkning 2021, justeringspost		54	54
Summa skatter	7 018	7 272	254
Inkomstutjämnning	1 239	1 272	33
Kostnadsutjämnning	33	26	-8
Införandebidrag	28	28	0
Regleringsbidrag	123	183	60
Statsbidrag för läkemedelsförmånen	939	929	-10
Övriga generella statsbidrag		17	17
Summa statsbidrag	2 362	2 454	92
Summa skatter och statsbidrag	9 380	9 726	346

Förvaltningar och nämnders ekonomiska resultat

Hälso- och sjukvårdsnämnden -481 miljoner kronor

Resultatet för Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) 2022 blev -481 miljoner kronor, att jämföra med 2021 års resultat på -364 miljoner kronor. Nämndens negativa slutresultat hänförs framför allt till den i förvaltningsplanens bedömda ingående obalansen på -600 miljoner kronor. Underskottet är främst kopplat till akutsjukvården och personalkostnader utifrån utmaning i kompetensförsörjning, vakanser och hög sjukfrånvaro, vilket också medverkat till ökade kostnader för externt inhyrd personal. Slutresultatet har samtidigt påverkats i positiv riktning av lägre läkemedelskostnader än budgeterat, ett ekonomiskt överskott av riktade statsbidrag på cirka 50 miljoner kronor samt högre övriga intäkter än planerat, bland annat för såld vård.

Intäkts- och kostnadsutveckling

Nämndens intäkter ökade 1,8 procent jämfört med 2021, samtidigt som kostnaderna ökade med 2,6 procent. Vid justering för merkostnader för covid-19 och kostnader för vaccinationer och provtagning

uppgår bruttokostnadsutvecklingen till 5,2 procent då covidrelaterade kostnader var högre under 2021.

De kostnadsökningar som inte täckts av motsvarande extraintäkter är framför allt kopplade till personalkostnader inklusive externt inhyrd personal och köpt vård.

Kostnaden för externt inhyrd personal har jämfört med föregående år ökat totalt med 97 miljoner kronor (54 procent), varav kostnaden för inhyrda sjuksköterskor ökat med 68 miljoner kronor. Inhyrda sjuksköterskor har redovisats inom de flesta verksamheter på grund av den ökade sjukfrånvaron, bemanningssituationen och tillgänglighetssatsningar inklusive inhyrda operationslag. Stor del av den ökade kostnaden för inhyrda läkare förklaras av vakanser inom barn- och ungdomspsykiatri. Cirka hälften av den totalt ökade kostnaden för externt inhyrda läkare har finansierats av statsbidrag.

Totalt motsvarar kostnaden för den externt inhyrda personalen enligt SKR fastställt beräkningssätt 7,0 procent av egen lön inklusive sociala avgifter (exkluderat Närvården). Målvärde 2 procent uppnås ej.

Produktion och produktivitet

Den totala öppenvårdsproduktionen där både fysiska besök och distanskontakter är summerade visar en produktionsökning på 2,2 procent. Jämfört med föregående år har distanskontakterna minskat medan de fysiska besöken ökat. Inom den somatiska slutenvården ses marginella förändringar. Antalet överbeläggningar och utlokaliserade var färre detta år i jämförelse mot föregående år.

Produktiviteten har sjunkit med 1 procent mätt i DRG-poäng/årsarbetare jämfört med föregående år, vilket är en försämring jämfört med mätningen för årets två första tertial. Nyckeltalet är främst applicerbart inom Akutsjukvården men redovisas även i somatisk verksamhet inom Nära Vård. Aktiviteter i 2023 års förvaltningsplan är planerade för att öka produktiviteten.

Åtgärder för ekonomi i balans

I arbetet för en Ekonomi i balans har effekter motsvarande 24 miljoner kronor uppnåtts under 2022, av planerat 50 miljoner kronor. Avvikelsen på 26 miljoner kronor förklaras framförallt av den i förvaltningsplanen beskrivna underskottsposten, och kommer att hanteras vidare i förvaltningsplan 2023-2025.

För att nå en långsiktigt ekonomiskt hållbar hälso- och sjukvård med hög kvalitet kommer hälso- och sjukvårdsnämnden att fokusera arbetet inom tre områden:

- Traditionella besparingar och effektiviseringar
- Standardiseringar och minskad variation
- Systemperspektiv och uppströmsarbete för att främja hälsa och förebygga ohälsa.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har i förvaltningsplanen arbetat in insatser och uppdrag inom dessa områden som tillsammans på sikt kommer att leda till en lägre kostnadsutveckling och verksamhet i balans.

För fördjupad redovisning hänvisas till Hälso- och sjukvårdsnämndens årsredovisning 2022 (diarie-nummer HSF220513).

Fastighets- o serviceförvaltningen 0,6 miljoner kronor

Förvaltningens helårsresultat var 0,6 miljoner kronor. Bidragande orsaker var lägre kostnader för personal, underhåll samt lägre kapitalkostnader till följd av lägre fastighetsinvesteringstakt än planerat och högre internränta. Stigande inflation och ökande priser har haft påverkan på förvaltningens kostnadsutveckling under perioden. Kostnaderna har ökat för livsmedel, energi, transporter, material mm.

Närvården Västmanland 14 miljoner kronor

Närvårdens resultat för 2022 uppgick till 14 miljoner kronor och var till stor del en nettoeffekt av statliga bidrag kopplade till covid-19 och ökade intäkter för vaccination och provtagning.

Regionkontoret 20 miljoner kronor

Årets resultat uppgick till 20 miljoner kronor. Överskottet beror främst på ej nyttjade regionövergripande medel för IT-utveckling och generella reserver samt resultatreglering från 2021 för forskningsprojekt.

Kollektivtrafiknämnden 29 miljoner kronor

Förvaltningens resultat uppgick 2022 till 29 miljoner kronor. Överskottet var främst kopplat till inställda tågturer.

Förvaltningen för digitaliseringsstöd 10 miljoner kronor

Förvaltningens resultat uppgick till 10 miljoner kronor 2022. Högre intäkter för hyr-pc samt lägre av-

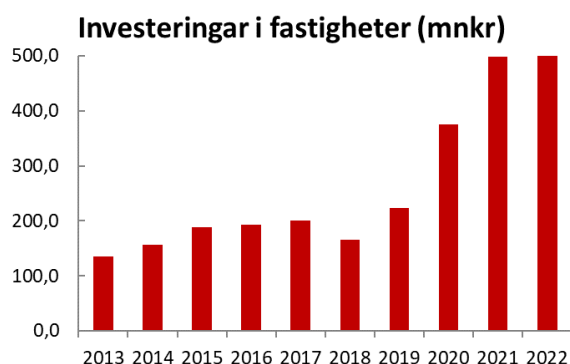
skrivningskostnader på grund av försenade investeringar kopplat till komponentbrist utgör överskottets huvudorsaker.

Regionala utvecklingsnämnden 0 miljoner kronor
Förvaltningens resultat 2022 blev 0 miljoner kronor.

Finansiell ställning

Investeringar om 691 miljoner kronor

Regionens totala investeringsutfall för 2022 uppgick till 691 miljoner kronor varav 463 miljoner kronor avsåg byggnadsinvesteringar. Avvikelsen mot regionens totala investeringsbudget som uppgick till 1 050 miljoner kronor kan i huvudsak relateras till byggnadsinvesteringar där främst förseningar och utnyttjade oförutsedda medel är förklarande faktorer.

Fastigheter – lägre än budget

Fastighetshetsinvesteringarna uppgick till 463 miljoner kronor, vilket var väsentligt lägre än budgetramarna på 627 miljoner kronor (exklusive byggnadsinventarier). Att byggnadsinvesteringarna understeg budgeterat belopp kan i stort relateras till resursbrist hos entreprenörer samt leveransproblem av bland annat el- och styrkomponenter som har påverkat projekten.

De största investeringsutfallen 2022 är kopplade till den nya sjukvårdbyggnaden i Sala, 99 miljoner kronor som nu är färdigställt samt Nytt akutsjukhus i Västerås 225 miljoner kronor (exklusive utrustning och inventarier).

Övriga investeringar

Regionen investerade totalt 228 miljoner kronor i inventarier och utrustning under 2022 vilket är något mer än 2021. Investeringarna hänförs främst till

medicinskteknisk utrustning. Se vidare investeringsredovisningen på sidorna 59-60.

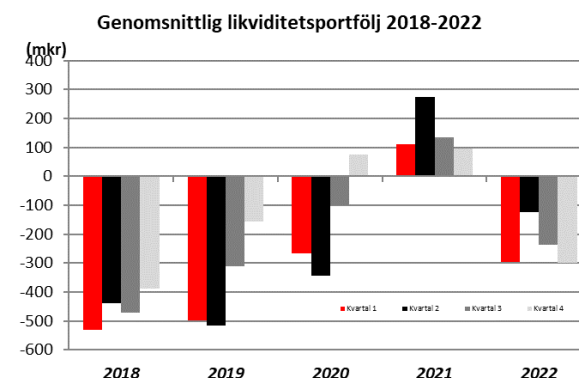
För 2023 förväntas en likartad nivå avseende investeringar i inventarier och utrustning, drivet av den eftersläpning som uppstod kopplat till covid-19 inom Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Försämrade likviditet och utnyttjande av checkräkningskrediten

Vid utgången av verksamhetsåret hade regionen inga skulder (exklusive långfristig leasingsskuld), men utnyttjade i stället checkräkningskrediten.

2021 års förstärkta likviditet med positiv genomsnittlig likviditet under samtliga fyra kvartal byttes till en negativ genomsnittlig likviditet för de fyra kvartalen 2022. Den försämrade likviditeten berodde på det negativa resultatet efter finansiella poster vilket försämrar det ekonomiska utgångsläget inför den tunga investeringsfas regionen nu har påbörjat med byggnation av Nytt Akutsjukhus Västerås, etapp 1.

Diagrammet nedan visar regionens likviditetsutveckling.

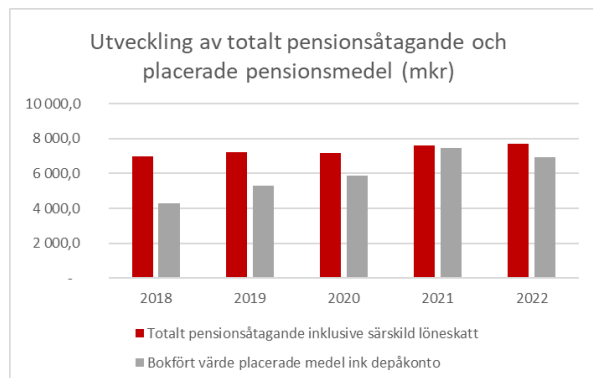

Pensionsskulden ökade

Pensionerna redovisas enligt blandad modell, vilket innebär att åtaganden för pensionsförmåner som intjänats sedan 1998 redovisas i balansräkningen. Äldre pensionsförmåner intjänade före 1998 hanteras däremot som en ansvarsförbindelse.

Regionens totala pensionsskuld (inklusive löneskatt) den 31 december 2022 var 7 692 miljoner kronor. Ökningen var totalt sett 87 miljoner kronor och beror främst på större avsättningar och kostnader för nyintjänad pension. Effekter uppstår då allt fler anställda har inkomster över 7,5 inkomstbas-

belopp. (Detta gör i normala fall att skulden i balansräkningen ökar.) Ansvarsförbindelsen (skuld upparbetad före 1998) minskade likt tidigare år.

Minskad andel placerade pensionsmedel

För att regionen ska kunna betala framtida pensioner finns en pensionsmedelsportfölj vars tillgångar redovisas som kortfristiga placeringar i balansräkningen. Drygt 3,2 miljarder har avsatts till pensionsmedelsportföljen sedan mitten av 1990-talet.

Eftersom portföljens bokförda värde var 7,0 miljarder den sista december 2022 innebär det att den ackumulerade avkastningen uppgår till drygt 3,8 miljarder. De senaste 10 åren har den genomsnittliga årsavkastningen varit 6,9 procent.

Årets börsutveckling har på alla sätt präglats av snabba räntehöjningar som ett led i att försöka pressa tillbaka inflationen. Det har blivit en snabb omställning från en utpräglad lågräntemiljö till mer normala räntenivåer. I den fasen har det bitvis varit osäkert på världens finansiella marknader med slagiga marknadsreaktioner. Kriget mellan Ryssland och Ukraina och det stigande energipriset är faktorer som drivit på inflationen och förorsakat störningar i handeln men som också i förlängningen kan försvaga konjunkturen. Sammantaget slutade Stockholmsbörsen (SIXPRX) med en nedgång på -22,8 procent, den största nedgången sedan 2008. Även den globala börsen (MSCI World AC) hade en negativ utveckling under året och avkastade -6,1 procent, omräknat i svenska kronor. Den negativa börsutvecklingen innebar att pensionsportföljens absoluta avkastning blev negativ, -8,9 procent, se sammanställning på nästa sida.

Pensionsmedlen investerades i svenska och utländska börsaktier, räntebärande värdepapper med hög kreditvärdighet och alternativa investeringar där förvaltningen sker långsiktigt och till låg risk. Årets målavkastning påverkades av den höga inflationen och var 14,9 procent. Portföljförvaltningen ligger inom tillåtna limiter för tillgångsslagen enligt finanspolicyn.

Under 2022 avsattes 150 miljoner kronor till pensionsmedelsportföljen. Tillsammans med den negativa avkastningen på -655 miljoner kronor bidrog detta till att skuldtäckningsgraden försämrades, till 90 procent beräknat utifrån marknadsvärde⁵.

Pensionsmedelsförvaltningen, som präglas av låg risk, regleras utifrån regionens finanspolicy och finansriktlinjer. Resultat har rapporterats regelbundet, exempelvis i kvartalsvisa pensionsmedels- och finansrapporter till regionstyrelsens arbetsutskott.

Inom finansområdet samarbetar Region Västmanland sedan flera år med Region Sörmland och Region Örebro län. En viktig del inom samarbetet är hållbara och ansvarsfulla investeringar, där regionerna tillsammans försöker hitta effektiva strategier för exempelvis minskad miljöpåverkan från investeringarna. En återkommande aktivitet som genomförs årligen är en CO2-screening av pensionsportföljernas aktiefonder. Utvecklingen följs upp årligen i regionens miljöprogram.

En avvikelse mot finanspolicyn har skett under året. Avvikelsen bestod av att två företagsobligationsfonder, vid kontroll, uppvisade en något högre kreditrisk än gällande policy. Fonderna avvecklades därför under året.

⁵ Marknadsvärdet inkluderar även marknadsvärde på placeringar som ej ska marknadsvärderas enligt RKR R7 och depåkonto.

Redovisning av regionens pensionsmedelsförvaltning och pensionsförpliktelser (Mkr)

Avsättningar för pensioner	2022	2021
Pensioner	3 473,8	3 285,4
Särskild löneskatt	842,7	797,0
Summa	4 316,5	4 082,4
Ansvarsförbindelse (inom linjen)		
Pensionsskuld (intjänad före 1998)	2 716,7	2 821,7
Särskild löneskatt	659,1	684,6
Visstidspensioner	0,0	16,7
Summa	3 375,7	3 523,0
Total pensionsförpliktelse	7 692,3	7 605,4
Finansiella placeringar		
Anskaffningsvärde	5 515,5	5 151,3
Bokfört värde*	6 954,5	7 456,2
Orealiserade vinster/förluster	1 439,0	2 305,0
*Inkluderar även marknadsvärde på placeringar och depåkonto som ej ska marknadsvärderas enligt RKR R7.		
Relation placeringar/skuld		
Återlånade medel*	2 176,8	2 454,1
Skuldtäckningsgrad**, anskaffningsvärde	71,7%	67,7%
Skuldtäckningsgrad, bokfört värde	90,4%	98,0%
Förändring placeringarnas anskaffningsvärde	2022	2021
Ingående bokfört värde	5 151,3	4 548,5
Årets avsättning	150,0	350,0
Realiserat resultat (netto)	214,2	252,8
orealiserade vinster/förluster	-683,3	916,0
Utgående bokfört värde	5 515,5	5 151,3
Avkastning		
Portfölj	-8,9%	18,7%
Jämförelseindex	-7,3%	16,2%
Målsättning enligt policy	14,9%	6,4%
Portföljsammansättning		
Svenska aktier	15%	18%
Utländska aktier	35%	37%
Nominella räntor	30%	26%
Reala räntor	4%	4%
Alternativa placeringar	15%	13%
Kassa	1%	1%
Summa	100%	100%

*Återlånade medel är skillnaden mellan totala pensionsförpliktelser och anskaffningsvärde på de förvaldade pensionsmedlen.

**Skuldtäckningsgraden är placeringarna som andel av skulden, där placeringarnas anskaffningsvärde respektive bokfört värde använts.

⁶ Derivatinstrument

Instrument/avtal baserade på värdepapper. Derivatinstrumenten skapar en större flexibilitet i skuldförvaltningen, till exempel genom att räntebindningen enkelt kan ändras. Derivatinstrument kan också medföra högre risker, exempelvis uppkommer motpartsrisiker, vilket ställer krav på att dessa kan fullgöra sina åtaganden. För

Aktiv finansförvaltning med lågt risktagande

Finansiella tillgångar och skulder får en allt större påverkan på regionens resultat och ekonomiska ställning. För att hantera de finansiella riskerna bedriver regionen en aktiv finansförvaltning, med lågt risktagande. Den största finansiella risken är den så kallade aktiekursrisken (risk för kraftiga börsfall) inom pensionsmedelsportföljen. För att hantera denna risk tillåts aktier endast som en begränsad andel av portföljen, normalt 50 procent och maximalt 70 procent.

Sedan 2019 marknadsredovisas pensionsmedelsportföljen vilket innebär att pensionsmedelsportföljen redovisar sitt resultat i större utsträckning med börsens svängningar. Undantag från marknadsredovisning gäller där finansiella instrument hålls till förfall. För regionens pensionsmedelsportfölj gäller undantaget några enskilda innehav.

På grund av den fortsatta osäkerheten i omvärlden, som i grunden även påverkar de finansiella marknaderna, har endast delar av portföljens avkastningsmål budgeterats. Andra risker inom finansförvaltningen är kredit-, valuta-, ränte-, finansierings-, och refinansieringsrisk. Samtliga risker regleras i finanspolicyn. Kreditrisken begränsas genom att pengar endast lånas ut till låntagare med hög kreditvärdighet. Merparten av utlåningen består av svenska statsobligationer, gröna obligationer och fastighetsobligationer med hög kreditvärdighet. Valutarisk finns endast inom pensionsmedelsportföljen och är avgränsad till utländska aktier och alternativa placeringar.

Då regionen vid utgången av verksamhetsåret inte hade någon extern upplåning och inte några derivatavtal, behövdes ingen tillämplad säkringsredovisning upprättas enligt RKR R8. Säkringsredovisning krävs vid användning av derivatinstrument⁶ i upplåningen, så kallade swappar⁷ för att dämpa effekterna av svängningar i räntorna (ränterisken).

Regionen är medlem i Kommuninvest och har ansökt och fått beviljat att utnyttja ett så kallat "grönt lån" för delar av investeringen i Nytt Akutsjukhus Västerås (NAV) etapp 1. Vidare har regionen avtal om bankkontokredit på 1 000 miljoner kronor. Om regionen har en skuldförvaltning så hanteras den

att hantera riskerna med derivatinstrument finns begränsningar i regionens finanspolicy.

⁷ Swappar

En typ av derivatinstrument som innebär att rörlig ränta byts ut mot fast ränta (eller vice versa) med motparten, banken. All upplåning

enligt finanspolicyn och utfall rapporteras löpande under året, bland annat i kvartalsvisa pensionsmedels- och finansrapporter till regionstyrelsens arbetsutskott.

Eget kapital minskade med 370 miljoner kronor

Under 2022 minskade regionens egna kapital med årets resultat på -370 miljoner kronor och uppgick till 5 630 miljoner kronor.

De äldre pensionsförpliktelserna ingår inte i det egna kapitalet utan redovisas enligt blandmodellen som en ansvarsförbindelse. Med hänsyn taget till detta var regionens egna kapital 2 249 miljoner kronor.

Av det egna kapitalet avser 15 miljoner kronor fondering för Salberga och 100 miljoner kronor för forskningsfonden. Ingen utdelning har gjorts ur fonderna under 2022.

Soliditeten försämrades

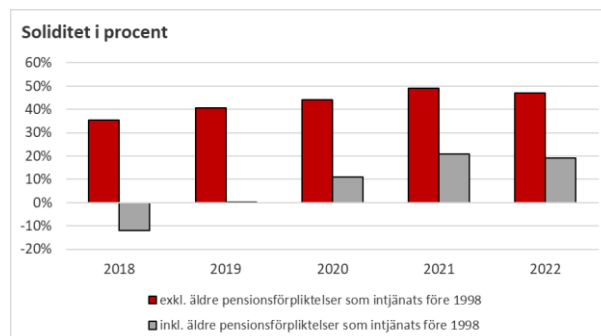
Soliditeten är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. Måttet visar hur stor andel av tillgångarna som finansieras med egna medel (eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna). För en god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten inte försvagas utan att den bibehålls eller förbättras.

En försämrad soliditet innebär att regionen ökar sin skuldsättningsgrad och därigenom minskar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Under 2022 försämrades soliditeten med 2 procentenheter, till 47 procent. Se diagram nedan. Riksnomsnittet för regioner 2021 var 33 procent.

Även samtliga pensionsförpliktelser kan räknas in i soliditeten. Då ingår pensionsförmåner som intjänats före 1998 inklusive särskild löneskatt, vilken redovisas som ansvarsförbindelse. En sådan beräkning visar på en försämring för Region Västmanland med nästan 2 procentenheter, från 20,4 procent till 18,6 procent 2022. Riksnittet var -4 procent 2021.

I grafen intill har åren 2017–2018 justerats med anledning av byte av redovisningsprincip avseende marknadsvärde på placerade medel.

Ökat borgensåtagande

I slutet av året hade Region Västmanland borgensåtaganden och övriga förpliktelser på 1 479 miljoner kronor gentemot AB Transitio, Folktandvården Västmanland AB och Svealandstrafiken AB. 2021 uppgick åtagandet till 1 345 miljoner kronor.

Den största delen, 1 045 miljoner kronor, avser borgen för beställningar av spårfordon via Transitio vilken står för den stora ökningen genom anskaffningar av nya tåg till Mälardalstrafik AB. Regionen har tryggt pensionerna i Folktandvården genom en avgiftsbelagd borgensutfästelse. Folktandvårdens pensionsskuld minskade med 2 miljoner kronor och uppgick till 86 miljoner kronor. Regionen har även beslutat om en borgensram till Svealandstrafiken AB på 600 miljoner kronor. Vid utgången av 2022 uppgick regionens andel i bolagets upplåning till 347 miljoner kronor, vilket är samma nivå som 2021.

Framtida betalningar för operationell leasing uppgår till 302 miljoner kronor och gäller i huvudsak inhyrda lokaler där avtalstiden är längre än 3 år.

Regionala koncernen

Syftet med de sammanställda räkenskaperna är att ge en samlad bild av regionen och dess ägda företags ekonomiska ställning och resultat. Förutom regionens egen verksamhet omfattas de sammanställda räkenskaperna av de helägda bolagen Folktandvården Västmanland AB, Västmanlands Lokaltrafik AB, delägda bolaget Svealandstrafiken AB och från 1 april 2022 delägda bolaget Nya Västerås Flygplats AB.

Koncernens resultat på verksamhetsnivå uppgick till 386 miljoner kronor för 2022, vilket är en förbättring med 72 miljoner kronor jämfört med 2021, då resultat var 314 miljoner kronor. Koncernens

sker till rörlig ränta och sedan binds räntan på önskad löptid med hjälp av ränteswapparna.

omsättning uppgick till 12,4 miljarder kronor, vilket är 0,3 miljarder kronor mer än 2021. Regionens verksamhetsresultat uppgick till 367 miljoner kronor. Folk tandvårdens resultat efter finansiella poster uppgick till 10,7 miljoner kronor, vilket är en försämring jämfört med 2021, då resultatet var 21,4 miljoner kronor. Efter bokslutsdispositioner och skatt redovisade Folk tandvården ett resultat på 8,6 miljoner kronor. Västmanlands Lokaltrafik redovisar ett resultat efter finansiella poster på 0,3 miljoner kronor. Svealandstrafikens resultat efter finansiella poster uppgick till 7,2 miljoner kronor, vilket är 5,9 miljoner kronor sämre än 2021. Efter bokslutsdispositioner och skatt redovisades ett resultat på 3,1 miljoner kronor. Nya Västerås Flygplats ABs resultat efter finansiella poster uppgick till 0 kronor, men i resultatet återfinns kostnadstäckning för samhällsviktigt flyg från ägarna. Region Västmanlands andel uppgick till 8,1 miljoner kronor 2022 och avser perioden 1 april – 31 december 2022.

Försämrad finansiell ställning

Soliditeten uppgick till 45,1 procent, vilket var nästan 3 procentenheter sämre än 2022. Balansomslutningen minskade med 45 miljoner kronor till 12

712 miljoner kronor. Minskningen förklaras av årets negativa resultat på 359 miljoner.

Lägre investeringar

Den sammanlagda investeringsvolymen uppgick till 794 miljoner kronor, vilket är 55 miljoner kronor lägre än 2021. Regionen stod för 691 miljoner kronor, där 463 miljoner kronor avsåg fastigheter och 228 miljoner kronor avsåg maskiner och inventarier. Folk tandvården investerade 3,7 miljoner kronor i inventarier och medicinteknisk utrustning. Svealandstrafiken införskaffade bland annat elbussar och investerade totalt 99 miljoner kronor.

Ökat antal anställda

Antal anställda uppgick till 8 639, varav 7 310 avser regionen. Regionen ökade med 45 anställda, Svealandstrafiken minskade med 13 anställda och Folk tandvården minskade med 13 anställda. Nya Västerås Flygplats AB hade oförändrat 21 anställda.

Regionens ekonomiska engagemang

Regionens ekonomiska engagemang i företagen redovisas i not på sid 64-65. Det förekom inte någon utdelning eller något ägartillskott/driftbidrag under 2022.

Bolag, nämnder och samverkansorgan

Folktandvården Västmanland AB

Bolaget bedriver allmäntandvård och omvårdnadstandvård i länets samtliga kommuner.

Verksamheten har fortsatt påverkats av rådande covidpandemi.

Under 2022 har bolaget hjälpt 35 141 personer yngre än 24 år och 24 915 personer 24 år eller äldre. Antalet undersökningar var 1,8 procent fler än 2021. Antalet besök uppgick under året till 168 264, vilket är 2,2 procent färre än 2021. Under året har Folktandvården Västmanland besökt 95 av 120 skolor för att informera om munhälsa.

Resultat efter finansiella poster uppgår till 10,7 miljoner kronor, vilket innebär att bolaget med god marginal klarade avkastningskravet på 1,7 miljoner kronor. Investeringarna uppgår till 3,7 miljoner kronor under året.

Folktandvården Västmanland AB	2022	2021	2020
Ägarandel (procent)	100	100	100
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	10,7	21,4	6,8
Balansomslutning (mnkr)	190,9	197,8	172,2
Investeringar (mnkr)	3,7	2,7	3,5
Soliditet (procent)	38	40	36
Medelantal anställda	235	248	259

Svealandstrafiken AB

Bolaget bedriver linjetrafik med buss inom Västmanlands län och Örebro län samt viss skolskjuts- trafik med buss inom respektive län. Linjetrafiken utfördes på uppdrag av Region Västmanland och Region Örebro län, som är trafikhuvudmän för kollektivtrafiken i Västmanland respektive Örebro län.

Svealandstrafiken AB har under 2022 påverkats av ökad inflation samt kraftiga prisökningar inom bränsle, energi och även inom reservdelar. En brist på halvledare har också inneburit längre leveranstider för bland annat elbussar. Med anledning av de högre kostnaderna har bolaget startat ett effektiviseringsarbete. Bolaget fick utöver beslutade ersättningsnivåer ersättning för högre drivmedelspriser.

Resandet ökade och vid slutet av året var resandevolymen nästintill tillbaka på de nivåer som uppmättes före pandemin. Under året har en helt ny laddinfrastruktur byggts på depån i Västerås och man har genomfört förberedelser för trafikstart av 10 nya eldrivna bussar.

Bolaget redovisar ett resultat före skatt om 7,2 miljoner kronor, vilket innebär ett utfall under resultatmålet som är 10,8 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgår till 99 miljoner kronor.

Svealandstrafiken AB	2022	2021	2020
Ägarandel (procent)	50	50	50
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	7,2	13,1	11,0
Balansomslutning (mnkr)	1 127	1 092	900
Investeringar (mnkr)	99	240	52
Soliditet (procent)	12	12	13
Medelantal anställda	1 073	1 086	925

Västmanlands Lokaltrafik AB (VLAB)

Bolaget bedriver ingen verksamhet. Styrelsen har fått i uppdrag att avveckla bolaget. Avveckling pågår av dotterbolaget Länstrafiken Mälardalen AB, varefter styrelsen kan verkställa avvecklingen av bolaget.

Västmanlands Lokaltrafik AB (VLAB)	2021	2020	2019
Ägarandel (procent)	100	100	100
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	-0,3	0,2	0,1
Balansomslutning (mnkr)	23,8	24,1	23,9
Investeringar (mnkr)			
Soliditet (procent)	100	100	100
Medelantal anställda	0	0	0

Nya Västerås Flygplats AB (NVFAB)

Nya Västerås Flygplats AB driver och utvecklar flygverksamheten på Stockholm-Västerås flygplats och är verksamhetsutövare för densamma. Nya Västerås Flygplats AB utför huvudsakligen leverans av tjänster på flygplatsen i egen regi och kompletteras av andra underleverantörer, såsom flygtrafikledningstjänst, säkerhetskontroll och hyrbilstjänster. Ett av Västerås Stads fastighetsbolag äger flygplatsen och Region Västmanland är delägare i verksamhetsbolaget tillsammans med Västerås Stad.

Covid-19 har under de senaste två åren i hög grad påverkat hela flygbranschen inklusive Nya Västerås

Flygplats AB även om pandemins omfattning visat på en påtaglig ljusning under andra halvåret 2022. Den geopolitiska situationen i östra Europa, och de osäkerheter som Rysslands krig mot Ukraina medför fortsätter att påverka branschen. Stigande oljepriser riskerar att slå hårt mot flera flygbolag och likaså påverkas verksamheten negativt av stigande elpriser. Under året ställdes den planerade charterserien med Detur in.

Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster om 0 miljoner kronor för 2022.

Årets investeringar uppgår till 0,3 miljoner kronor.

Nya Västerås Flygplats AB (NVFAB)	2022	2021	2020
Ägarandel (procent)	50	0	0
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	0	-26,8	-25,8
Balansomslutning (mnkr)	36,7	49,1	55,5
Investeringar (mnkr)	0,3	0,5	3,1
Soliditet (procent)	1	1	0
Medelantal anställda	21	21	23

Tåg i Bergslagen AB (TIB)

Trafiken i Tåg i Bergslagens trafiksystem har under 2022 utförts av SJ AB som fortsatt har uppdraget fram till december 2023. Därefter kommer VR Sverige AB överta uppdraget som löper på 10 år.

Resandet i Tåg i Bergslagens trafiksystem har återhämtat sig och under 2022 var resandet 55 procent högre än föregående år. Resandet är dock fortsatt påverkat av pandemin och vid en jämförelse med 2019 är antalet resor ungefär 16 procent lägre.

Bolaget redovisar ett resultat om 0,6 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgår till 1,2 miljoner kronor.

Tåg i Bergslagen AB (TIB)	2022	2021	2020
Ägarandel (procent)	25	25	25
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	0,6	0,4	0,1
Balansomslutning (mnkr)	157	114	75
Investeringar (mnkr)	1,2	0	0
Soliditet (procent)	4	5	8
Medelantal anställda	7	6	5

Create Business Incubator Mälardalen AB

Bolaget ägs sedan våren 2022 till 25 procent av Region Västmanland. Genom förvärvet skapas förutsättningar för ett sammanhållet och effektivt sätt att stödja startups och små och medelstora företag med tillväxtpotential, inklusive scaleups, i Västmanland och Sörmland.

Bolaget redovisar ett resultat om 0,3 miljoner kronor.

Bolaget har inte gjort några investeringar under 2022.

Create Business Incubator Mälardalen AB	2022	2021	2020
Ägarandel (procent)	25	0	
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	0,3	0	
Balansomslutning (mnkr)	7,7	6,2	
Investeringar (mnkr)	0,0	0,0	
Soliditet (procent)	26,0	26,9	
Medelantal anställda	5,6	6,9	

Almi Företagspartner Mälardalen AB

Almi Mälardalen har fortsatt genomfört insatser mot små- och medelstora företag med tillväxtpotential genom affärsutveckling, lån och riskkapital. Almis arbete har under inledningen av året präglats av åtgärder kopplade till pandemin för att därefter övergå till insatser av övrig påverkan.

Under 2022 har en stor del uppsökande verksamhet genomförts för att få en bild av hur företagen i regionen drabbats samt vilka insatser som kan göras för att stötta dem. Många företag har haft behov av rådgivning inom ekonomi och lönsamhet, samt fortsatta utmaningar inom kompetensförsörjning. Under hösten har efterfrågan på lån ökat främst kopplat till en svagare konjunktur och konkurserna bland små och medelstora företag har ökat.

Under året har ALMI fortsatt fokusera på ett hållbarhetserbjudande; framtidsgeneratörn samt insatser mot fokusgruppen kvinnor. ALMI har genomfört affärsutveckling individuellt, samt rådgivning i grupp till målgruppen.

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 2,7 miljoner kronor.

Almi Företagspartner Mälardalen AB	2022	2021	2020
Ägarandel (procent)	24,5	24,5	24,5
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	2,7	3,7	1,0
Balansomslutning (mnkr)	28,6	25,1	20,0
Investeringar (mnkr)	0,1	0,2	0,5
Soliditet (procent)	71	70	69
Medelantal anställda	39	37	37

Västmanlands Tolkservice (VTS) ekonomisk förening

VTS är en samordnande språkservice och tillhandahåller både tolkning och skriftliga översättningar. Region Västmanland och länets kommuner är medlemmar och står för merparten av beställningarna, men även statliga myndigheter och andra samhällsinstanser anlitar VTS.

Verksamheten är avgiftsfinansierad och på uppdragsbasis erbjuds över 300 tolkar inom 100 språk. Genom ett nationellt nätverk av tolkföreningar har VTS tillgång till tolkar inom ännu fler språk.

Västmanlands Tolkservice (VTS)	2022	2021	2020
Ägarandel (procent)	34	34	34
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	1,0	0	0,3
Balansomslutning (mnkr)	13,4	16,3	16,2
Investeringar (mnkr)	0,1	0	0
Soliditet (procent)	56	66	66
Medelantal anställda	10	11	11

Kommunalförbundet Västmanlands Teater

Västmanlands Teater är ett kommunalförbund med Region Västmanland och Västerås stad som huvudmän. Region Västmanland svarar för 51 procent av huvudmannabidraget till verksamheten. Västmanlands Teaters uppdrag är att arrangera, producera och stödja teaterverksamhet i Västmanlands län.

2022 har varit ett teaterår till bredden maxat med upplevelser. Under våren spelades *Asea – Här kommer framtiden!* på Stora scen, och beläggingsmässigt har Västmanlands Teater aldrig spelat en så framgångsrik föreställning, någonsin.

I början av året spelades också *Straighta Besked* på teaterns Lilla scen, ett samarbete med Riksteatern, och i april inleddes teaterns länsturné. Våren innebar också en kraftsamling inför värdskapet för *Scenkonstbiennalen 2022*, Sveriges största juryutvalda kulturfestival. Spelhösten inleddes med en Selmasatsning då hennes *Antikrist mirakler* dramatiserades för första gången.

Under 2022 har teatern spelat 591 föreställningar, Scenkonstbiennalen inräknad. Årets publik uppgår till 34 182 besökare, varav 1 300 barn och unga.

Årets resultat uppgår till 8 tusen kronor.

Västmanlands Teater	2022	2021	2020
Ägarandel (procent)	51	51	51
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	0,0	0,5	0,3
Balansomslutning (mnkr)	12,1	16,6	14,6
Investeringar (mnkr)	0	0,3	0
Soliditet (procent)	52	38	40
Medelantal anställda	39	35	33

Kommunalförbundet Västmanlandsmusiken

Västmanlandsmusiken är ett kommunalförbund med Region Västmanland och Västerås stad som medlemmar. Region Västmanland svarar för 10 procent av huvudmannabidraget till verksamheten och via regionen utbetalas dessutom det statliga anslaget till regional musik, dans och orkesterverksamhet. Västmanlandsmusikens verksamhet – Västerås Sinfonietta, regional musik och dans samt Västerås Konserthus – erbjuder upplevelser av levande musik och dans.

Verksamhetsåret 2022 har varit ett år där Västmanlandsmusiken kom tillbaka till scenerna och på nytt kunde möta publik med levande musik och dans, med utmaningen att få publiken att komma tillbaka.

Under året har 96 685 personer tagit del av konserter och föreställningar, i fysisk eller digital form. Av dessa är 23 421 barn och ungdomar. 87 502 besök har gjorts i Västerås, 8 873 i resterande del av Västmanland. Antalet tillfällen är totalt 543 varav 193 är barn och unga. 343 evenemang har genomförts i Västerås och 199 evenemang i Västmanland utom Västerås.

Västmanlandsmusiken redovisar ett resultat på -1,7 miljoner kronor.

Gemensam inköpsnämnd

Sedan 2019 finns en gemensam inköpsnämnd där Region Västmanland och Region Sörmland samverkar inom inköps- och upphandlingsområdet (tidigare benämnd "Gemensam nämnd för samverkan mellan Landstinget Sörmland och Landstinget Västmanland, DU-nämnden"). Under 2022 inkom till den gemensamma inköpsorganisationen 485 upphandlingsuppdrag vilket är samma nivå som 2021. Av dessa avsåg 201 enbart Västmanland. 47 av de inkomna uppdragen var gemensamma för Västman-

land och Sörmland. Totalt möjliggjordes besparingar på cirka 15 miljoner kronor för Region Västmanland och därutöver 34 miljoner kronor för de gemensamma upphandlingarna.

Region Västmanland bidrog med 17 miljoner kronor till nämnden 2022.

Gemensam nämnd för varuförsörjning

Den gemensamma nämnden för varuförsörjning är ett samarbete mellan regionerna Dalarna, Sörmland Uppsala, Västmanland, och Örebro. Syftet med samarbetet är att genom gemensamma upphandlingar och varusortiment för förbrukningsvaror effektivisera varuförsörjningen i de olika regionerna. Under 2022 har det samlade värdet av inköp av material via varuförsörjningen ökat med nästan 16 procent. Ökningen beror främst på prisökningar, ökad produktion inom regionen samt förbättrad avtalstrohet.

Region Västmanland bidrog med 14,7 miljoner kronor till nämnden 2022.

Gemensam hjälpmedelsnämnd

Hjälpmedelsnämnden är gemensam för Region Västmanland och länets kommuner och har beslutanderätt i hjälpmedelsfrågor och ansvar för Hjälpmedelscentrums ekonomi samt att länets invånare erbjuds en god hjälpmedelsförsörjning på lika villkor.

Under året har nämnden bland annat beslutat om:

Uppdatering av hjälpmedelspolicyn.

Beslut om att införa Biofeedback och fallskyddsmatta i stortimentet.

Beslut att avgifter för flytt av specialsäng från ordi-närt boende till särskilt boende tas bort.

Nämnden är helt intäktsfinansierad.

Gemensam kostnämnd

Region Västmanland är sedan 2009 vårdregion för en gemensam kostnämnd för Region Uppsala och Region Västmanland. Nämndens främsta uppgift är produktion och leverans av kvalitativ, god och näringsriktig patientmat till ett konkurrenskraftigt pris till regionernas sjukhus.

Kostverksamheten har varit en del i införandet av måltidskonceptet fleximatssystem vid Akademiska

sjukhuset i Uppsala. Breddinförandet av fleximat pågick under våren 2022 och var klart till sommaren.

Då Region Uppsala, som idag utgör cirka 60 procent av Kostverksamhetens kundunderlag, planerar att bygga ett eget produktionskök innebär det nya förutsättningar och utmaningar att matcha verksamheten efter den efterfrågan som kommer att finnas inom Region Västmanland.

Under hösten har applikationen Digital meny och måltidsbeställning färdigstälts och de första fyra avdelningarna började använda applikationen i december.

Under året har ett menybyte genomförts med fokus på flexibilitet, att patienten får möjlighet att variera bikomponent, som pasta, ris, potatis och potatismos till vissa rätter.

Kost realiserar Green up, verksamhetens hållbarhetsplan, genom att arbeta med andelen ekologiska och närproducerade livsmedel, cirkulära materialflöden, reducerat matsvinn, samt reducerad klimatpåverkan från patientmat. Andelen ekologiska livsmedel ligger kvar på ca 43 procent.

Ett icke-förändrat portionspris samt ökade livsmedels- och transportkostnader (cirka 20 procent) har medfört ett negativt årsresultat för Kost på -2,1 miljoner kronor.

Ambulansdirigeringsnämnd

Ambulansdirigeringsnämnden är en gemensam nämnd med Region Uppsala och Region Sörmland för samordning av ambulansdirigeringen i länen genom Sjukvårdens Larmcentral (en ambulansdirigeringsenhet inom varje parts organisation).

Uppdraget är att länens invånare ska erbjudas ambulansdirigering som medverkar till en robust och patientsäker vårdkedja. Det ger möjligheter att knyta samman ambulansdirigeringen med resten av vårdkedjan och att underlätta samordningen med vårdcentraler, kommuner, 1177 Vårdguiden och mobila läkarteam.

Sjukvårdens Larmcentral ska skyndsamt och systematiskt identifiera ambulansbehov samt prioritera och dirigera ambulanssjukvårdens resurser samt ge råd innan prehospitalet resurs anländer. Arbetet utförs enligt en strukturerad samtalsmetodik och med hjälp av ett särskilt medicinskt beslutsstöd (MBS).

För året är den samlade bedömningen att Sjukvårdens Larmcentral levererat ett gott resultat och har fortsatt goda svars- och handläggningstider. För att öka sjuksköterskans förmåga att bedöma behovet har bildöverföringsprojektet startat upp som möjliggör att sjuksköterskan kan se patienten/situationen via kameran i inringarens mobil som stöd i bedömningen.

Region Västmanland bidrog med 24,5 miljoner kronor till nämnden 2022.

Patientnämnden

Patientnämnden är en fristående, opartisk instans som arbetar för att patientens rättigheter och synpunkter ska tas till vara. En uppgift som patientnämnden har är att uppmärksamma och rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patientsäkerheten till vårdgivare och vårdenheter. Under 2022 har ett ökat antal (drygt 20 procent) synpunkter och klagomål inkommit till patientnämnden. Stödpersonsverksamheten är åter i normal omfattning efter att under 2020 och 2021 påverkats av pandemin, i synnerhet när besöksförbud infördes på vårdavdelningarna, men även när det gäller handledning och informationsmöten med stödpersonerna.

Region Västmanland bidrog med 4,7 miljoner kronor till nämnden 2022.

Stiftelsen Inventum

Stiftelsens ändamål är att främja och stödja forskning och innovation inom regionens ansvarsområden. Stiftelsens arbete har under året skett i samarbete med Centrum för innovation, forskning och utbildning.

Under året har arbetet i stiftelsen främst inriktats på utvecklingsinsatser och en utredning har gjorts som syftar till att öka stiftelsens kännedom via olika marknadskanaler och ökade marknadsföringsinsatser.

Samtidigt pågår en dialog med Region Västmanland för att stärka stiftelsens ekonomi. Detta är nödvändigt för att öka donationsviljan som möjliggör medel för framtida stipendieutdelning.

Efter att stiftelsen bildades har stiftelsen bland annat ansökt om varumärkesskydd, ändrat namn till Stiftelsen Inventum, införskaffat en licens för ett insamlingssystem samt ansökt och fått 90-konto. Pandemin har försvårat en uppsökande verksamhet för att marknadsföra stiftelsen. Under året har vissa kontakter tagits med begravningsbyråer, olika pensionärsorganisationer, Rotary och andra intresseorganisationer.

Trots olika insatser har inte inkomna donationer tillsammans med grundkapitalets avkastning räckt till för att täcka stiftelsens kostnader och därmed inte heller gett utrymme för utdelning av bidrag under året. Därmed har den ursprungliga målsättningen att långsiktigt kunna dela ut bidrag i syfte att stärka forskning och innovationer inte kunnat göras i önskad grad. Stiftelsen styrelse beslutade att säga upp och avsluta 90-kontot vid årsskiftet. Information om stiftelsen finns på Facebook, LinkedIn och på Region Västmanlands webbplats www.regionvastmanland.se.

Donationsstiftelser

Regionstyrelsen är styrelse till 10 donationsstiftelser. Styrelsen ansvarar för att förvaltning sker i enlighet med stiftelselagen. Förvaltningen av stiftelserna sker i enlighet med särskilda riktlinjer.

Under 2022 inkom 76 ansökningar och totalt delades det ut 136 tusen kronor i bidrag från stiftelserna. Stiftelsernas egna kapital uppgick till 9,3 miljoner kronor.

Informationen om stiftelserna och om möjligheten att söka medel annonserades ut via Region Västmanlands webbsida samt genom utskick till utvalda grupper.

Driftredovisning

Belopp i mkr	Intäkter				Kostnader		Resultat/ budgetavvikelse	
	Region- ersättn 2022	Övriga intäkter 2022	Region- ersättn 2021	Övriga intäkter 2021	2022	2021	2022	2021
Förvaltning/motsvarande								
Hälso- och sjukvårdsnämnden ¹⁾	8 503,2	2 474,6	8 383,1	2 327,1	11 458,5	11 074,4	-480,7	-364,2
Område Akutsjukvård	4 372,8	760,0	4 254,3	673,2	5 221,8	4 979,2	-89,0	-51,7
Område Nära vård	2 909,1	691,6	2 872,1	694,3	3 571,6	3 526,3	29,1	40,1
varav HJÄLPMEDELSNÄMNDEN	0,4	140,1	0,5	138,6	138,2	139,1	2,3	0,0
varav Vårdval	1 340,6	31,1	1 333,4	398,2	1 674,6	1 708,1	27,1	23,5
Område Medicinsk diagnostik	71,4	865,4	52,4	836,7	871,3	833,2	65,5	55,9
Område Medicinsk stab	797,0	22,2	580,7	23,4	778,7	570,0	40,4	34,1
Område Planerings- och utvecklingsstab	114,6	37,6	107,9	31,3	140,7	128,1	11,5	11,1
Område Förvaltningsledning	238,3	97,8	515,7	68,2	874,4	1 037,5	-538,3	-453,6
Fastighet- och serviceförvaltningen ¹⁾	49,8	1 087,1	62,3	1 080,0	1 136,3	1 113,9	0,6	28,4
varav KOSTNÄMNDEN	0,2	117,1	0,2	115,6	119,4	109,4	-2,1	6,4
varav Fastighet	42,5	494,2	42,2	490,3	536,1	519,2	0,6	13,3
Regionkontoret ¹⁾	293,7	163,6	279,2	164,7	436,9	412,4	20,4	31,5
Förvaltningen för digitaliseringsstöd ¹⁾	19,2	423,9	24,7	403,1	432,6	418,4	10,5	9,4
Regionala utvecklingsnämnden ¹⁾	206,7	143,4	191,4	125,5	349,7	316,9	0,4	0,0
varav KULTUR- OCH FOLKBILDNINGSNÄMNDEN	98,1	69,6	91,8	71,2	166,8	162,3	0,8	0,7
Närvarlden Västmanland ¹⁾	8,9	596,6	1,3	598,9	591,2	563,6	14,3	36,6
Program Nytt akutsjukhus Västerås ¹⁾	28,5	2,6	15,7	1,4	31,0	17,1	0,0	0,0
KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDEN ¹⁾	338,4	602,6	366,1	533,9	912,4	898,4	28,6	1,6
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli								
PATIENTNÄMNDEN	6,0	0,0	5,9	0,0	6,3	5,9	-0,2	0,0
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	44,4	8,4	37,2	0,3	50,6	35,5	2,2	2,0
REGIONREVISIONEN	5,4	0,0	5,3	0,0	4,8	4,7	0,6	0,6
Resultat från förvaltningar och nämnder	9 504,2	5 502,6	9 372,2	5 234,9	15 410,3	14 861,2	-403,4	-254,1
Justering av poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader	9 504,2	4 021,5	9 372,2	2 719,7	4 050,4	3 667,5	-188,3	-63,6
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkning	0,0	1 481,2	188,0	2 515,2	11 359,9	11 193,7	-215,1	-190,5

Redovisas enligt 2022 års organisation. En justering i uppställningen har gjorts för att kunna härledas till resultaträkningens rader verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader. Summeringssiffrorna för 2021 avviker därför från siffror presenterade i årsredovisning 2021.

1) Följande förvaltningar och nämnder har erhållit extra ersättning från RS anslag 2022

Hälso- och sjukhusnämnden	704,3
Fastighet- och serviceförvaltningen	68,4
Regionkontoret	50,9
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	19,2
Regionala utvecklingsnämnden	28,5
Närvarlden Västmanland	8,9
Program Nytt akutsjukhus Västerås	6,4
Kollektivtrafiknämnden	22,8
Summa	909,3

Investeringsredovisning

Förvaltning/motsvarande Belopp i mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Hälso- och sjukvårdsnämnden	210	162,4	162,9
Fastighet- och serviceförvaltningen	268,7	243,6	352,8,8
Regionkontoret	0,7	0,6	0,303
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	52,2	47,2	36,3
Regionala utvecklingsnämnden	1,3	0,8	0,9
Närvarlden Västmanland	4,8	3,5	0,3
Program Nytt Akutsjukhus Västerås	385	230,6	160,5
Kollektivtrafiknämnden	10	2,1	1,6
Regionövergripande oförutsett	117,3		
Summa	1 050,0	690,7	715,6

Specifikation av fastighetsinvesteringar Region Västmanland

Belopp i mnkr	RS/RF-beslut	Prognos totalt	Utfall tom 2021-12-31	Utfall 2022	Budget pro- jekt 2022	Återstående beräknade projektutg.
Pågående investeringar						
Nytt Akutsjukhus Västerås, NAV, nybyggnation etapp 1	5 830,0	5 825,0	273,3	217,0	346,7	5 334,7
NAV verksamhetsspecifik utrustning etapp 1	970,0	970,0	10,6	9,0	13,2	950,4
NAV fastighetsgemensamma investeringar	271,0	271,0	2,7	1,0	5,0	266,3
NAV nybyggnation etapp 2 *	1 095,0	1 095,0	3,4	3,4	1,7	1 088,2
NAV verksamhetsspecifik utrustning etapp 2 samt paviljonger *	365,0	365,0	0,0	0,0	0,0	365,0
Sala sjukvårdsbyggnad	566,0	566	452,8	99,0	68,5	14,2
Underställverk inkl UPS, Västerås	19,0	19,0	11,5	1,1	6,0	7,4
Anpassning nytt jourlabb Labmedicin, Västerås	19,4	19,4	3,0	6,4	10,8	10,0
Nödbelysning Köping och Västerås	12,0	12,0	4,4	2,3	4,3	5,3
Ny fläktrumsvåning Fagersta sjukhus	10,0	10,0	0,0	0,0	7,0	10,0
Ombyggnation allmän & vuxenpsykiatri, Köping VC	9,8	9,8	0,9	4,0	8,9	4,9
Tillbyggnad Rättsspsykiatri, Sala	8,5	7,7	0,5	0,4	1,6	6,7
Ombyggnad Medicinsk dagvård, hus 05 pl 3	9,0	9,0	0,0	0,9	9,0	8,1
Övriga mindre investeringar	9,9	13,7	1,0	9,9	18,3	0,5
Total pågående investeringar	9 214,6	9 212,5	764,2	359,1	511,0	8 086,9
Avslutningsarbeten	150,4	109,7	90,9	9,0	6,3	9,8
Planerade projekt		0,0	0,0	0,0	2,3	0,0
Total om/ny/tillbyggnad	9 365,0	9 322,2	855,1	368,1	519,6	8 096,7
Övriga investeringar						
Brandåtgärder ***				5,0	5,0	
Reinvesteringar, inkl. energieffektiviseringar och brand***				58,2	68,0	
Planerat underhåll och funktionsanpassningar ***				21,0	20,5	
Funktionsanpassningar förvaltningar ***				17,7	25,0	
Oförutsett**				9,4	15,1	
Totala övriga investeringar				111,3	133,6	
Utrustning Sala sjukvårdsbyggnad ****		12,7	10,9	-11,0		
Investeringsbidrag			-7,6	1,1		
TOTAL INVESTERINGAR	9 365,0	9 334,9	858,3	469,4	653,2	8 096,7

- * Prognos uppräknad för etapp 2 motsvarande SCB byggkostnadsindex.
 ** Prognos baserat på kalkyl och ej ankomna anbud.
 *** För dessa poster finns endast årlig budget.
 **** Negativt saldo på grund av debitering till verksamheter för utrustning under 2022.

Specifikation av övriga investeringar

Belopp i mnkr

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Datorutrustning	0,3
Medicinteknisk utrustning	108,6
Varav	
Linjär accelerator	18,3
Annestesiarbetsstation	11,9
Skelettutrustning lab	9,4
Magnetkamera	7,7
CT-simulator	3,7
Ultraljudssystem	2,4

Datorutrustning bygg	9,6
Finansiella leasingavtal, ambulanser	1,4
Övriga maskiner och inventarier	4,0
Tekniska hjälpmedel	38,5

Regionkontoret

Medicinteknisk utrustning	0,1
Övriga maskiner och inventarier	0,5

Regionala utvecklingsnämnden

Datorutrustning	0,1
Övriga maskiner och inventarier	0,3
Konst	0,4

Förvaltningen för digitaliseringsstöd

Datorutrustning	45,0
Övriga maskiner och inventarier	1,1
Datorutrustning/kopiator före driftsättning	1,1

Fastighet- och serviceförvaltningen

Utrustning bygg	0,8
Övriga maskiner och inventarier	4,9

Program Nytt akutsjukhus

Pågående arbeten utrustning	5,9
-----------------------------	-----

Närvården Västmanland

Medicinteknisk utrustning	0,3
Övriga maskiner och inventarier	0,3
Utrustning bygg	2,8

Kollektivtrafiknämnden

Övriga maskiner och inventarier	2,1
---------------------------------	-----

Specifikation av fastighetsinvesteringar övrig koncern

<i>Belopp i mnkr</i>	RS/RF-beslut	Prognos totalt	Utfall tom 2021-12- 31	Utfall 2022	Budget projekt 2022	Återstående beräknade pro- jektutg.
Investeringar som fullmäktige tagit beslut om						
Övriga investeringar						
Folktandvården i Västmanland AB				3,7	14,3	
Svealandstrafiken AB – bussar med mera				99	123,5	
Nya Västerås Flygplats AB				0,3	0,3	
TOTAL INVESTERINGAR				104,0		

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Regionen		Koncernen		
		Budget 2022	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Verksamhetens intäkter	1	1 780	2 342,8	2 515,2	2 709,0	2 850,1
Verksamhetens kostnader	2	-10 582	-11 359,9	-11 193,7	-11 652,1	-11 451,2
Avskrivningar	3	-362	-341,2	-328,7	-396,3	-381,3
Verksamhetens nettokostnader		-9 164	-9 358,2	-9 007,2	-9 339,5	-8 982,4
Skatteintäkter	4	7 018	7 271,6	6 886,5	7 271,6	6 886,5
Generella statsbidrag och utjämning	5	2 362	2 454,0	2 410,1	2 454,0	2 410,1
Verksamhetens resultat		216	367,3	289,4	386,1	314,2
Finansiella intäkter	6	77	283,6	1 090,4	284,5	1 090,5
Finansiella kostnader	7	-105	-1 021,4	-88,3	-1 029,0	-92,1
<i>varav realiserade vinster/förluster</i>			<i>-681,6</i>	<i>916,0</i>	<i>-681,6</i>	<i>916,0</i>
Årets resultat	8	188	-370,5	1 291,5	-358,4	1 312,6

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten		Regionen		Koncernen	
Belopp i mnkr	Not	2022	2021	2022	2021
Årets resultat		-370,5	1 291,5	-358,4	1 312,6
Justering för av- och nedskrivningar		341,2	328,7	395,9	381,3
Realisationsvinst/realisationsförlust, materiella anläggningstillgångar		0,0	-15,9		-15,9
Justering för avsättningar	9	257,1	486,5	251,2	503,7
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	10	18,2	19,7	11,8	18,3
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		246,0	2 110,5	300,5	2 200,0
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		212,7	-1 442,7	165,9	-1 446,5
Ökning (-)/minskning (+) förråd och varulager		-0,2	2,7	1,8	-0,5
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		47,9	-23,1	77,9	11,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		506,4	647,4	546,1	764,5
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,0	-7,1	0,8	-7,1
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar		-460,0	-498,6	-464,3	-613,4
Försäljning av mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	0,0	17,6	0,6	17,6
Investering i maskiner och inventarier		-231,8	-209,8	-281,1	-228,6
Investeringsbidrag		0,0	5,8		5,8
Försäljning av maskiner och inventarier	11	0,2	2,9		3,1
Investering i finansiella anläggningstillgångar	12	-0,8			
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-692,4	-689,2	-744,0	-822,6
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	13	8,9	5,8	3,8	114,3
Amortering av skuld	14	-8,4	-206,3	-2,7	-272,1
Ökning av långfristiga fordringar	15		-15,1		-15,1
Minskning av långfristiga fordringar	16	15,2		1,5	0,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		15,7	-215,6	2,6	-172,1
Årets kassaflöde		-170,3	-257,4	-195,3	-230,2
Likvida medel från årets början			264,1	346,9	577,1
Likvida medel vid årets slut			93,8	151,6	346,9

Balansräkning

Belopp i mnr		Regionen		Koncernen		
	Not	2022	2021	Not	2022	2021
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	17	8,3	9,8	33	9,0	9,8
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	18	3 082,3	2 796,8	34	3 203,6	2 916,0
Maskiner och inventarier	19	627,6	573,1	35	958,5	900,6
Finansiella anläggningstillgångar	20	155,1	169,4		118,6	133,8
Summa anläggningstillgångar		3 873,3	3 549,1		4 280,6	3 960,2
Bidrag till statlig infrastruktur	21	172,7	184,2		172,7	184,2
Omsättningstillgångar						
Förråd mm	22	66,6	66,4		75,6	77,4
Fordringar	23	1 131,1	894,6		1 169,4	929,3
Kortfristiga placeringar	24	6 739,7	7 188,8		6 852,9	7 258,9
Kassa, bank	25	93,8	264,1		151,6	346,9
Summa omsättningstillgångar		8 031,2	8 413,9		8 249,5	8 612,5
Summa tillgångar		12 077,0	12 147,2		12 711,8	12 756,9
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital	26	5 629,7	6 000,2		5 735,5	6 108,7
därav årets resultat		-370,5	1 291,5		-358,4	1 312,6
Avsättningar						
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	27	4 339,5	4 082,4		4 457,8	4 206,9
Avsättningar för skatter					34,5	34,1
Summa avsättningar		4 339,5	4 082,4		4 492,2	4 241,0
Skulder						
Långfristiga skulder	28	20,2	27,4		312,5	313,6
Kortfristiga skulder	29	2 087,6	2 037,2		2 171,5	2 093,6
Summa skulder		2 107,8	2 064,6		2 484,1	2 407,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		12 077,0	12 147,2		12 711,8	12 756,9
Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter				36	7,9	11,4
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna	30	3 380,9	3 523,0		3 380,9	3 523,0
Övriga ansvarsförbindelser	31	1 478,7	1 344,7		1 045,4	909,7

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	2022	2021
Patientavgifter	132,5	123,4
Trafikintäkter	196,7	154,2
Försäljning av hälso- och sjukvård	209,9	207,0
Försäljning av tandvård	6,7	6,9
Försäljning av utbildning	9,2	8,0
Försäljning av medicinska tjänster	87,0	87,5
Försäljning av övriga tjänster	142,9	123,9
Försäljning av material och varor	117,6	115,6
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	942,3	1 245,7
Övriga bidrag	442,8	379,7
Övriga intäkter	55,0	47,3
Realisationsvinster	0,0	15,9
Summa		2 515,2
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Löner och ersättningar till personal	3 524,6	3 426,8
Sociala avgifter	1 066,7	1 041,0
Pensionskostnader inkl löneskatt	155,5	187,3
Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	343,1	336,1
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	251,7	240,2
Övriga personalkostnader	50,4	47,2
Vårdavgifter för köpt vård	1 047,9	997,8
Sjukvårdstjänster mm	980,8	990,9
Köp från bemanningsföretag	353,5	243,6
Köp av utbildningsverksamhet	19,6	16,7
Läkemedel	1 171,8	1 080,4
Sjukvårdsartiklar mm	255,2	276,0
Material	400,6	396,6
Bidrag och ersättningar	173,9	168,5
Hyrer och div övriga lokalkostnader	173,6	162,6
Övriga kostnader	1 380,4	1 331,7
Realisationsförluster		
Utrangeringar	10,5	12,3
Jämförelsestörande poster		
Ändrat livslängdsantagande i RIPS		238,0
Summa	11 359,9	11 193,7
Not 3 Avskrivningar		
Fastigheter	166,8	163,4
Inventarier	172,8	163,3
Immateriella tillgångar	1,5	2,0
Summa	341,2	328,7
Not 4 Skatteintäkter		
Preliminära skatteintäkter	7 029,0	6 673,7
Preliminär slutavräkning innevarande år	188,6	183,0
Slutavräkningsdifferens föregående år	54,0	29,8
Summa	7 271,6	6 886,5
Not 5 Generella statsbidrag		
Inkomstutjämningsbidrag	1 271,5	1 167,7
Införandebidrag	28,2	121,1
Kostnadsutjämningsbidrag	25,6	32,7

Regleringsavgift		
Regleringsbidrag	182,9	192,1
Statsbidrag ökade resurser till välfärden		
Övriga generella statsbidrag	17,0	3,3
Statsbidrag läkemedelsförmåner	928,8	893,2
Summa	2 454,0	2 410,1
Not 6 Finansiella intäkter		
Utdelning på aktier och andelar	72,2	71,4
Ränteintäkter	3,2	1,8
Försäljning finansiella omsättnings-tillgångar	47,9	432,6
Bokfört anskaffningsvärde finansiella omsättningstillgångar		-283,4
Återföring orealiserade värden tidigare år	34,2	-108,4
Orealiserade vinster	89,1	936,6
Återföring av finansiella omsättningstillg.		
Övriga finansiella intäkter	37,0	39,8
Summa	283,6	1 090,4
Not 7 Finansiella kostnader		
Räntekostnader	1,6	1,8
Bankkostnader	2,7	2,3
Försäljning finansiella omsättnings-tillgångar	-587,0	-14,3
Bokfört anskaffningsvärde finansiella omsättningstillgångar	586,5	14,0
Återföring orealiserade värden tidigare år	143,2	0,2
Orealiserade förluster	772,5	20,6
Finansiell kostnad på pensionsavsättningar	101,5	61,2
Övriga finansiella kostnader	0,5	2,4
Summa	1 021,4	88,3
Not 8 Årets resultat enligt balanskravet		
Årets resultat	-370,4	1 291,5
Avgår realisationsvinster		-15,9
Avgår orealiserade vinster/förluster	683,4	-916,0
Återföring av orealiserade vinster	109,1	108,6
Balanskravsresultat	421,9	468,2
Not 9 Justering för avsättningar		
Avsättningar för pensioner	206,9	391,5
Avsättningar för särsk löneskatt	50,2	94,9
Justering för avsättningar	257,1	486,5
Not 10 Justering för ej likviditetspåverkande poster		
Utrangeringar	10,5	12,3
Investeringsbidrag	-3,8	-3,3
Upplösning Citybanan	11,5	11,5
Retur okänd HMC		-0,7
Justering för ej likviditetspåverkande poster	18,2	19,7
Not 11 Försäljning av anläggningstillgångar		
Gamla sjukhuset i Sala		17,6

Maskiner och inventarier		
Hjälpmedel		2,2
Fordon		0,7
Medicinskt teknisk utrustning		
Summa		2,9
Not 12 Investering i finansiella anläggningstillgångar		
Omvandlat långfristigt lån till insatskapital i Kommuninvest		
Not 13 Investering i finansiella anläggningstillgångar		
Nytecknad leasing av fordon	8,9	5,8
Summa	8,9	5,8
Not 14 Amortering av skuld		
Löst del av lån hos Kommuninvest		200,0
Nästkommande års amortering av leasingsskuld	8,4	6,3
Summa	8,4	206,3
Not 15 Ökning av långfristiga fordringar		
Svenskt ambulansflyg		15,0
ProNordic AB		0,1
Summa		15,1
Not 16 Minskning av långfristiga fordringar		
FTV AB	14,5	
Flygplanslån	0,7	
Jämningsmoms Sala sjukhus	0,0	
Summa	15,2	
Not 17 Immateriella tillgångar		
Ingående bokfört värde	9,8	4,6
Investeringar		7,0
Avskrivningar	-1,5	-2,0
Summa	8,3	9,8
Anskaffningsvärde	97,7	97,7
Ackumulerade avskrivningar	-88,3	-86,8
Ackumulerade nedskrivningar	-1,2	-1,2
Bokfört restvärde	8,3	9,7
Not 18 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående bokfört värde	2 796,8	2 470,1
Byte av anläggningsgrupp		
Investeringar	460,0	498,6
Avskrivningar	-166,8	-163,4
Utrangeringar	-7,7	-6,7
Försäljningar, bokfört värde		-1,8
Summa	3 082,3	2 796,8
Anskaffningsvärde	5 444,4	5 013,3
Ackumulerade avskrivningar	-2 323,2	-2 172,8
Ackumulerade nedskrivningar	-38,9	-43,7
Bokfört restvärde	3 082,3	2 796,8
varav		
byggnader	2 204,3	1 783,1
mark	13,5	13,5

markanläggning	209,8	63,9
pågående till- och ombyggnad	654,7	936,3
Genomsnittlig nyttjandeperiod	28 år	25 år
Taxeringsvärdet uppgår till 2,3 mnkr. Merparten av regionens fastigheter är skattefria.		
Not 19 Maskiner och inventarier		
Ingående bokfört värde	573,1	534,1
Byte av anläggningsgrupp		
Investeringar	231,8	209,8
Avskrivningar	-172,9	-163,3
Utrangeringar	-4,2	-4,8
Försäljningar, bokfört värde	-0,2	-2,7
Summa	627,6	573,1
Anskaffningsvärde	1 581,7	1 536,0
Ackumulerade avskrivningar	-954,1	-962,9
Bokfört restvärde	627,6	573,1
varav		
datorutrustning	83,6	77,6
byggnadsinventarier	18,6	6,6
förbättringsutgifter i annans fastighet		
medicinsk apparatur	338,9	306,4
bilar och andra transportmedel	1,2	1,8
finansiella leasingavtal fordon	12,0	16,4
*)		
tekniska hjälpmedel	91,6	89,8
övriga maskiner och inventarier	52,5	54,4
nytt akutsjukhus	19,2	10,4
konst	10,1	9,7
*) Totala minimileaseavgifter	10,6	15,9
Framtida finansiella kostnader	-0,1	-0,2
Nuvärde minimileaseavgifter	10,5	15,7
- därav förfall inom 1 år	4,4	5,1
- därav förfall inom 1–5 år	6,1	10,6
- därav förfall senare än 5 år		
Genomsnittlig nyttjandeperiod	8 år	9 år
Not 20 Finansiella anläggningstillgångar		
Aktier och andelar	151,3	150,5
Bostadsrätter	0,1	0,1
Övriga långfristiga fordringar	3,7	18,8
Summa	155,1	169,4
		Bokfört värde i tkr
Aktieinnehav	Antal	Nominellt värde i tkr
		Andel %
Västmanlands Lokaltrafik AB	22 600	22 600
Folktandvården Västmanland AB	20 000	2 000
Svealandstrafiken AB	3 750	3 750
Nya Västerås Flygplats AB		
Tåg i Bergslagen AB	11 250	1 125
ALMI Företagspartner		
Mälardalen AB	4 900	490
Mälardalstrafik AB	18	90
Oslo-Stockholm 2.55 AB	84	76
Västerås Science Park AB	100	100
AB Transitio	10 000	1 000
Samtrafiken i Sverige AB	30	30
Inera AB	5	5
Andelsinnehav		
Västmanlands Tolkservice ekonomisk förening	200	200
Svenskt ambulansflyg		262

Create Mälardalen Business Inc AB	400	25	400
Kommuninvest	52 377	0,9	52 377
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	37 696		37 696
Summa	121 421		151 287
Not 21 Bidrag till statlig infrastruktur			
Bidrag till Trafikverket för utbyggnad av Citybanan	287,8		287,8
Ackumulerad upplösning	-115,1		-103,6
<i>varav årets upplösning</i>	<i>-11,5</i>		<i>-11,5</i>
Summa	172,7		184,2
Upplösningen sker på 25 år i enlighet med övergångsreglerna, det vill säga från och med att den första utbetalningen gjordes, vilket var 2013.			
Not 22 Förråd			
Tekniska hjälpmedel	34,3		22,6
Förbrukningsmaterial i lokala förråd	32,2		37,9
IT-utrustning			1,4
Övrigt			4,5
Summa	66,6		66,4
Not 23 Fordringar			
Kundfordringar	144,2		126,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	289,0		278,5
<i>varav upplupna skatteintäkter</i>	<i>425,6</i>		<i>183,0</i>
Diverse kortfristiga fordringar	99,5		489,2
<i>varav statsbidragsfordringar</i>	<i>172,7</i>		<i>212,6</i>
Summa	1 131,1		894,6
Not 24 Kortfristiga placeringar			
	2022		2021
	Bokfört värde	Anskaffningsvärde	Bokfört värde
<i>Pensionsmedelsportfölj</i>			Anskaffningsvärde
<i>Marknadsvärdering</i>			
Svenska börsaktier	1 078,4	822,3	1 347,9
Utländska börsaktier	2 434,9	1457,6	2 790,0
Svenska räntebärande värdepapper	2 377,7	2425,9	2 236,1
Alternativa investeringar	677,6	589,1	594,7
Summa	6 568,7	5 294,9	6 968,7
<i>Ej marknadsvärdering</i>			
Alternativa investeringar	171,0,0	171,0	220,0
Summa	171,0,0	171,0	220,0
Total	6 739,7	5 465,9	7 188,7
Marknadsvärdering av finansiella instrument är en central del i finansförvaltningen och ligger bland annat till grund för analyser, jämförelser och beslut. Finansförvaltningen har en rutin för marknadsvärdering av finansiella instrument. Finansklassificeringen (Adecla) använder Bloomberg (extern oberoende part) som priskälla, där varje finansiellt instrument värderas var för sig, till verkligt värde, på bokslutsdagen. Några få instrument är undantagna från marknadsvärdering t ex där finansiellt instrument ska hållas till förfall. Dessa instrument ska värderas till lägsta värde av anskaffningspris och verkligt värde. I de fall Bloomberg saknar prisuppgift och priset inte kan inhämtas från finansklassificeringen levereras manuella priser till finansklassificeringen (Kommuninvest) baserat på motparten, dvs depåbank, förvaltare eller mäklare. Saknas ett nytt uppdaterat pris från motpart ska senast kända pris användas.			
Not 25 Kassa, bank			
Kassa	0,2		0,2
Bank	93,8		263,9
Summa	93,8		264,1
Not 26 Eget kapital			
Ingående eget kapital	6 000,2		4 708,7
Årets resultat	-370,5		1 291,5

Summa	5 629,7	6 000,2
<i>varav fond för Salberga</i>	<i>14,8</i>	<i>12,9</i>
<i>varav forskningsfonden</i>	<i>100,1</i>	<i>90,1</i>
Not 27 Pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	4 082,4	3 595,9
Pensionsutbetalningar	-81,3	-73,0
Nyintjänad pension	203,6	218,8
Ändrat livslängdsantagande i RIPS		191,5
Särskild avtalspension		
Ränte- och basbeloppsuppräknings	82,2	49,2
Övrig post	3,0	4,8
Förändring av löneskatt	49,6	95,2
Utgående avsättning	4 339,5	4 082,4
<i>varav</i>		
<i>pensioner</i>	<i>3 491,5</i>	<i>3 283,9</i>
<i>särskild avtalspension</i>	<i>0,8</i>	<i>1,5</i>
<i>särskild löneskatt</i>	<i>847,2</i>	<i>797,0</i>
I posten särskild avtalspension ingår avsättningar för 4 visstids-pensioner.		
Aktualiseringsgrad	98%	98%
Not 28 Långfristiga skulder		
Kommuninvest		
Investeringsbidrag	13,4	17,1
Leasingskulder	6,8	10,3
Summa	20,2	27,4
Not 29 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	750,7	782,9
Personalens källskatt, avgifter mm	88,6	86,3
Semesterlöne- och övertidsskuld	428,4	448,8
Övriga kortfristiga skulder	312,8	192,0
<i>varav projektmedel</i>	<i>51,1</i>	<i>52,5</i>
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	507,0	527,2
<i>varav</i>		
<i>sociala avgifter</i>	<i>87,6</i>	<i>85,3</i>
<i>avgiftsbestämd ålderspension</i>	<i>154,3</i>	<i>150,4</i>
<i>Löneskatt</i>	<i>43,0</i>	<i>45,0</i>
<i>förutbetalda skatteintäkter</i>	<i></i>	<i>76,2</i>
De förutbetalda intäkterna avser framför allt externa projektmedel som kostnadsförs i takt med att kostnaderna uppstår. Det längsta projektet har löptid till och med 2034.		
Summa	2 087,6	2 037,2
Not 30 Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar		
Ingående ansvarsförbindelse	2 821,7	2 867,3
Ränteuppräknings	20,5	21,1
Basbeloppsuppräknings	60,8	29,1
Årets utbetalningar	-189,8	-189,6
Ändrat livslängdsantagande i RIPS		97,4
Övrig post	3,5	-3,6
Summa pensionsförpliktelser	2 716,7	2 821,7
Löneskatt	659,1	684,6
Visstidsförordnanden ¹⁾	5,2	16,7
Utgående ansvarsförbindelse	3 380,9	3 523,0
¹⁾ Beloppet utgör en övre gräns i händelse av att samtliga visstidsavtal skulle falla ut från och med den tidpunkt då nuvarande individuella avtal löper ut. I regionen finns 2 2 förtroendevalda som har visstidsförordnanden.		
Not 31 Övriga ansvarsförbindelser		

Borgen och andra förpliktelser gentemot regionens företag ²⁾	1 478,7	1 344,7
Summa	1 478,7	1 344,7

2) Region Västmanland har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för AB Transitio avseende finansiering av spårfordon uppgående till maximalt 8 miljarder (LF 2000-10-09 § 147). Detta borgensåtagande är i ett underavtal begränsat till den del regionen och Tåg i Bergslagen AB beställt genom Transitio. 2022-12-31 var beloppet 1 045 mnkr. Regionfullmäktige har 2010-06-22 § 69 beslutat att trygga pensionerna i Folk-tandvården Västmanland AB genom en avgiftsbelagd borgensutfästelse. Pensionsskulden i bolaget uppgår till 86 mnkr 2022-12-31. Regionen har lämnat borgen för Svealandstrafiken AB:s upplåning (RF 2021-02-16, § 14). Borgensramen är 600 mnkr. Vid års-skiftet var 347 mnkr av ramen utnyttjad.

Region Västmanland har i augusti 2003 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Västmanlands ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 540 357 mnkr och totala tillgångar till 537 007 mnkr. Regionens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 469 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 395 mnkr.

Som försäkringstagare i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag har regionen ett åtagande att täcka eventuella förluster. Åtagandet kan uppgå till 10 gånger premien. För 2022 uppgick premien till 40 mnkr.

Övriga upplysningar

Särredovisning har upprättats avseende Tandvård och Specialisttandvård i enlighet med regiongemensam modell Dnr RV230197

Totalkostnad för räkenskapsrevision uppgår till 395 tkr.

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2022. Granskning av god ekonomisk hushållning har gjorts separat mot en kostnad om 200 tkr.

Not 32 Leasing

Finansiella leasingavtal maskiner och inventarier

Totala minimileaseavgifter	10,6	14,7
Nuvärde minimileaseavgifter	1,5	14,5
Därav förfall inom 1 år	4,4	5,1
Därav förfall inom 1-5 år	6,4	9,4
Därav förfall senare än 5 år		
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat		

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år

Med förfall inom 1 år	51,4	34,4
Med förfall inom 1-5 år	128,4	67,7
Med förfall senare än 5 år	122,2	7,2

Framtida leasingavgifter avser främst hyresavgifter för fastigheter

Not 33 Immateriella tillgångar		
Ingående bokfört värde	10,5	4,6
Investeringar		7,1
Avskrivningar	-1,6	-2,0
Summa	9,0	9,7
Ansaffningsvärde	98,8	97,7
Ackumulerade avskrivningar	-88,7	-86,8
Ackumulerade nedskrivningar	-1,2	-1,2
Bokfört restvärde	9,0	9,7

Not 34 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Ingående bokfört värde	2 916,0	2 474,8
Byte av anläggningsgrupp		
Investeringar	464,3	613,4
Avskrivningar	-168,3	-163,7
Nedskrivningar/Utrangeringar	-7,7	-6,7
Försäljningar, bokfört värde	-0,6	-1,8
Summa	3 203,6	2 916,0
Ansaffningsvärde	5 581,9	5 147,6
Ackumulerade avskrivningar	-2 339,4	-2 187,9
Ackumulerade nedskrivningar	-38,9	-43,7
Bokfört restvärde	3 203,6	2 916,0

Not 35 Maskiner och inventarier

Ingående bokfört värde	903,7	893,3
Byte av anläggningsgrupp		
Investeringar	281,1	228,6
Avskrivningar	-226,4	-213,6
Utrangeringar	-4,2	-4,8
Försäljningar, bokfört värde	-0,2	-2,9
Summa	953,9	900,6
Ansaffningsvärde	2 228,6	2 123,6
Ackumulerade avskrivningar	-1 274,7	-1 223,0
Bokfört restvärde	953,9	900,6

Not 35 Ställda panter

Tillgångar belastade med äganderättsförbehåll (bussar)	7,9	11,4
--	-----	------

Koncerninterna förhållanden (mnkr)

Enhet	Försäljning Köpare	Säljare	Räntor Kostnad	Intäkt	Lån Givare	Mottagare	Borgen Givare	Mottagare
Regionen	381,9	30,1	0,5	0,8		45,3	435	
Folktandvården Västmanland AB	29,8	118,5	0,1	0,2	21,8			88
Västmanlands Lokaltrafik AB		7,6		0,3	23,5			
Svealandstrafiken AB	0,2	263,4	0,7					347
Nya Västerås Flygplats AB								

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

I de fall regionen gör avsteg från ovanstående redovisas detta nedan, dels avsedd redovisningspost, dels avsedd resultatpåverkan samt kommentarer.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultatet av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Posterna konteras enligt L-bas i redovisningen, men i resultatuppföljningen särredovisas posterna på egen rad eller i not för att tydliggöra att så skett samt för att en korrekt jämförelse ska kunna ske.

Periodisering

Periodisering används för att ge en rättvisande bild av regionens resultat och finansiella ställning för den aktuella perioden. Det innebär att utgifter kostnadsförts det år då förbrukning skett och inkomster intäktsförts det år som intäkten genererats. Konsekvensprincipen, väsentlighetsprincipen och försiktighetsprincipen, vilka i viss mån modifierar huvudprincipen, tillämpas i förekommande fall. Eventuella avvikelser kommenteras under respektive rubrik.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2.

Statsbidrag

Specialdestinerade/riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Periodisering sker i normalfallet utifrån rekommendation RKR R2.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. För tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Översyn av nyttjandeperioden sker från 2022 årligen för större investeringar med väsentligt kvarvarande värde.

Den normala avskrivningstiden för olika typer av anläggningstillgångar är följande:

Byggnader (komponentavskrivning) 10–60 år
Maskiner och inventarier 5–10 år
IT-utrustning 3–5 år
Medicinteknisk utrustning 5–10 år
Bilar och andra transportmedel 5–7 år

För smärre ombyggnationer/funktionsanpassningar bestäms avskrivningstiden från fall till fall (LS § 268/1993). Komponentavskrivning tillämpas från och med 2015.

Lönekostnader

Lönekostnader för timanställda, kostnad för övertid samt jour och beredskap avseende december månad bokförs huvudsakligen i januari nästkommande år. Detta beror främst på svårigheter med att få fram uppgifter för en tillförlitlig beräkning av beloppet. Då variationerna mellan åren inte bedöms vara stora bör detta inte påverka resultatet nämnvärt.

Hyses- och leasingavtal

Operationell leasing avser endast leasing/hysesavtal med en avtalstid överstigande tre år. Detta innebär att det i huvudsak är inhyrda lokaler som redovisas som operationell leasing. Dessa är upptagna till nominellt värde med känd indexuppräknings, för 2022 görs inget antagande gällande indexuppräknings på grund av den stora osäkerhet som råder gällande inflationen. Finansiella leasingavtal avser fordon (ambulanser och lastfordon) med en avtalstid som överstiger tre år. Regionen har inte fastställt någon beloppsgräns. En översyn har påbörjats och ca 10 av hyresavtalen gällande fastigheter kan komma att bedömmas som finansiell leasing, arbe-

tet ska slutföras under 2023. Preliminära beräkningar innebär att tillgångarna ökar med cirka 65 miljoner kronor och skulderna med cirka 70 miljoner kronor och att resultateffekten vid utgången av 2022 är 5 miljoner kronor (regleras mot eget kapital på grund av byte av redovisningsprincip).

Lånekostnader

Huvudmetoden tillämpas, vilket innebär att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet.

Anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar

En immateriell anläggningstillgång är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form. Vid redovisning av immateriella tillgångar följs RKR R3. Endast större poster redovisas som immateriell tillgång och med stor restriktivitet. Sedan 2016 har endast fem investeringar aktiverats. Beloppsgräns är inte fastställt.

Balansposten avser förvärvade licenser för programvaror, externa utgifter för utvecklande av IT-system och parkeringsinlösen. Avskrivningstiden varierar normalt mellan 3–5 år, men bedömning sker vid varje nyanskaffning. Nyttjandeperioden på befintliga anläggningar omprövas i slutet av varje räkenskapsår.

Materiella tillgångar

En materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång avsedd för stadigvarande bruk. Vid redovisning av materiella tillgångar följs RKR R4.

En anskaffning som i övrigt uppfyller kriterierna för investering, ska bokföras som investering endast under förutsättning att utgiften uppgår till minst ett halvt basbelopp och att nyttjandeperioden är minst tre år.

Beloppsgränsen gäller ej anskaffningar av hjälpmedel, där allt förutom så kallade nivå-trehjälpmedel definieras som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångarna är i balansräkningen värderade till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar.

Finansiella anläggningstillgångar

Enligt RKR R7 ska finansiella tillgångar klassificeras som anläggningstillgångar då syftet med innehavet är att tillgången ska innehas eller brukas stadigvarande.

Medel som kontinuerligt är föremål för köp och försäljning, och som är tillgängliga för att möta löpande utbetalningar, ska klassificeras som omsättningstillgångar.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas som huvudprincip till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Med det verkliga värdet avses försäljningsvärde efter avdrag för beräknad försäljningskostnad. Regionens pensionsmedelsportfölj klassificeras som finansiell omsättningstillgång, där sker värdering till verkligt värde i enlighet med 7 kap 6 och 7§§ LKBR.

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar

Fordringar värderas till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Lager och förråd

Lager och förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Skulder och avsättningar

Finansiella skulder

Finansiella skulder delas in i kortfristiga respektive långfristiga skulder. Värdering sker vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Eventuella transaktionsutgifter periodiseras med tillämpning av effektivräntemetoden. Kort- och långfristiga finansiella skulder värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde respektive upplupet anskaffningsvärde.

Personalskulder

Regionens skuld till personalen för semester, övertid, jour och beredskap (årets löneläge) inklusive upplupna arbetsgivaravgifter redovisas som kortfristiga skulder.

Pensionsskuld/avsättning

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i regionen är beräknade enligt det av SKR fastställda regelverket för RIPS. En förpliktelse att betala ut pensionsförmåner som intjänats före 1998 ska inte tas upp som skuld eller avsättning. Dessa pensioner redovisas som kostnader i resultaträkningen vid utbetalning.

I pensionsskulden ingår ålderspension och livränta för berörda förtroendevalda enligt särskild beräkning av KPA. Där ingår också skuld som beräknas enligt de nya bestämmelserna kring OPF-KL.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar enligt RKR R10. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Sammanställda räkenskaper

Enligt bestämmelserna i lagen om kommunal bokföring och redovisning ska årsredovisningen även omfatta den verksamhet som bedrivs i bolagsform. Syftet med de sammanställda räkenskaperna är att ge en sammanfattande och rättvisande bild av regionens totala ekonomiska ställning och resultat oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltnings- eller företagsform. De sammanställda räkenskaperna följer RKR R16.

Enligt rekommendationen ska konsolidering ske av koncernföretag där regionen har ett betydande inflytande, vilket definieras som ett röstinnehav överstigande 20 procent. Där framgår också att koncernföretag vars verksamhet är av obetydlig omfattning kan undantas från de sammanställda räkenskaperna.

Utifrån rekommendationens definition av obetydlig omfattning har följande koncernföretag undantagits från de sammanställda räkenskaperna:

Almi Företagspartner Mälardalen AB
Kommunalförbundet Västmanlands Teater
Tåg i Bergslagen AB
Create Business Incubator Mälardalen AB
Västmanlands Tolkservice, ekonomisk förening

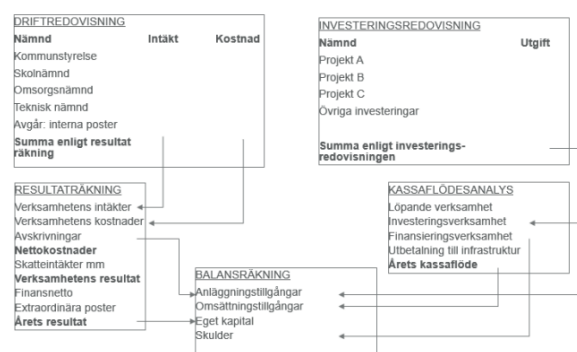
De sammanställda räkenskaperna har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Regionens bokförda värden på aktier i dotterbolag har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Tillgångar och skulder, samt intäkter och kostnader för dotterbolagen har upptagits i de sammanställda räkenskaperna till så stor del som motsvarar ägd andel. Därefter har interna mellanhavanden eliminerats såsom fordringar och skulder samt

köp och försäljning. Inga omräkningar av bolagens balansräkningar har gjorts på grund av exempelvis andra avskrivningstider. Vid olika periodiseringar mellan koncernföretagen har regionens periodisering tillämpats. Bolagens årsredovisningar har inte varit fastställda vid konsolideringen.

Regionkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av figur på sidan 14.

Driftredovisning

Drift- och investeringsredovisningen hänger ihop med övriga finansiella rapporter: resultaträkningen, balansräkningen och kassaflödesanalysen enligt följande schema

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att fullmäktige antar en budget i regionplanen i juni och i den framgår den regionsättning som nämnder och förvaltningar erhåller för kommande år och två år framåt. Fördelningen av de samlade resurserna bygger på tidigare års ersättning kompletterat med eventuell uppräknings utifrån LPIK, befolkningsökning, verksamhetsförändring med mera.

Förvaltningar och nämnder upprättar därefter förvaltningsplan med mål och budgetfördelning till verksamheterna. Det är nämndernas och förvaltningarnas ansvar att fördela de tilldelade resurserna på bästa sätt för att utföra uppdraget inom den givna ramen så att balans mellan verksamhet och ekonomi uppnås. Ramarna ska också täcka kostnader för internhandel samt ökade driftskostnader kopplade till investeringar.

De förvaltningar och nämnder som har en konkurrenssatt verksamhet får ta med sig sitt resultat (i förhållande till måluppfyllelse) över åren och kan nyttja detta efter beslut i fullmäktige. Resultatet får endast nyttjas till engångssatsningar.

Investeringsram

En investeringsram beslutas utifrån verksamheter-
nas investeringsbehov och finansiellt utrymme. In-
vesteringsstakten, projektens omfattning och nya
satsningar måste anpassas till de driftskostnader
som i slutänden är möjliga att finansiera. Priorite-
ring av investeringar sker med utgångspunkt i be-
slutad investeringsriktlinje. För att säkra finansie-
ring av investeringar även över tid görs en långtids-
prognos som uppdateras årligen.

Koncernen

De bolag och förbund som ingår i koncernen erhål-
ler dels egna försäljningsintäkter från kunder men
också i varierande grad regionersättning utifrån

fastställda kriterier. Nya Västerås Flygplats AB er-
håller också kostnadstäckning för det samhällsvik-
tiga flyget.

Internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska
spegla respektive nämnds och förvaltnings ekono-
miska relationer till sin omvärld. Regionen har där-
för en utbredd interndebitering av bland annat lo-
kalkkostnader, administrativa servicetjänster, trans-
porter, it-kostnader och kost. Personalomkostnader
i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och lö-
neskatt kalkyleras schablonmässigt och även kapi-
talkostnader i form av avskrivningar och ränta på
bundet kapital.

Revisionsberättelse 2022 för Region Västmanland

Det här är Region Västmanland

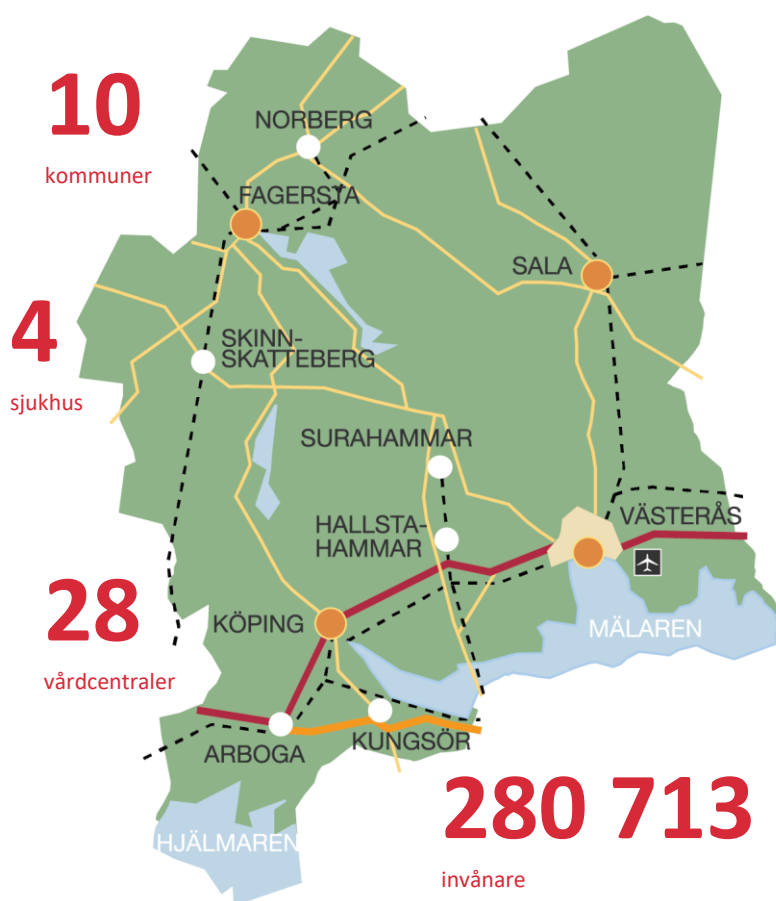
Västmanlands län omfattar tio kommuner. Till ytan är det ett av Sveriges mindre län med 280 713 invånare. 28 vårdcentraler finns spridda över länet. Sjukhus finns i Västerås (länssjukhus med tillgång till akutsjukhusets alla resurser) samt i Sala, Köping och Fagersta.

Region Västmanland är en politiskt styrd organisation med ledamöter som utses genom allmänna val. Regionfullmäktige, den högsta beslutande nivån i regionen, har 77 ledamöter som representerar hela länet. I Region Västmanland styr sedan valet 2022 Moderater, Kristdemokraterna och Liberalerna. Regionstyrelsen är regionens "regering" som leder och samordnar all verksamhet i region.

Vill du veta vad som händer?

Välkommen att lyssna på regionfullmäktiges sammanträden. Tid och plats annonseras i lokalmedia och via regionens webbplats. Sammanträdena kan även följas via webb-TV på regionvastmanland.se. Protokollen från Regionfullmäktige och Regionstyrelsen kan beställas från Regionhuset eller läsas på regionens hemsida, regionvastmanland.se.

Om du vill veta vilken politiker som ansvarar för ett visst område, läs mer på hemsidan regionvastmanland.se. Där finns även namn och e-postadresser. För att ställa en fråga till en politiker, ring 021-17 30 00 e-posta till region@regionvastmanland.se eller skriv till Region Västmanland, 721 89 Västerås.

Vill du veta mer om Region Västmanland?

Besök gärna regionvastmanland.se. Där kan du läsa mer om regionens verksamheter. Det finns även en regional ingång på 1177.se/vastmanland med sjukvårdsinformation och viktig information om vården i Västmanland.

På regionvastmanland.se hittar du även Regionplanen, delårsrapporter och övrig information. Årsredovisningen finns också på regionvastmanland.se, under "Om regionen", "Finansiella rapporter".